Caro en Tamara. De vreemde vogel

Constant Butner

bron
Constant Butner, *Caro en Tamara. De vreemde vogel*. Met illustraties van Herry Behrens. Westfriesland, Hoorn 1969

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/butn001caro01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

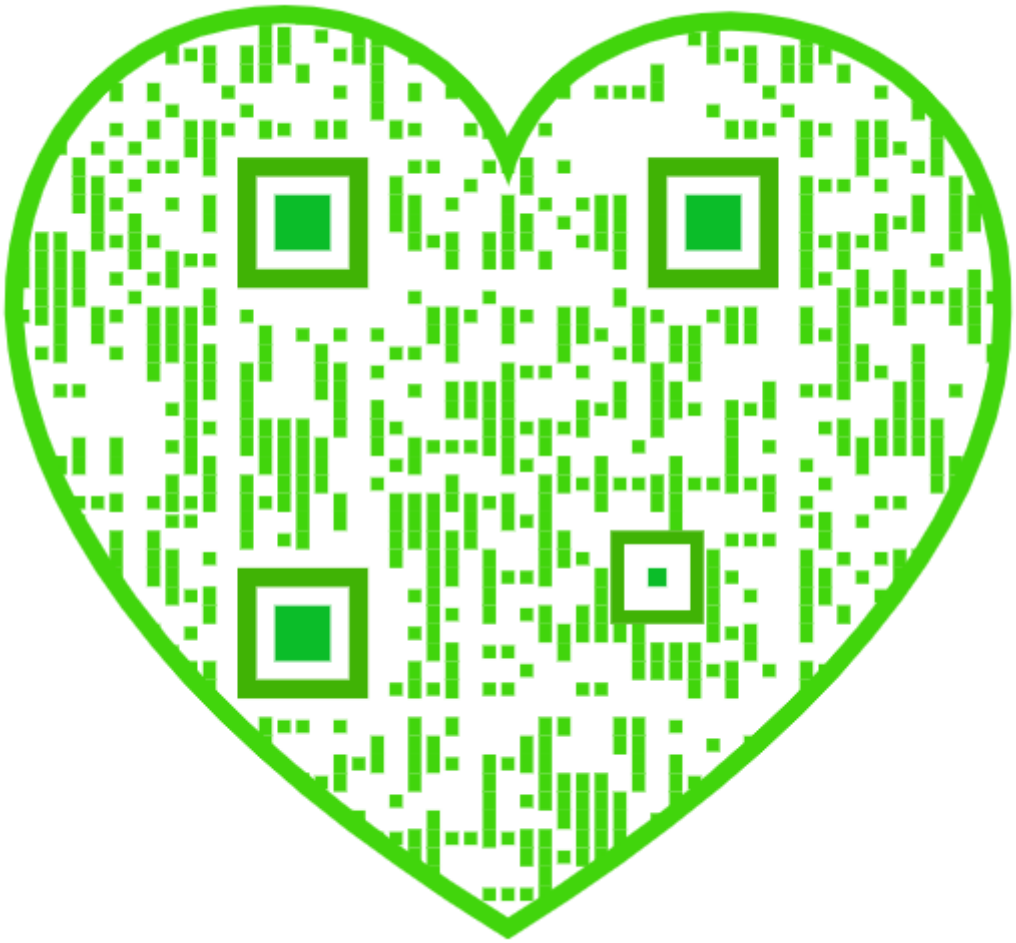

Een vreemd geval

‘Je weet dat ding goed te doen,’ zei Ursula, het Surinaamse dienstmeisje, tegen Caro, toen deze haar geholpen had met het schoonmaken van een kip.

Caro glimlachte. Het Surinaamse Nederlands klonk haar wel grappig in de oren.

‘Ik zal er eerst wat zout voor zetten en dan gaan we de kip straks braden, juffrouw Caro.’

‘Caro!’ klonk het uit de huiskamer.

Mevrouw Donkers was opgestaan en stond in de keukendeur. ‘Caro, waar heb je toch gezeten? Tamara was een tijdje geleden hier, ze wou je iets laten zien, maar ik dacht dat je niet thuis was.’ ‘Ik heb Ursula geholpen met de kip, moeder,’ zei Caro, die nu onder de kraan haar handen stond te wassen. ‘Het is een flinke vette.’

Moeder bekeek de kip eens. ‘Ik vind het toch een naar idee, als je die kip zo lang hebt zien rondlopen.’

‘Dan eet u zeker niet mee?’ zei Caro.

‘En jij zeker een dubbele portie?’

‘Juffrouw Caro koni gefaarlijk, mevrouw,’ giechelde Ursula, dat wilde zoveel zeggen als dat ze Caro erg slim vond.

‘Wat had Tamara te laten zien?’ vroeg Caro nieuwsgierig.

‘Ze heeft een of andere vogel gekregen en ze vroeg of je naar haar huis wilde komen,’ antwoordde moeder.

‘Dan ga ik nu maar meteen,’ besliste Caro.

‘Denk erom, we eten om precies zes uur,’ waarschuwde haar moeder nog.

Caro liep zonder te antwoorden de tuin in, op weg naar het huisje onder de manjaboom, waarin baas Voorn met zijn vrouw en Tamara, zijn dochter, woonde.

Caro's vader was directeur van de koffieplantage Rustenburg, terwijl baas Voorn als voorman op de plantage werkte.

Caro en Tamara waren al sedert een paar jaar dikke vriendinnen en ze hadden samen zo al het een en ander beleefd. Caro wist, dat ze altijd en door dik en dun op haar donkere vriendin kon rekenen. En omgekeerd wist ook Tamara dat ze zich geen betere vriendin dan die Hollandse Caro kon wensen. Hoe dikwijls was het de afgelopen jaren al niet gebeurd dat Tamara in de knoei zat en dat Caro haar eruit hielp? En even zovele keren was het voorgekomen dat Caro aan haar vriendin Tamara te danken had, dat ze uit een benarde positie kwam!

Onderweg kwam ze verschillende plantagearbeiders tegen, op weg naar huis, want het was al laat in de middag.

‘Dag baas Peerwijk!’ riep Caro, toen ze op het pad tussen de koffiestruiken de forse Surinaamse koffieplukker tegenkwam.

‘Fa joe tan, juffrouw Caro?’ klonk het opgewekt, wat betekende ‘hoe gaat het’?

‘Hafoe hafoe, baas Peerwijk,’ oftewel ‘gaat nogal’, antwoordde Caro. Surinaams was bepaald niet haar sterkste kant. ‘Ben je Tamara niet tegengekomen?’

‘Ja, met een powisi!’

‘Met een powisi? Waar heeft ze die vandaan?’

‘Me no sabi, juffrouw Caro,’ wat betekende ‘ik weet 't niet’. ‘Maar powisivlees is erg lekker!’ antwoordde de man lachend.

‘Tot ziens, baas Peerwijk!’ riep Caro, en ze haastte zich verder langs het glibberige pad. Er waren die middag een paar zware tropische buien gevallen en Caro moest goed uitkijken om niet uit te glijden en in de langs het pad lopende sloot terecht te komen. In de droge tijd hadden deze sloten maar heel weinig water, voor zover ze niet helemaal droog stonden, maar nu waren ze tot aan de rand gevuld en een sterke stroom voerde het vuile modderwater naar de Suriname-rivier.

Een tijdje later zag Caro in de verte al het vertrouwde beeld van het kleine planken huisje onder de geweldige manjaboom. Hoe dikwijls had ze deze weg al gelopen, de weg naar het huisje van baas Voorn? Ze wist het niet, maar ze kende nu wel haast elke struik, elke steen langs het pad. Nog honderd passen vanaf het kleine wankele bruggetje, dat over het wassende water leidde, en daar zag ze Tamara al lopen.

‘Tamara!’ riep ze zo hard ze kon.

Het meisje bleef een ogenblik staan en keek haar richting uit.

‘Ha, Caro!’ klonk het. ‘Ik ben al bij je thuis geweest, maar je moeder zei dat je niet thuis was!’ ‘Ik hielp een kip plukken!’ riep Caro lachend, terwijl ze dichterbij kwam.

‘Ik heb wel wat beters dan een kip!’ zei Tamara. ‘Ja, je hebt een powisi, hè?’

‘Hoe weet je dat zo gauw? Dat heb ik je moeder niet verteld!’ antwoordde Tamara een beetje teleurgesteld.

‘Ik ben baas Peerwijk tegengekomen,’ vertelde Caro.

‘Kom achter het huis. Ik heb hem in 'n kist. Ik moet er nog een goed hok voor maken!’

‘Jullie eten hem toch niet op?’

‘Hoe kom je daar bij?’ vroeg Tamara verwonderd.

‘Baas Peerwijk zei zo iets.’

‘Het vlees van die vogel is wel heerlijk. Toen mijn vader nog in het bos woonde, aten we dikwijls powisi. Die bracht hij dan van de jacht mee. Nee, deze ga ik helemaal tam maken. Kom mee!’

De meisjes liepen rond het huisje en Tamara wees Caro een flinke kist, waarvoor gaas was gespijkerd.

‘Tjonge, het is een grote!’ riep Caro bewonderend uit.

In de kist stond een grote gitzwarte vogel met een heldergele korte dikke snavel, waarop een grote knobbel zat. De buik was helemaal wit.

‘Hoe kom je daaraan, Tamara?’

‘Vader heeft hem gekocht van baas Schelvis!’

‘Schelvis? Die ken ik niet? Wie is dat? Toch niet hier op de plantage?’

‘Nee, die woont een eind benedenwaarts, langs de rivier, weet je niet, die lange kerel? Een Surinamer met blauwe ogen. Hij rijdt altijd in een auto!’

‘Is dat die man die jou eens bijna overreden heeft?’

‘Juist, dat is baas Schelvis! Hij handelt geloof ik zo'n beetje in vogels. Ik weet niet precies wat hij eigenlijk uitvoert, maar hij heeft een boel geld. Vader heeft van hem die powisi gekocht, eigenlijk om op te eten, maar ik heb net zo lang gezeurd tot ik hem kreeg! Ik moest beloven dat ik er zelf voor zou zorgen. Ik moet nu eerst een mooi hok maken. Deze vogels kan je helemaal tam maken. Mooi beest, hè?’

Onmiddellijk gingen de meisjes aan het werk. Baas Voorn had achter zijn huisje nog een partijtje oude planken liggen, die ze wel mochten gebruiken. En met een zaag, hamer en wat spijkers hadden ze al gauw een keurig, flink hok voor de nieuwe aanwinst gemaakt. Vooral Tamara, die thuis heel wat klusjes moest opknappen, kon goed overweg met hamer en zaag.

‘Wat eet zo'n powisi?’ vroeg Caro, toen ze de grote vogel in zijn huis hadden geplaatst.

‘Haast alles wat je hem voorzet en nog véél meer.’

‘Wat bedoel je?’

‘Alles wat blinkt pikt hij op!’

‘Net als in Holland de ekster,’ zei Caro.

Baas Voorn was er bij komen staan. ‘Gaan jullie een dierentuin opzetten, meisjes?’ vroeg hij belangstellend. ‘Het begin is gemaakt!’

‘Nee, baas Voorn,’ antwoordde Caro, ‘dat geeft veel te veel zorg en bovendien horen dieren uit het oerwoud niet in een kooi!’

‘En deze powisi dan?’ vroeg baas Voorn.

‘Dat is wat anders,’ kwam Tamara nu tussenbeide, ‘deze wordt straks tam en dan mag hij vrij rondlopen!’

‘Dan mag je hem mettertijd wel kortwieken, want anders heb je toch kans dat hij op een goede dag verdwenen is.’

‘Wie komt daar aan?’ vroeg Caro plotseling.

Alle drie keken in de richting van het pad over de plantage. Een grote man kwam met lange passen het pad af in de richting van het drietal.

‘Ik ken hem niet,’ zei baas Voorn. ‘Zeker een of andere boodschap.’

Naderbij gekomen keek de vreemde man baas Voorn even strak aan en daarna de beide meisjes. ‘U hebt een powisi van meneer Schelvis gekocht, nietwaar?’ zei hij plotseling.

‘Wie bent u?’ vroeg baas Voorn, wie het optreden van de onbekende niet beviel.

‘O, ik ben ... eh ... Nelom, mijn naam is Nelom. Meneer Schelvis heeft mij gestuurd om die powisi terug te halen!’

‘Wat zegt u, terughalen? En waarom?’

‘Dat weet ik niet. Ik moest hem terughalen en hier is het geld dat u ervoor heeft betaald!’ zei hij, en hij wilde baas Voorn het geld in de hand stoppen. ‘Waar is die vogel?’

‘Maar wacht eens even. Ik heb die vogel gekocht en betaald. Waarom wil meneer Schelvis hem nu weer ineens terug hebben?’

‘Hij heeft de verkeerde gegeven, of ... ik bedoel niet de verkeerde, maar meneer Schelvis wilde hem nog even terug hebben. Over een paar dagen kunt u hem weer krijgen!’ zei de man wat onhandig.

‘Hè, wat is dat nou voor onzin. Over een paar dagen? Deze zelfde powisi? Hoe zit dat dan, baas Nelom?’ vroeg baas Voorn verwonderd.

‘Ik weet er niets van. Helemaal niets. Baas Schelvis heeft me opgedragen de vogel terug te halen. Dat is alles. Waar is hij?’

‘Hoor eens hier, vriendelijke vriend, ga jij maar naar je baas Schelvis terug en vertel hem dat baas Voorn er niets van begrijpt en dat hij de vogel niet zomaar zonder meer teruggeeft!’

‘Er is haast bij, dus hij moet nu mee, baas Voorn!’ sputterde de man tegen.

‘Haast? Waarom is er haast bij? Moet hij vanavond nog in de pan soms?’ vroeg baas Voorn weer.

De meisjes begonnen te lachen, maar de boodschapper van meneer Schelvis werd kwaad.

‘Ik zeg u toch dat u hem later terugkrijgt! Maakt

u zich niet ongerust dat hij opgegeten wordt. Ik beloof u dat u deze zelfde vogel terugkrijgt. Baas Schelvis moet alleen nog even iets uitzoeken!'

'Iets uitzoeken? Man, je praat in raadselen! Wat is er met deze powisi uit te zoeken? Zeg eens vriend, bèn jij eigenlijk wel door meneer Schelvis gestuurd?' Baas Voorn begon er nu werkelijk genoeg van te krijgen.

'Gelooft u me soms niet?' vroeg de ander kwaad. 'Nee!' antwoordde baas Voorn kort maar krachtig.

'Ik vraag u beleefd om die powisi, namens baas Schelvis, en u krijgt hem heus terug!' antwoordde de man op wat vriendelijker toon.

'Beleefd of niet beleefd, die powisi blijft gekocht en blijft dus hier. Als meneer Schelvis zo'n goede reden heeft om de vogel terug te halen, dan moet hij die reden maar meedelen ook!'

'Maar ik wéét niets!' begon de ander weer. Hij had de vogel in de kist ontdekt en liep erop af. 'Laten staan, vriend. Ga maar terug naar je baas en vertel hem dat de powisi een goede verzorging zal krijgen en dat hij niet opgegeten wordt, want mijn dochter hier, Tamara, gaat hem tam maken.' 'Niet opeten? Waarom niet? Heerlijk vlees, baas Voorn!' antwoordde de man overtuigend.

'En dat zal ik niet weten!' antwoordde baas Voorn lachend. 'Ik heb zelf jaren in het bos gewoond!'

'En waarom eet u 'm dan niet op?'

'Maar wat kan het u schelen of ik hem opeet of

niet! Hoor eens, man, ik west niet wat je wilt. Eerst wil je de vogel terug hebben, en nu wil je dat ik hem opeet!'

De man keek de vogel in het hok onderzoekend aan.

'Kijk het mooie er niet af! Is het hok soms niet goed genoeg?' vroeg baas Voorn.

'Zit hij allang in dit hok, baas Voorn?'

'Wat kan je dat schelen? Maar als je het zo graag wilt weten dan wil ik het je wel vertellen. Die powisi zit pas een paar minuten in dat hok!'

'Waar is het oude hok, kan ik dat mee terugnemen?' vroeg de man, die zich Nelom noemde. 'Nu heb ik er schoon genoeg van. Eerst wil je die powisi terug, dan moet ik het beest opeten en nu wil je het oude hok! Die vuile kist gebruik ik om vuur te maken. Dag baas Nelom. Groeten aan je baas!' Baas Voorn draaide zich om. 'Kom, meisjes, we zullen de powisi een goed plaatsje geven, waar hij uit de zon en uit de regen staat.'

Toen ze even later omkeken, zagen ze de vreemde snuiter langzaam het pad aflopen. Even bleef hij nog staan en keek in de richting van het drietal met de powisi. Toen scheen hij een besluit te nemen en met grote, haastige stappen verdween hij tussen de koffiestruiken.

'Wat een rare snoeshaan!' zei baas Voorn. 'Wat zou die kerel eigenlijk willen?'

'Ik begrijp er niets van,' bekende Caro. 'Eerst wil hij de vogel hebben en dan wil hij ineens dat we 'm opeten!'

‘Die vent is niet goed wijs,’ meende Tamara.

‘We moeten toch maar een oogje in het zeil houden,’ vond baas Voorn. ‘Die kerel is heel goed wijs, maar wat hij precies wil is mij volkomen duister!’

‘Misschien heeft hij gezien dat u die vogel van baas Schelvis gekocht heeft en nu doet hij net of hij door Schelvis gestuurd is en probeert hij die vogel in te pikken,’ zei Caro.

‘Tja, kan wel,’ zei baas Voorn nadenkend terwijl hij in de richting tuurde waar de man gegaan was. ‘Maar waarom moet ik hem dan opeten en waarom wil hij die oude kist hebben? Laten we die kist eens goed bekijken!’ Ze liepen naar een stapel hout, waarop Tamara de oude kist had gezet. Het ding werd van alle kanten goed bekeken, maar er was echt niets bijzonders aan te ontdekken.

‘Het zal toch geen gestolen waar zijn?’ vroeg Caro opeens. ‘Misschien weet de politie dat u de vogel heeft gekocht en nu willen ze de vogel helemaal laten verdwijnen, òf ze nemen hem mee, òf via onze maag!’ was de veronderstelling van Tamara.

‘Kan wel, maar begrijpen doe ik het niet. Raar geval! Maar goed uitkijken, meisjes!’ waren de laatste woorden van baas Voorn, vóór hij naar binnen stapte.

‘Wat denk jij dat die vent wil?’ vroeg Tamara aan Caro, toen ze even later weer voor het huis stonden.

‘Geen flauw idee en we zullen er ook wel nooit achter komen, vrees ik,’ was Caro's antwoord. ‘Het begint al donker te worden, Tamara. Da's waar ook, ik moest om zes uur thuis zijn en 't is minstens al halfzeven! Tot morgen!’ En weg rende Caro, in de richting van haar huis. Wat zouden ze thuis zeggen nu zij zo laat kwam? Moeder had nog uitdrukkelijk gewaarschuwd: We eten om zes uur! Kip, hmm, lekker! Ze haastte zich terug langs het modderige pad, hardlopen langs die volle sloot was te gevaarlijk. Vóór je het wist gleed je uit en lag je erin. In gedachten verzonken liep ze verder, tot ze plotseling bleef staan. Zag ze daar recht vooruit niet diezelfde man? Die baas Nelom? Ja, warempel, die was het! Vlug sprong Caro over de sloot en ze verborg zich tussen de struiken. Zou de man haar gezien hebben? Niet waarschijnlijk, want toen ze hem zag stond hij met zijn rug naar haar toegekeerd.

Voorzichtig loerde ze tussen het gebladerte door en in de verte kon ze de kerel nu duidelijk zien. Hij kwam haar kant uit! Ging hij weer terug naar baas Voorn? Maar die had hem toch duidelijk gemaakt dat hij die powisi niet terugkreeg!

Het begon nu snel donker te worden. Had de man daar soms op gewacht? Caro vertrouwde het zaakje niet erg. Maar wat kon zij doen? Naar baas Voorn terugrennen om hem te waarschuwen? Waarschuwen waarvoor? Nee, het beste kon ze de man voorbij laten gaan en hem dan voorzichtig volgen.

De vreemde was Caro nu dicht genaderd, maar de snel invallende duisternis en het dichte gebladerte waar Caro zich in verborgen hield beletten haar de man goed op te nemen. Toen hij eenmaal goed en wel gepasseerd was, kwam Caro uit de struiken te voorschijn, en ze begon de man te volgen. Ze zocht haar weg door de struiken en ze moest daarbij oppassen geen gedruis te maken. Ze mocht natuurlijk niet op het voetpad komen. Ze kon de man nu niet meer zien. Zou hij Caro ver vooruit zijn? Wat zou hij doen als hij haar opmerkte? Roepen zou niet veel helpen, want het huisje van Voorn was te ver weg. Kon ze niet beter naar huis gaan? Het was toch haar zaak niet en moeder zat met een lekkere kip te wachten ... maar die vent had het gemunt op de powisi van Tamara en dan kon ze toch niet zomaar rustig naar huis wandelen? Voor haar uit hoorde ze het wankele bruggetje kraken, de man ging nu dus de sloot weer over. Even later ging ook Caro het bruggetje over, maar ze paste wel op dat het ding niet kraakte! In het huisje van Voorn brandde nu licht en even zag Caro het silhouet van de man tegen het licht op de achtergrond. Moest ze hem zo maar blijven volgen? En wat dan? Even dacht Caro na. Met een grote boog zou ze naar de voordeur van het huisje lopen en dan stilletjes aankloppen. Ze zou baas Voorn waarschuwen dat die vreemde kerel teruggekomen was. Dan moest baas Voorn zelf maar weten wat hij deed! Ze moest wel vlug handelen, want die Nelom mocht niet de gelegenheid krijgen er met

de vogel vandoor te gaan! Gekke vent! Wat een moeite en alléén voor zo'n powisi! Al gauw had Caro de voordeur bereikt, en die geheimzinnige kerel moest nu achter het huisje zijn, als hij tenminste was doorgelopen ... De deur stond halfopen en binnen zag ze baas Voorn met Tamara aan tafel zitten. Vrouw Voorn liep door de kamer. ‘Baas Voorn!’ fluisterde Caro. ‘Baas Voorn!’

Verschrikt keken alle drie op.

Caro was naar binnen gestapt met de vinger op de mond.

‘Ssst,’ deed ze. ‘Baas Voorn, die vent is weer terug! Ik ben hem gevolgd en hij moet nu achter het huis zijn. Die powisi!’

‘Wat zeg je me nou?’ zei baas Voorn verschrikt. ‘Die Nelom?’

‘Ja, hij moet achter het huis zijn. Ik weet het zeker. Ssst, dat hij ons niet hoort!’

Baas Voorn was opgestaan terwijl Tamara en haar moeder elkaar verschrikt aankeken.

‘Mijn powisi!’ fluisterde Tamara en ze wilde naar achteren lopen.

‘Hier blijven, Tamara. Ben je niet wijs? Pas maar op!’ bromde haar moeder. ‘Hoe durf je die man achterna te lopen, juffrouw Caro? In het donker!’ Baas Voorn liep naar de keuken terwijl Caro hem volgde. Vlug greep de man een zaklantaarn en stak die in zijn zak. Op hun tenen slopen ze daarna naar het raam, nadat ze het oliepitje in het keukentje hadden uitgedraaid. Baas Voorn legde zijn vinger op de mond. Het raam stond open en ze

luisterden gespannen. Het was doodstil. Het zou voor de vreemde niet eenvoudig zijn in het donker zo gauw het powisihok te vinden en de vogel er uit te halen ... dat zou niet geruisloos kunnen gebeuren!

'Ik hoor helemaal niks!' fluisterde Tamara plotseling achter hen.

'Ik ook niet. Weet je zeker dat hij achter het huis is?' fluisterde baas Voorn.

'Ik heb hem het laatst ongeveer halverwege het bruggetje en uw huis gezien en toen liep hij deze richting uit,' bromde Caro terug.

Alle drie luisterden ze, maar het bleef doodstil. Nu en dan klonk de roep van een nachtvogel en uit de verte drongen vaag de nachtelijke geluiden uit het oerwoud tot hen door, maar op het achtererf scheen alles rustig te zijn.

'Schijn eens met die lantaarn, baas Voorn,' fluisterde Caro.

'Even wachten. Ssst!'

Weer luisterden ze gespannen. Waar zou die vent heengegaan zijn? Zou hij misschien gemerkt hebben dat hij gezien was? Hadden ze te luid gepraat? Ineens hoorden ze een geritsel en er viel iets om. Iemand schopte in het donker tegen een blikje of zo iets.

Caro voelde haar hart in haar keel kloppen. Daar was die vent! Hij zocht natuurlijk het hok! Baas Voorn wachtte nog even. Het was nu weer stil.

'Dadelijk is hij er met die vogel vandoor!' fluisterde Tamara.

‘Als hij bij het hok komt hoor je 't wel,’ fluisterde baas Voorn terug en nauwelijks had hij dat gezegd of ze hoorden een angstig fladderen uit de richting waar ze het powisihok geplaatst hadden. Op hetzelfde moment flitste het licht van baas Voorns zaklantaarn aan en in de felle lichtbundel zagen ze de man van vanmiddag, met één arm in het hok, in een poging de powisi te grijpen. Dodelijk verschrikt keek de man even in het felle licht. Het volgende ogenblik sprong hij op en rende weg. In enkele seconden was hij in de duisternis verdwenen.

Baas Voorn was onmiddellijk naar buiten gelopen om het hok weer goed af te sluiten. De twee meisjes waren hem toch wel een beetje angstig op de hielen gevolgd.

‘Gaan we hem niet achterna?’ vroeg Tamara belust op avontuur.

‘Ik denk er niet over!’ zei baas Voorn. ‘Waarom? Wat moeten we met die vent doen als we hem zouden pakken? Die komt niet meer terug, hoor!’

‘Waarom zou hij die vogel toch zo graag hebben?’ vroeg Caro.

‘Dat zou ik ook weleens willen weten,’ bromde baas Voorn.

Nog even stonden ze na te praten over het gebeurde, tot Caro zich ineens herinnerde dat haar moeder en vader nog met kip zaten te wachten. Nu moest ze nog dat hele plantagepad af, in het donker!

‘Mag ik uw zaklantaarn lenen, baas Voorn?’ vroeg Caro.

‘Ik ga wel met je mee, hoor, juffrouw Caro!’

‘Maar dat is heus niet nodig,’ zei Caro dapper, ofschoon ze het toch wel een veilig idee vond.

‘Dan loop ik óók mee!’ besliste Tamara. ‘Gelukkig dat je die vent zag, Caro!’

Even later waren ze al op weg. In de verte hoorden ze nu en dan nog het geluid van haastige voetstappen van de onwelkome bezoeker. Het licht van de zaklantaarn ziende, dacht de kerel zeker dat hij achterna werd gezeten!

Bij het huis van meneer Donkers aangekomen, keerden baas Voorn en zijn dochter direct terug. ‘Dank u wel, baas Voorn! Tot morgen, Tamara!’ zei Caro en ze stapte vlug het huis binnen.

‘Beter laat dan nooit! Waar kom jij in 's hemelsnaam zo laat vandaan?’ wilde meneer Donkers weten.

‘Van Tamara, vader!’ was Caro's antwoord, en ze vertelde de hele geschiedenis.

Haar vader luisterde aandachtig.

‘Ik vind het toch niet prettig dat je zo laat nog over de plantage zwerft, Caro, en dat is nu afgelopen! Soms lijk je meer op een jongen!’

‘Wat zou die vent met die vogel willen?’ vroeg Caro's moeder, een beetje ongerust.

‘Ik ben een boon als ik 't weet. Die man mag zelfs niet eens op de plantage komen! Waar woont die Nelom? Ken je hem, Caro?’

‘Hij vertelde dat hij voor een zekere Schelvis

werkte, maar ik weet niet waar hij woont.'

'Nelom? Ken ik niet. Van Schelvis heb ik weleens gehoord. Die woont benedenwaarts langs de rivier. Een Surinamer, en hij handelt inderdaad onder andere in vogels. Ik weet niet precies wat die man eigenlijk uitvoert voor de kost. Ik zal er eens naar informeren.'

Die avond kon Caro haar gedachten niet bij haar huiswerk houden. Telkens dwaalden ze af naar die vreemde man en de powisi van Tamara...

Het kweekje en meneer Schelvis

Zondagmorgen op plantage Rustenburg. De familie Donkers zat aan het ontbijt, dat op zondag altijd wat later was dan op weekse dagen. 'Zondagmorgen slapen we wat langer, want door de week staan we al vroeg genoeg op', zei vader Donkers altijd. 'O ja, ik heb nog eens geïnformeerd naar die meneer Schelvis,' merkte hij nu op.

'En?' vroeg Caro onmiddellijk.

'Nou, hij handelt blijkbaar in verschillende dingen, maar óók wel in powisi's. Die krijgt hij blijkbaar toegestuurd uit het bos, want zelf schijnt hij nooit naar het bos te gaan. Hij heeft nogal wat geld, dus zijn handeltje levert hem blijkbaar wel wat op. Hij staat niet slecht aangeschreven bij de politie en er is niets nadeligs over hem bekend, dus die rare geschiedenis met die powisi van je vriendin Tamara zal wel een verzinsel zijn van die

vent, die Nelom.'

Caro haalde haar schouders op.

'De naam Nelom was in dit verband niet bekend. Voor zover de politie wist, was er geen Nelom bij Schelvis in dienst. Hij heeft helemaal geen mensen in dienst zelfs. Die Nelom heeft dus iets op 't oog gehad, maar wat, zullen we wel nooit horen. Het blijft natuurlijk een raar geval ... maar Schelvis heeft er niks mee te maken. De politie te Paramaribo is wel goed ingelicht over zijn beschermelingen!'

Caro keek wat teleurgesteld voor zich uit.

'faro rook weer een avontuurtje!' zei moeder lachend.

'Ikke? Niks hoor! Maar wat zou die Nelom dan toch willen?' kwam Caro weer.

'Ik heb terloops die meneer Schelvis nog even opgebeld om hem over die zekere Nelom in te lichten,' ging vader verder, 'maar hij kent helemaal geen Nelom en hij weet van de hele zaak niets af. Hij zei dat baas Voorn bij hem een powisi had gekocht en dat de zaak daarmee af was. Hij hoefde hem helemaal niet terug te hebben en hij was erg verbaasd te horen dat er iemand namens hem om die powisi geweest was. Hij waarschuwde zelfs tegen mensen als Nelom! Hij vroeg me of ik die Nelom niet kon laten opsporen, want hij vond het niets leuk dat er iemand de buurt rondging die de naam Schelvis misbruikte!'

'Heeft meneer Schelvis veel vogels thuis?' vroeg Caro.

‘Dat weet ik niet, maar hij zei wel dat, als ik eens powisi of ander wild wilde eten, ik hem maar eens moest bellen.’

‘Ik ga er eens kijken. Zou dat mogen?’

‘Wel ja, meisje. Bel hem desnoods eerst even op om het te vragen. Maar denk erom, breng geen dieren mee naar huis hoor, Caro,’ waarschuwde moeder. Nog maar kort geleden hadden Caro en Tamara een dierententoonstelling gehouden, waarvan de opbrengst voor de leprastichting bestemd was, en toen had de tuin meer op een dierentuin geleken.

‘Nee, ik wil ze alleen maar zien,’ was het antwoord.

‘We moeten opschieten, anders zijn we te laat voor de kerk,’ zei moeder plotseling, ‘want het is altijd nog een heel eind lopen.’

Even later waren meneer en mevrouw Donkers en Caro onderweg. Dominee Van Polanen had vandaag de beurt en wie ging dan niet graag luisteren? Wat kon die dominee overtuigend spreken en zo boeiend, met zijn zware stem. Waar de plantagelaan en een van de vele paden door de plantage samenkwamen, ontmoetten ze baas en vrouw Voorn en Tamara.

‘Goedemorgen saâm!’ zei meneer Donkers. ‘Fijne morgen, hè?’

‘Goedemorgen meneer en mevrouw Donkers,’ zei baas Voorn, en hij nam beleefd zijn zondagse hoed af. ‘Ook naar de kerk zeker?’

‘Ja hoor, dominee Van Polanen komt niet al te

vaak hier, dus we moeten de gelegenheid aangrijpen als die zich voordoet!'

'Vader heeft de politie opgebeld, Tamara, over die Nelom, weet je wel?' begon Caro onmiddellijk.

'En wat zei die ervan?' vroeg haar vriendin nieuwsgierig.

'Dat weet ik niet, maar er werkt bij baas Schelvis geen Nelom en die Schelvis weet nergens iets van!'

'Wel heb ik ooit van m'n leven!' riep baas Voorn uit. 'Wist die er niets van?'

'Nee, ik heb Schelvis zelf aan de telefoon gehad,' en meneer Donkers vertelde baas Voorn precies wat hij Caro al eerder had verteld.

'Dan heb ik al een idee wat dat moest voorstellen,' zei baas Voorn toen meneer Donkers was uitverteld. 'Die vent is gewoon een kletspraatje komen maken en ondertussen nam hij de situatie eens goed op. Om onze aandacht af te leiden doet hij net of hij zo'n belangstelling voor die vogel heeft, maar ondertussen ziet hij alles om zich heen.'

'Om dan later te komen inbreken zeker!' vervolgde Tamara. 'Nou, maar hij is flink geschrokken van dat plotselinge licht. Wat liep hij hard!' 'Maar hij zat toch aan die kooi te prutsen?' merkte Caro op.

'Nou ja, die vogel kon hij goed gebruiken, en wie weet wat voor plannen hij nog had. Maar nu weet hij dat we op onze hoede zijn!' En hij voegde er

nog aan toe: ‘Dankzij Caro, meneer Donkers!’

‘Had je die man al eens eerder gezien, Voorn?’ vroeg meneer Donkers. ‘Heeft hij nooit op deze plantage gewerkt?’

‘Nee, meneer Donkers, beslist niet. Hij was een volkomen vreemde voor me.’

‘Ben je flink geschrokken, vrouw Voorn?’ vroeg mevrouw Donkers glimlachend.

‘Ellendig, mevrouw! Me Gado!’ ‘mijn hemel’, antwoordde de dikke vrouw, die het in haar zondagse kotomissiejurk erg warm had. De wijde jurk was een typisch Surinaamse klederdracht, die vooral op zondag nog veel werd gedragen, met op het hoofd een kleurige tot muts gevouwen hoofddoek. Het zweet stond in pareltjes op haar voorhoofd. ‘Niet indirect geschrokken, mevrouw, maar toch wel geschrokken,’ voegde ze er verhelderend aan toe, terwijl ze wat verlegen lachte.

‘Nou, dat kan ik mij best voorstellen, vrouw Voorn. Zo'n vreemde kerel op je erf! Je boft dat je zo'n flinke man hebt,’ zei mevrouw Donkers, met een knikje in de richting van baas Voorn.

‘Als die kerel...’ en plotseling ging vrouw Voorn over in het Neger-Engels. Dat kon mevrouw Donkers niet verstaan, maar Tamara vertaalde het, toen haar moeder was uitgesproken. ‘Moeder zegt dat die kerel heel wat te wachten staat als hij nog eens terug mocht komen. Ze zal hem zelf onder handen nemen, zegt ze!’

‘Ik hoop voor die Nelom dat hij zo verstandig is om uit handen van vrouw Voorn te blijven,’ zei

meneer Donkers lachend.

Ondertussen waren ze bij de kerk gekomen. Dominee Van Polanen stond bij de ingang en begroette de kerkgangers allen met een ‘fa joe tan, me goedoe?’ wat zoveel betekende als ‘hoe gaat het, mijn beste?’

Er heerste een geroezemoes in de kerkzaal en iedereen scheen tegelijk te praten. Maar zodra de dominee naar binnenkwam, zweeg de menigte, want voor dominee Van Polanen hadden ze veel respect. Tijdens de preek hing de congregatie aan zijn lippen.

‘Ga je straks mee naar Schelvis?’ fluisterde Caro Tamara in het oor.

‘Wat doen?’

‘Die vogels kijken. Jij weet toch waar hij woont?’ ‘Goed, maar houd je mond nou verder!’ fluisterde Tamara terug.

Tot het einde van de preek spraken ze niet meer, maar uit de kerk komende, zei Caro tegen haar vader: ‘Tamara en ik gaan langs meneer Schelvis, die vogels bekijken!’

‘Deze kant uit,’ wees Tamara. ‘Baas Schelvis woont aan de rivier. Een groot huis met een heel grote tuin en een grote garage!’

Een kwartiertje later stonden ze voor de woning en op een bordje stond met keurige letters:

‘B. Schelvis. Goederenhandel’.

‘Hier is 't Caro!’

Caro klom het trapje naar de voordeur op, want het huis was op palen gebouwd, zoals zoveel hui-

zen in Suriname.

‘Klop klop,’ riep ze. Dat was zo de gewoonte in dit land, in plaats van bellen.

Er kwam geen antwoord. ‘Klop klop!’ riep Caro nog eens, en nu wat luider. Geen antwoord.

‘Er is niemand thuis, Tamara!’ riep Caro wat teleurgesteld.

‘Ik kan van hier een paar kooien zien,’ zei Tamara, die door de halfgeopende poort loerde.

‘Zullen we maar doorlopen? Meneer Schelvis zal het best goed vinden dat we eens komen kijken,’ meende Caro.

‘Wel ja, we zijn toch geen dieven?’ was Tamara's antwoord.

Zo gezegd zo gedaan, en ze stapten de poort door. Op het achtererf zagen ze verschillende houten kooien staan, waarin wat vogels zaten. Er waren twee powisi's en verder een paar Surinaamse patrijzen, meer niet.

De meisjes waren al heel gauw uitgekeken. En toen ze de poort weer uit wilden gaan, zag Tamara een Indiaans meisje staan. Het huilen stond haar nader dan het lachen, en nieuwsgierig keek ze de twee meisjes aan.

Caro stapte op haar af en zei: ‘Ik ben Caro Donkers van plantage Rustenburg. We kwamen alleen maar even naar de vogels kijken. Dat is toch wel goed?’

‘Ik weet niet,’ was het verlegen antwoord van het tengere meisje.

‘Woon jij hier?’ vroeg Tamara wat verbaasd.

‘Ik woon hier,’ antwoordde ze.

‘En is er niemand thuis?’

Geen antwoord.

‘Heb je soms je tong verloren? Is er niemand thuis? Die meneer Schelvis, is hij weg?’ vroeg Caro met nadruk.

‘Baas naar stad. Missie (mevrouw) ook, met auto,’ zei het kind.

Het meisje was hoogstens vijftien jaar oud en ze zag er armoedig en vervuild uit.

‘Woon je echt hier?’ vroeg Caro, die zich ineens herinnerde dat vader had gezegd dat meneer Schelvis goed geld verdiende.

Het meisje knikte.

‘Je bent een kweekje, hè?’ zei Tamara.

Het Indiaanse meisje knikte van ja.

‘Wat is een kweekje?’ wilde Caro nu weten.

‘Nooit van een kweekje gehoord? Sommige mensen nemen een Indiaanse jongen of meisje in huis. Ze moeten zo'n kind dan naar school laten gaan en verder opvoeden. Zo'n meisje of jongen doet dan wat werk in huis, zoals kinderoppassen en boodschappen.’

‘Vind je het fijn hier, bij meneer Schelvis?’ vroeg Caro plotseling.

Het meisje keek Caro even aan en knikte, wat verlegen lachend.

‘Zou je niet naar het bos terug willen?’ vroeg Caro weer.

Het Indiaantje keek strak voor zich uit en zei niets.

‘Zou je naar het bos terug willen?’

Ze knikte.

‘Van welk dorp kom je?’ wilde Tamara weten.

‘Donderskamp,’ zei ze.

‘Aan de Wayamborivier?’

‘Ja.’

‘Hoe heet je?’ vroeg Caro.

‘Anansie.’

‘Anansie? Maar dat betekent spin, is 't niet, Tamara? Dat is toch niet je werkelijke naam? Anansie!’

‘Meneer Schelvis zegt mijn naam is Anansie. Hij zegt ik lijk op spin.’

Caro nam het meisje eens goed op. Het sluike, gitzwarte haar, dat ongekamd op de smalle schoudertjes hing, gaf haar wel iets spinachtigs.

‘Als je naar Donderskamp terug wilt, waarom ga je dan niet?’

Weer aarzelde het meisje met antwoorden, en tenslotte zei ze: ‘Ik moet hier wonen...’

‘Moet? Van wie?’ wilde Caro weten.

‘Mijn vader heeft geregeld met baas Schelvis, dus ik moet.’

Buiten de poort hoorden ze een auto, en op hetzelfde ogenblik hoorden ze een portier dichtslaan. Een lange, allesbehalve vriendelijk uitziende Surinamer stapte het achtererf op.

Het Indiaanse meisje liep vlug weg en verdween in het huis via een achtertrap.

‘Wat voeren jullie hier uit?’ vroeg de man bars. ‘Eh ... we keken even naar uw vogels, meneer.

Bent u meneer Schelvis?' vroeg Caro verbouwereerd.

'En wie heeft jullie toestemming gegeven om hier zomaar op het erf te komen, als ik vragen mag?' 'Niemand ... eh ... we hoorden dat u mooie vogels had en nu hadden we willen vragen of we eens...' maar de man viel haar in de rede en vervolgde: 'Wat moeten jullie van dat meisje?' 'Dat kweekje? Niks. We stonden wat te praten,' zei Tamara nu.

'Waarover? Zij heeft zeker gezegd dat ik vogels heb en zij heeft jullie zeker binnengelaten. Wacht maar, ik krijg haar straks wel!'

'Nee, echt niet, meneer,' begon Caro. 'De poort stond open en we hadden eerst al bij de voordeur "klop klop" geroepen. Maar er was niemand thuis en toen zijn we door de poort gelopen. Ik ben Caro Do...' maar de man liet haar weer niet uitpraten.

'Laat ik je hier nooit meer zien, verstaan jullie dat? Ingerukt, de poort uit! Zo'n brutaliteit!'

Op dat ogenblik kwam een vrouw de poort binnen. Zeker mevrouw Schelvis, dacht Caro.

De vrouw keek de meisjes even aan en zei toen tegen haar man: 'Is die ene niet die van Donkers van Rustenburg?'

De man keek haar een ogenblik beduusd aan en wendde zich toen tot Caro. 'Ben jij een dochter van meneer Donkers die een plantage heeft, genaamd Rustenburg?'

'Ja,' antwoordde Caro, die zich helemaal niet

druk maakte over het brutale optreden van de lange man.

‘Waarom heb je dat dan niet gezegd? Ik dacht warempel dat jullie zomaar ... ach, je weet wel ... zomaar waren komen binnenlopen om hier rond te neuzen!’

‘Dat waren we ook!’ antwoordde Tamara vrijmoedig.

‘En wie is dat?’ vroeg baas Schelvis, op Tamara doelende.

‘Tamara Voorn, mijn vriendin. Haar vader werkt ook op Rustenburg.’

‘Ach, de dochter van baas Voorn! Ja ja, je vader heeft van mij een powisi gekocht!’ zei hij ineens heel vriendelijk. ‘Wel meisjes, komen jullie eens een kijkje nemen?’

‘We wilden juist weer weggaan, want we hebben alles al gezien,’ antwoordde Caro.

‘En hoe gaat het met de vogel?’ vroeg de man. ‘Mooi beest, hè?’

‘Hij maakt het best,’ antwoordde Tamara kortaf. ‘Ja, meneer Schelvis verkoopt geen rommel, dat zie je wel!’ vervolgde hij joviaal lachend.

Caro keek de man even strak aan. Een snertvent, dacht ze bij zichzelf. ‘Kom, Tamara, zullen we gaan?’

‘Als jullie nog eens willen komen kijken, wacht dan buiten de poort als er niemand thuis is, want morgen krijg ik hier een hond op het achtererf en die is niet gesteld op vreemden! Ik zou niet graag zien dat er ongelukken gebeuren!’

‘Goeiemiddag,’ zei Caro, en ze wandelde kalm de poort uit, gevolgd door Tamara, die niets meer zei.

‘Als we nog eens willen komen! Poe! Hij ziet me hier nooit meer, hoor!’ bromde Caro, toen ze weer buiten stonden.

Nog even keek Caro op naar het raam, en daar zag ze nog juist het sprietige hoofdje van het Indiaanse kweekje. Anansie! Lachte ze even?

‘Kom, we gaan naar huis,’ besloot ze. ‘Ik ben blij dat ik geen kweekje ben in het huis van die meneer Schelvis!’

‘Schelvis! Wat een naam!’ vond Tamara. ‘Hij is een echte Schèldvis.’

‘Heb je op die vrouw gelet, Tamara? Verbeeld je dat at je moeder was!’

‘Dan liep ik vandaag nog van huis weg,’ stelde Tamara vast.

Lachend vervolgden de meisjes hun weg terug naar de plantage. Het was intussen flink warm geworden en toen ze het hek van de plantage bereikten stond de zon al aardig hoog aan de hemel. ‘Kom je bij ons wat kouds drinken, Tamara?’ nodigde Caro haar vriendin uit.

‘Nou, graag!’ was het antwoord.

Meneer en mevrouw Donkers zaten op het platje. Caro's vader was verdiept in de krant van zaterdagavond, terwijl haar moeder net koffie had gezet. ‘Net op tijd voor een kopje!’ riep ze de meisjes toe, toen ze de trap naar het platje opkwamen.

‘Liever iets kouds, moeder, als 't mag,’ zei Caro. ‘We zijn helemaal uitgedroogd. Nu begrijp ik waarom de zon hier weleens de koperen ploert genoemd wordt!’

‘Jullie boffen, er staan nog nèt twee pepsi's in de ijskast!’

Caro verdween in het huis om de flesjes te halen, terwijl Tamara wat verlegen aan haar jurk stond te plukken.

‘Ga er toch bij zitten, Tamara,’ zei mevrouw Donkers. ‘Daar zijn de stoelen voor!’

‘De vogels bij Schelvis gezien?’ informeerde meneer Donkers, van zijn krant opkijkend.

‘Ja, meneer,’ was het antwoord. In het bijzijn van meneer Donkers was Tamara altijd wat verlegen. Ze zag erg tegen de directeur op. Hij was immers de baas van de hele plantage en ook de baas van haar vader. Meneer Donkers kon haar vader ontslaan als hij dat wilde, want hij was de baas over allen die op de plantage werkten. Haar vader zei altijd dat ze geen betere directeur konden wensen dan meneer Donkers. Hij ging altijd zo vriendelijk met iedereen om! Dominee Van Polanen had het vanmorgen nog zo mooi gezegd. ‘We zijn allemaal één grote familie en of je nu bruin, blank of zwart bent maakt geen enkel verschil’!

Tja, en waarom zou je dan ook niet vriendelijk met iedereen omgaan? Ze vond het eigenlijk wel gewichtig, hier zomaar met de grote directeur op één platje te zitten en dadelijk pepsi te drinken uit een glas, dat die directeur vast nu en dan óók ge-

bruikte! Als Caro ouder en volwassen was, zouden zij en Caro dan nog even goede vriendinnen blijven, zoals nu? Ze hoorde 't haar vader al zeggen: ‘Maar dat kan toch immers niet?’ Maar waarom niet...? Zij wist zeker van wèl en ze was er zeker van dat ook Caro er zo over dacht.

Caro was weer naar buiten gekomen en zette haar een flink glas voor, tot aan de rand gevuld met ijskoude pepsi.

‘Die Schelvis is maar een bullebak, vader,’ begon Caro, nadat ze in een stoel was neergevallen.

‘Zo?’ was alles wat vader daarop te zeggen had. ‘Eerst was hij woedend dat we op zijn erf waren gegaan zonder dat hij thuis was, maar toen hij hoorde dat ik Donkers heette trok hij helemaal bij!’

‘Je moet ook niet zonder toestemming iemands erf opgaan,’ vond meneer Donkers. ‘Ik zou het ook niet prettig vinden als Jan en alleman zomaar ons erf opwandelden!’

‘En ze hebben daar een kweekje, wat een zielig kind is dat,’ vertelde Caro verder.

‘Anansie!’ voegde Tamara er lachend aan toe.

‘Ik heb altijd medelijden met die kweekjes,’ merkte meneer Donkers op. ‘Het idee om zo'n Indiaans meisje op te voeden is wel goed, en het is ook normaal dat zo'n meisje daar dan iets tegenover stelt, door bijvoorbeeld in het huishouden te helpen. Maar meestal worden kweekjes als goedkope werkkrachten beschouwd en de werkelijk filantropische gedachte is dikwijls ver te zoeken.’

‘Filant ... wat?’ vroeg Tamara, terwijl ze Caro aankeek.

‘Ja, de filantropische gedachte. Ik bedoel dat ze het lang niet altijd doen in het belang van het kweekje, maar enkel en alleen om een goedkoop dienstmeisje te hebben!’

‘Ik kan me tenminste niet voorstellen dat die Scheldvis er zulke mooie gedachten op na houdt!’ vond Caro.

‘Schèlvis, heet die meneer,’ vermaande mevrouw Donkers haar dochter. ‘Ik ken hier in de buurt ook zo'n familie. Daar hebben ze óók een Indiaans meisje in huis. Ook een kweekje. Altijd moet het arme kind op de andere kinderen passen. Het kind mag wel naar school, maar na schooltijd staat het in de keuken of ligt het op de knieën de vloer te boenen, en je moet zien hoe ze het kind kleden! Afdankertjes van hun eigen kinderen, en ze wordt ook altijd bij de andere kinderen achtergesteld. Dacht je dat zo'n meisje dat niet voelt?’ ‘Maar waarom laat zo'n Indiaan zijn kind dan ook naar de stad gaan?’ vroeg Caro.

‘Ach, ze weten dikwijls niet beter. Ze hebben natuurlijk het beste met hun kinderen voor, en ze denken dat zo'n kind erop vooruit gaat, maar voor veel van die kweekjes was het beter geweest als ze nooit naar de stad gekomen waren.’

‘Dat ze kennis opdoen en het leven in de stad leren kennen is heel goed,’ zei mevrouw Donkers. ‘Want voor hoe langer hoe minder is er een toekomst meer in het bos. De moderne boslandkinde-

ren willen meestal niet meer in het bos blijven als ze ouder worden. Die tijd is voorbij. Maar op het in huis nemen van “kweekjes” moest streng toezicht gehouden worden, want de manier waarop dit nu gebeurt, is beslist niet goed. Naar wat ik over dat kweekje bij Schelvis hoor, lijkt mij dat zo'n geval!’

‘Die Anansie zag er ook echt haveloos uit. Ik vroeg haar of ze niet naar het bos terug wilde, en ze knikte van ja,’ vertelde Caro.

‘Dat heeft meneer Schelvis zeker niet gehoord?’ zei meneer Donkers lachend. ‘Die zal er wel een goedkoop huishoudstertje aan hebben!’

‘Arme drommel...’ vond Caro.

‘En wat was dat kind mager, hè?’ merkte Tamara op.

‘Maar het is niet overal zo!’ kwam Caro's moeder tussenbeide. ‘Ik weet ook wel voorbeelden waar zo'n kweekje het heel goed heeft en straks goede kansen in de moderne maatschappij krijgt.’ ‘Natuurlijk zijn die er ook, en gelukkig maar,’ vond meneer Donkers. ‘Maar toch voelen zulke kinderen zich maar zelden op hun plaats. Het zijn nu eenmaal geen stadskinderen, en op die leeftijd moeten kinderen met andere kinderen spelen in plaats van het huishouden doen en ander werk. Ze moeten niet worden opgeleid voor werkezel!’ ‘Zijn kweekjes meestal meisjes?’ vroeg Caro.

‘Zo goed als altijd,’ vertelde haar vader, ‘daar hebben ze immers meer profijt van? Meneer en mevrouw kunnen rustig uitgaan, want er is altijd

een oppas voor hun kinderen!'

'Gaan we vanmiddag nog varen, vader?' vroeg Caro ineens.

'Ik heb er eigenlijk niet meer over nagedacht,' moest meneer Donkers bekennen. 'Heb je zin, vrouw?'

'Waar naar toe?' vroeg mevrouw Donkers.

'Och, nergens speciaal, zomaar wat de rivier op. Het is ook goed voor de oude motor dat hij eens loopt. Mooi, laten we er vanmiddag nog maar eens een keer op uit trekken. Zin om mee te gaan, Tamara?'

'Ik? Nou, graag, meneer!' Tamara's prachtige witte tanden glinsterden buitengewoon mooi in de zon als ze lachte.

'Zouden je vader en moeder ook niet eens mee willen?' vroeg mevrouw Donkers. 'Dat zou gezellig zijn!'

Tamara keek mevrouw Donkers verrast aan. 'Ik denk wel dat ze zin hebben, mevrouw ... ik ... ik weet het wel zeker!'

'Nou, dat is leuk, ga ze dan maar gauw halen! Om twee uur vertrekken we van de steiger. Afgesproken?'

Tamara stond direct op. Vanmiddag met de hakkeplof de rivier op en vader en moeder ook mee! Dat was weer eens 'n buitenkansje! 'Dag mevrouw, dag meneer! Tot vanmiddag, Caro!' riep Tamara. 'O ja, en bedankt voor de pepsi, mevrouw!'

'Goed hoor, Tamara, je bent altijd welkom!' riep

mevrouw Donkers terwijl ze het Surinaamse meisje nakeek.

‘Aardig meiske,’ zei meneer Donkers, toen Tamara vertrokken was. ‘Daar heb je een goede vriendin aan, Caro!’ Daarop nam hij zijn krant weer op.

‘Blank en bruin, dikke vriendinnen ... dat zie je nog veel te weinig,’ mompelde moeder, terwijl ze de lege glazen mee naar de keuken nam.

Varen en vliegen

‘We boffen met het weer!’ zei meneer Donkers die middag, toen allen klaar stonden om in te stappen. ‘Weer flink warm.’

‘Op het water is het altijd wat koeler,’ vond mevrouw. ‘Blijf maar langs de kant onder de bomen, in de schaduw.’

‘We hebben het getij mee, dan varen we in het midden van de stroom. Terugkomende hebben we het tegen en dan varen we wel langs de kant, daar heb je minder last van de tegenstroom,’ zei meneer Donkers met kennis van zaken.

Al gauw waren allen ingestapt. Meneer Donkers had de motorist opgehaald, want de motor van de hakkeplof had de laatste tijd zulke vreemde kuren dat hij er maar liever niet zonder motorist op uit trok.

‘Doet de motor het de laatste dagen weer beter, baas Korendijk?’ informeerde meneer Donkers.

‘De motor is oud, meneer. De maatschappij moet een nieuwe kopen!’ voegde de motorist er meteen maar aan toe.

‘Tja, daar moeten ze in Holland over beslissen!’ lachte meneer Donkers weer. ‘Dáár zit de directie van de plantage.’

Vrouw Voorn zat weer te transpireren dat het een lust was. Ze had haar kotomissiejurk met de vele rokken nog aan, en al zat ze in de schaduw van de tent op het achterdek, het goede mens zag eruit of ze zoëven onder de douche had gestaan. Meneer Donkers en baas Voorn stonden met de twee meisjes voorin, terwijl mevrouw Donkers vrouw Voorn gezelschap hield.

‘Varen maar!’ riep meneer Donkers naar baas Korendijk.

Wonder boven wonder sloeg de hakkeplof direct aan en baas Voorn stootte met een lange stok de boot af.

‘Hij slaat zomaar aan!’ riep meneer Donkers opgewekt. ‘Nou, dat mag in de krant!’

‘Waar naar toe, meneer?’ vroeg baas Korendijk.

‘Richting Leonsberg maar,’ was het antwoord.

‘Leonsberg, vader?’ vroeg Caro.

‘Ja, we kunnen weleens bij de familie Trommel aanlopen. Ik heb hen al een hele tijd niet meer gezien,’ vond meneer Donkers. ‘Daarna varen we misschien door naar de stad ... als er nog tijd is.’ ‘Da's nog een hele tocht,’ kwam mevrouw tussenbeide. ‘Halen we dat wel voor donker?’

‘Als we geen pech hebben, kunnen we makkelijk

vóór donker terug zijn, mevrouw,' zei baas Korendijk.

'Dat is het huis van die meneer Schelvis,' zei Tamara, toen ze langs het huis voeren waar ze die morgen een bezoek hadden gebracht.

'Kunnen we Anansie niet meevragen, vader?' vroeg Caro.

'Waarom?'

''t Is zo'n zielig kind!'

'Zou baas Schelvis wel niet goed vinden,' meende meneer Donkers. 'Kijk, daar komt iemand met een korjaal van Schelvis vandaan,' en hij wees in de richting van een klein bootje, een soort kano gemaakt uit een uitgeholde boomstam. Het ranke bootje had juist het achtererf van Schelvis verlaten.

'Is het Schelvis zelf?' vroeg Caro.

'Nee, die is het niet,' zei baas Voorn ineens. 'Het is ... ja, waarachtig, het is die Nelom. Kijk maar, Tamara, 't is Nelom, die vent van laatst, weet je wel?'

'Weet je dat zeker?' vroeg meneer Donkers. 'Schelvis heeft mij verzekerd dat hij geen Nelom kent!'

'Vreemd,' vond Caro. 'Dan liegt die vent!'

'Nou nou, kalm aan,' suste mevrouw Donkers haar dochter, 'niet zulke grote woorden!'

'Kijk eens goed, is het wel Nelom?' kwam meneer Donkers weer. 'Stuur er eens dicht langs, Korendijk!'

Baas Korendijk gooide het roer om en de hakke-

plof stevende nu regelrecht op de koraal af.

De man in het wankele bootje had eerst niet op de motorboot gelet, maar toen deze recht op hem afkwam, keek hij in de richting van het vaartuig. Plotseling draaide hij zijn bootje een andere richting uit.

‘Ja, hij is het wel!’ zei baas Voorn. ‘Kijk maar, hij heeft mij herkend!’

‘Wat is er met die man?’ vroeg baas Korendijk. ‘Die kerel ken ik wel.’

‘Ken je hem? Wie is dat dan?’ vroeg baas Voorn direct.

‘Dat is ... hoe heet hij ook weer ... Rijger. Baas Rijger heet hij. Hoe komt u aan de naam Nelom? Hij heet Rijger,’ verklaarde de motorist beslist.

‘Weet je dat zeker?’ vroeg meneer Donkers nu. ‘En wat voert die Rijger uit voor de kost?’

‘Nou, wat hij precies doet, weet ik niet, meneer. Hij komt dikwijls op Gros Placer, boven Kwakoegron.’ Gros Placer was een van de goudvelden, enkele kilometers voorbij de nederzetting Kwakoegron, aan de spoorlijn. ‘Voor ik op Rustenburg kwam, werkte ik daar voor een goudmaatschappij. Er is daar een winkeltje en daar heb ik die Rijger dikwijls gezien. Een paar keer had hij vogels bij zich. Ik geloof dat hij er zo'n beetje in handelt.’

‘Powisi's?’ vroeg Caro vlug.

‘Powisi's? Ik weet niet meer wat voor soort vogels hij altijd bij zich had. Ik ken hem verder ook niet. Hij sprak zelden met iemand in de winkel.’

De man in de korjaal was inmiddels weer aan land gegaan, want hij scheen een ontmoeting met de motorboot niet op prijs te stellen.

'Werkt hij daar bij dat huis?' vroeg meneer Donkers.

'Nou, of hij daar werkt weet ik niet, meneer, maar ik zie hem er weleens. Ik zal het hem eens vragen, want hij woont bij mij in de buurt.'

'Nee, laat maar, baas Korendijk,' zei baas Voorn, 'ik kom hem zelf weleens tegen. Ik heb nog een appeltje met hem te schillen!'

'Een heel grote appel,' verbeterde Tamara haar vader.

Inmiddels waren ze de Commewijnerivier al een heel eind afgevaren, en ze lagen nu midden op de stroom. In de verte zagen ze een grote oceaanstomer de rivier opkomen, op weg naar Moengo. 'De Prospector,' zei baas Korendijk.

'Gaat die helemaal de Cotticarivier op tot aan Moengo?' vroeg Tamara.

'Ja zeker, om bauxiet te laden,' luidde het antwoord.

'Maar de Cottica is toch maar een smalle rivier?' 'Het kan ook maar nèt! Een paar scherpe bochten hebben ze eruit gehaald, speciaal voor deze grote schepen.'

'En als ze nu een ander tegenkomen? Net zo groot?' vroeg Caro.

'Op een bepaalde plaats kunnen ze elkaar passeren. Het is een vreemd gezicht, die grote oceaanstomers zo diep in het oerwoud!' antwoordde me-

neer Donkers. ‘Ik ben weleens met zo'n bauxietschip mee geweest. Op een gegeven moment drukt hij zijn neus zomaar tussen de bomen van het oerwoud om te kunnen draaien! Gelukkig is de Cottica een heel diepe rivier.’

De Prospector was nu dichterbij gekomen. Het schip was helemaal aluminiumkleurig geverfd met de letters ALCOA op de schoorsteen. De oude hakkeplof schommelde aardig op de golfslag, door de oceaanstomer veroorzaakt. ‘Voor kleinere bootjes moeten deze schepen altijd vaart minderen,’ vertelde meneer Donkers. ‘Het gebeurde namelijk weleens dat korjalen met bosnegers of Indianen eenvoudig omsloegen door die golven, of vol water liepen.’

‘Voor houtvlotten ook,’ vertelde de motorist. ‘Voor vlotten moeten grotere schepen ook vaart verminderen, want anders bestaat de kans dat zo'n heel vlot aan stukken scheurt door de geweldige zuiging van het water. Ik heb het eens 'n keer gezien. Dagen lang was de eigenaar van het houtvlot bezig met zijn motorboot de losgeslagen blokken weer bij elkaar te zoeken.’

‘Als zo'n vlot nou toebehoort aan een bosneger, dan is het een strop voor die man, want hij kan zijn hout dan niet meer bij elkaar zoeken. Hij heeft immers geen motorboot. Zo'n partij hout vertegenwoordigt heel wat waarde,’ zei meneer Donkers.

‘Hoeveel zowat?’ wilde Caro weten.

‘Nou, dat hangt natuurlijk af van de houtsoort, de

ene soort is meer waard dan de andere, maar het loopt al gauw in de duizenden guldens, hoor!'

'Het hout hoeft niet eens los te slaan,' ging baas Korendijk verder, 'het kan ook gebeuren dat het zogenaamde zware hout ertussenuit zakt.'

'Ertussenuit?' Dat begreep Caro niet goed.

'Wel, juffrouw Caro. De ene houtsoort drijft, zoals bijvoorbeeld de baboen, die hier voor het maken van triplex wordt gebruikt, ceder, possentrie, krappa, wana en zo. Zulke blokken liggen dus in een vlot gewoon aan elkaar gebonden. Maar er zijn ook veel soorten hout die niet drijven. Die zinken als 'n baksteen.'

'Hout dat niet drijft?' vroeg mevrouw Donkers ongelovig.

'Ja, mevrouw, er zijn heel wat houtsoorten die niet drijven. Basralocus bijvoorbeeld, mambarklak drijft evenmin. Van die twee soorten maken ze heipalen voor het bouwen van steigers langs de rivier. Dat hout blijft in de grond eeuwen goed. Groenhart en geelhart bijvoorbeeld. Keiharde houtsoorten! U heeft denk ik ook weleens gehoord van slangehout, waar veel Surinaamse meubelen van worden gemaakt.'

'En wat voor hout is dat, baas Korendijk?' vroeg Caro, op een kist aan boord wijzend.

De motorist krabde zich eens achter het oor en antwoordde: 'Dat is pisie.'

'Ook zwaar hout?' vroeg Caro deskundig.

'Nee, pisie drijft. Maar wat ik wilde vertellen,' ging baas Korendijk verder, 'dat zware hout

wordt ook in vlotten gebonden.'

'Hoe kan dat als het niet drijft?' onderbrak mevrouw Donkers hem.

'Dan worden die zware stammen tussen dunne stammetjes gebonden die een goed drijfvermogen hebben. Die dunnere stammetjes zijn dikwijls waardeloos hout en dienen alleen om de zware stammen te dragen. In zo'n vlot zit vaak meer waardeloos dan kostbaar hout!'

'Moet een ontzettend werk zijn om zo'n vlot te bouwen!' zei Caro.

'Nou, geloof dat maar,' beaamde de motorist. 'Ze zijn er dagenlang mee bezig. Met lianen worden de houtblokken aaneengesjord. Als zo'n vlot klaar is, bouwen ze er een hutje op en drie of vier mannen brengen het vlot dan naar de stad. Ze laten zich gewoon met de stroom afzakken. Op het vlot hebben ze dan een flinke korjaal, om straks de terugreis mee te maken.'

'Drie of vier man op die grote vlotten?' vroeg mevrouw Donkers weer.

'Ja, u moet maar eens opletten, moeder. Ze komen vaak bij ons langs!' zei Caro.

'Met lange koelastokken ... dat zijn vaarbomen ... duwen ze het vlot naar het midden van de stroom en die doet dan de rest. Ze zakken de rivier af, totdat het vloed begint te worden,' vertelde baas Korendijk. 'Eb en vloed is op de rivieren tot wel honderd kilometer het land in nog merkbaar. Zodra het vloed begint te worden, roeien ze met reusachtige roeispanen het hout naar de

kant, waar ze het vlot vastleggen tot het weer eb wordt. Dan vervolgen ze hun reis weer! Op het moment dat de vloed overgaat in eb, of omgekeerd, stroomt het water helemaal niet meer. Dat noemen we doodtij. Dat is een mooie gelegenheid om het vlot langs de kant te binden of naar het midden van de rivier te roeien. Die mensen wonen en koken soms wel een week lang op die dansende blokken!'

'Met zo'n gevaarte moet het toch lastig manoeuvreren zijn,' vond meneer Donkers.

'Erg moeilijk,' ging baas Korendijk verder. 'En zo'n vlot kan ook echt niet veel hebben. Soms zitten er honderden blokken in en u kunt zich voorstellen wat er gebeurt als zo'n vlot ergens tegenop botst. Een enorm gescheur en gekraak volgt dan. Lianen en dwarsbalken, die ter versteviging dwars over het vlot gebonden zijn, knappen dan af als luciferhoutjes. Het zware hout in het vlot zinkt dan meteen naar de bodem en is voorgoed verloren!'

'We zijn zo langzamerhand in de buurt van Leonsberg gekomen,' zei meneer Donkers na enige tijd. Ze naderden nu de monding van de Commewijnerivier. Rechts konden ze de open zee zien, want ze waren hier nu ook vlak bij de monding van de Surinamerivier. De Commewijne stroomt immers in de Surinamerivier, vlak voor deze zelf in zee uitmondt. Ze voeren nu links om Fort Amsterdam heen en staken de Surinamerivier over. 'Dat is vroeger gebouwd om Paramaribo te be-

schermen tegen aanvallen uit zee,' vertelde meneer Donkers, op het oude fort wijzend. 'Nu doet het nog dienst als strafgevangenis.'

Voor hen uit lag nu Leonsberg, een klein villadorpje, ongeveer vijftien kilometer van Paramaribo verwijderd.

'Wel aardig wonen daar,' vond mevrouw Donkers.

'Veel muskieten!' riep vrouw Voorn uit. 'Me Gado! 's Avonds allemaal zoemen om je hoofd!' 'Dat wel, maar de huizen zijn afgesloten met muskietengaas.'

Enkele ogenblikken later lag de hakkeplof langs de aanlegsteiger van Leonsberg en allen stapten uit.

'Ik hoor een vliegtuig,' zei Caro, in de lucht kijkend. In de verte, boven de rivier, zagen ze een sportvliegtuigje naderen. In plaats van wielen had het grote drijvers.

'Dat is dat ding van de zoon van meneer Trommel,' zei baas Korendijk. 'Die komt hier op het water landen, let maar op.'

Inderdaad zakte het toestel lager en lager, en even later scheerde het over de steiger.

'Hij zoekt eerst het wateroppervlak af om te zien of er geen drijfhout in zijn landingsbaan is, want dat is levensgevaarlijk bij het landen,' verklaarde meneer Donkers.

Met een grote bocht bracht de vlieger het kleine toestel tot vlak boven de rivier, waar hij het horizontaal trok. Het zakte nu vlug door en raakte het

snel stromende water. Even scheen het weer op te willen komen, maar het volgende ogenblik spatte het water naar beide kanten op. Bijna onmiddellijk lag het vliegtuig stil. De vlieger gaf nu een flinke stoot gas en als een veertje zo licht danste het vliegtuigje over het water in de richting van de steiger, waar de opvarenden van de hakkeplof vol belangstelling waren blijven staan kijken.

‘Ik zou best eens in zo'n watervliegtuigje willen meevliegen. Jij, Tamara?’ zei Caro.

‘Ik wel,’ antwoordde Tamara. ‘Maar niet te hoog.’

Intussen was het toestel de oever genaderd, waar bij een loods een paar mannen klaarstonden om het met een lier de kant op te trekken. Caro en Tamara liepen er vlug naar toe.

Op het droge gekomen, sprong er een jonge kerel uit die met een brede grijnslach op de twee meisjes toestapte.

‘Hoe was de landing, meisjes?’ vroeg hij.

Tamara haalde haar schouders op, maar Caro antwoordde: ‘Ik geloof wel goed. Ik heb er geen verstand van, hoor!’

‘Ben jij niet Caro Donkers?’

Caro knikte. De meisjes schudden de jongeman de hand. ‘Dit is Tamara, mijn vriendin, ze woont bij ons op de plantage.’

‘En ... eh ... zouden jullie zin hebben om eens met dit gammele ding te vliegen?’ vroeg meneer Trommel.

Caro keek even in de richting van het gezelschap,

dat nu langzaam dichterbij kwam.

‘We zullen wel niet mogen...’ begon Tamara voorzichtig.

‘Van wie niet?’ vroeg de vlieger.

Caro en Tamara wezen naar het naderende groepje.

‘Jullie vader en moeder?’

Meneer en mevrouw Donkers waren dichterbij gekomen, en even later volgden ook baas Voorn en zijn vrouw, met motorist Korendijk.

‘Aha, goedemiddag, mevrouw en meneer Donkers,’ zei de vlieger.

‘Hoe maak je het, Trommel?’ vroeg meneer Donkers. ‘Ben je even een koude neus wezen halen?’ ‘Och ia, zomaar wat rondgevlogen,’ begon de jongeman. ‘Ik heb het mooie weer maar eens waargenomen. Het regent in deze tijd zoveel.’

‘Meneer Trommel vroeg of wij zin hadden om te vliegen,’ begon Caro, die bang was dat er verder niet meer over gesproken zou worden.

‘Geen kwestie van!’ viel haar moeder onmiddellijk in.

‘O, maar u hoeft helemaal niet bang te zijn, mevrouw,’ zei de vlieger lachend. ‘We blijven hier in de buurt, binnen het gezicht!’

‘Alsof dat enig verschil maakt!’ mopperde mevrouw Donkers.

‘U sprak van dat gammele ding...’ zei Tamara aarzelend.

‘Welnee, dat was maar een grapje! Dit vliegtuig is zo veilig als het maar zijn kan. Er gebeuren

meer ongelukken op de weg dan in de lucht, hoor!'

'Wilt u onze meisjes werkelijk meenemen?' vroeg meneer Donkers.

'Wel ja, als ze zin hebben, dan wil ik nog wel even een vluchtje met ze maken,' antwoordde de vlieger lachend.

Zin? dacht meneer Donkers bij zichzelf, dat zou ik zelf óók wel hebben...

'Zin hebben we natuurlijk,' viel Tamara haar vriendin nu bij. 'Mag ik?' vroeg ze, baas Voorn aankijkend.

'Eh ... als juffrouw Caro mag, mag jij ook. Gaat juffrouw Caro mee, meneer Donkers?'

'Laat u dat "juffrouw" toch weg!' zei Caro ineens. 'Mijn vader zegt toch ook geen "juffrouw Tamara"?'

Baas Voorn keek even naar het puntje van zijn schoenen. Wat moest hij daar op zeggen? Maar meneer Donkers antwoordde al: 'Ze heeft groot gelijk, baas Voorn. Niks te juffrouwen!'

'Mijn vrouw vindt het maar griezelig, geloof ik,' zei baas Voorn langzaam, 'eh ... ik bedoel dat vliegen. Wat denk je, vrouw, zullen we Tamara laten gaan?'

Vrouw Voorn keek bedenkelijk. 'Tamara zomaar de lucht in?' vroeg ze en daarna keek ze mevrouw Donkers aan.

'Nou ik vind het best hoor, laat ze maar. Ik zou niet durven,' bekende mevrouw Donkers.

'Niet te ver?' zei vrouw Voorn nog.

‘Gegarandeerd,’ antwoordde de vlieger. ‘Kom meisjes, duik er maar in!’

Trommel gaf instructie het toestel, dat al op de oever stond, weer in het water te duwen. Het duurde niet lang of het lag weer vliegklaar. De meisjes waren ondertussen naar binnen geklommen, en meneer Trommel volgde nu. Hij wees hun ieder een riem, waarmee ze zich in hun stoel konden gespen.

‘Da's alleen maar een voorzorgsmaatregel!’ zei hij, toen hij twee bezorgde gezichten zag.

De vlieger, die vóór de meisjes zat, morrelde wat aan knopjes en kraantjes, en plotseling sloeg de motor weer aan. Het vliegtuig was heel wat nauwer dan ze hadden gedacht. Er was net plaats voor drie personen, een vlieger en twee passagiers. Meneer Trommel keek even achterom. ‘Zijn jullie klaar voor de sprong?’

De meisjes knikten en ... daar ging het toestel de rivier op. Al vlug werd het door de sterke stroom gegrepen. Maar meneer Trommel stuurde zijn vliegtuigje dicht langs de kant, stroom op. Na een paar minuten gaf hij enkele flinke stoten gas en hij stuurde nu de stroom in, naar het midden van de rivier. Op de stroom dreven ze snel af, tot de vlieger het vliegtuig naar links liet draaien. De riviermonding lag nu voor hen uit. Nog één keer keek meneer Trommel achterom om zich ervan te overtuigen dat de meisjes rustig zaten. Hij knikte hen bemoedigend toe. Caro probeerde te lachen, Tamara keek ernstig voor zich uit. Geen van bei-

den voelden ze zich op dat moment erg gelukkig! Vol gas! Daar schoot het toestel vooruit, groter en groter werd de snelheid, een paar harde bonzen volgden, het toestel wilde van het water af maar viel enkele malen terug, tot ze plotseling niets meer voelden ... ze waren los van de rivier. Snel schoot het vuilbruine water onder hen door en steeds hoger klom het toestel. Meneer Trommel duwde de stuurknuppel wat naar links en met een grote cirkel kwamen ze nu boven het land achter Leonsberg, niets dan moerassen, en Caro moest even aan die muskieten denken. Geen wonder! Tamara stootte Caro aan en wees naar beneden. Ze zagen daar hun familie staan wuiven. De meisjes wuifden terug.

Plotseling zette meneer Trommel zijn toestel in een duik en het ging regelrecht op de mensen daar beneden af. Ze zagen vrouw Voorn verschrikt weglopen, terwijl ook de anderen afwerende gebaren maakten, alsof er een levensgrote muskiet op hen afkwam! Maar al gauw werd de neus van het vliegtuig weer opgetrokken en snorden ze over het groepje heen. Laag volgden ze nu de weg naar de stad. Maar vóór ze zover kwamen, zwenkte het toestel met een linkerbocht weer naar de rivier, en heel laag boven het water ging het toen weer op Leonsberg aan.

'De Cottica!' riep Caro opeens. Recht vooruit zagen ze een zeeschip de rivier opkomen, en Caro had het al herkend als de Cottica. Een paar jaar geleden was ze zelf immers met haar ouders met

dit schip uit Holland naar Paramaribo gevaren. Ze herkende het schip aan de brug, aan de boeg, aan de kleur, aan ... ja, aan alles. Hoe had ze niet tijdens de lange reis over het schip gezworven! Overal was ze geweest.

'De Cottica!' riep even later ook meneer Trommel.

'Daar ben ik mee gekomen!' riep Caro terug.

Meneer Trommel stuurde zijn vliegtuig recht op het schip af. Toen ze, vlak boven het water, langs de Cottica vlogen, zagen ze de passagiers op het dek aan de reling staan wuiven met zakdoeken. 'Allemaal nieuwkomers!' riep Caro.

In weinige ogenblikken zaten ze nu boven de monding van de Surinamerivier, en de vlieger wees naar een puntje in de verte, op de open zee: 'Het lichtschip!' riep hij. 'Daar heeft de Cottica de loods aan boord gekregen!'

Langs de rivieroever zagen ze hier en daar een groot aantal stokken in het water staan, in een grote kring of halve cirkel.

'Daar vangen ze vis!' riep Tamara, die zich al helemaal op haar gemak voelde. 'Aan die stokken zit een net. Met laag water ligt het droog en dan gaan ze de vissen oppikken!'

'Kijk, een vlot!' riep de vlieger voorin, en hij stuurde zijn toestel naar de oostelijke oever, waar vrij dicht onder de kust een kleine motorsloep voor een enorm houtvlot uitzwoegde. Zo uit de lucht gezien scheen het niet vooruit te komen. Laag vlogen ze eroverheen.

‘Dat komt overzee van Albina!’ riep de vlieger. ‘Gaat naar Bruynzeel in Paramaribo. Maken ze triplex van!’ Caro had nog nooit zo'n groot vlot gezien. Ze staken de riviermonding weer over en over de moerassen ging het nu weer snel op Leonsberg aan.

Meneer Trommel wees op een groot vierkant huis, het laatste van Leonsberg, en riep: ‘Daar wonen wij!’

Ze zagen de familie nu ook weer. Allen daar beneden stonden weer te wuiven. Nog één keer vlogen ze laag boven het water over de baan waar ze zo dadelijk zouden gaan landen.

‘Kijken jullie ook uit voor rommel op het water?’ riep de vlieger.

Van de overkant kwam nu juist de veerboot ‘Coppename’, die de dienst Fort Amsterdam-Leonsberg onderhield. Met een scherpe bocht draaide het vliegtuig. Meneer Trommel nam het gas terug. Ze hoorden de motor langzamer draaien en het toestel begon steeds dieper te zakken, tot ze vlak boven het water waren. Toen haalde de vlieger de stuurknuppel wat naar achteren en hij gaf wat gas bij. Ze schenen nu evenwijdig met het wateroppervlak te vliegen, maar even daarna raakten de drijvers het water en plotseling scheen het vliegtuigje helemaal door te zakken tot op het water. De vaart was er nu meteen uit. Enkele minuten later taxieden ze al op de loods af, waar de helpers van meneer Trommel klaarstonden om het gevaarte weer de kant op te trekken.

‘En, hoe ging het?’ riep meneer Donkers, toen Caro uit de kleine cabine sprong.

‘Reuze!’ klonk het enthousiast.

‘Me Gado, Tamara!’ riep vrouw Voorn, die nu weer rustig kon ademhalen. ‘Tamara, hoe durf je!’

‘We hebben de Cottica gezien, vader!’ riep Caro opgewonden uit. ‘En we konden de passagiers aan dek zien staan!’

‘Komt u allen bij ons een kopje thee halen, meneer Donkers?’ nodigde de vlieger hen allen uit. ‘We waren eigenlijk al op weg naar jullie toe,’ vertelde mevrouw Donkers. ‘We zijn al zolang niet meer bij jullie geweest!’

‘En nog reuze bedankt, meneer Trommel!’ zei Caro en ook Tamara bedankte de vlieger. Tjonge, was me dat even wat!

‘Let goed op de boot, Korendijk!’ waarschuwde meneer Donkers zijn motorist. ‘Er staat hier een flinke stroom, dus laat de zaak niet wegdrijven!’ ‘Blijft u lang, meneer?’

‘Nou,’ en meneer Donkers keek eens op zijn horloge, ‘over een uurtje zijn we weer terug.’

Kort daarna was het gezelschap op weg naar het huis van de familie Trommel, dat Caro en Tamara al vanuit de lucht gezien hadden. De twee meisjes liepen voorop, in druk gesprek gewikkeld met de vlieger.

Weggelopen

‘Is je vader thuis, juffrouw Caro?’ vroeg de oude baas Hendrik op een ochtend, toen Caro hem tegenkwam op de plantagelaan.

‘Geen “juffrouw” meer, baas Hendrik,’ antwoordde Caro lachend.

De oude baas keek haar even verbouwereerd aan en antwoordde toen langzaam: ‘Laat ouwe Hendrik nou maar juffrouw zeggen. Dat is beter.’ ‘Maar het hoeft helemaal niet, hoor!’ zei Caro nog, maar de grijsaard schudde zijn hoofd.

‘Voor ouwe Hendrik is de dochter van de grote baas een juffrouw. Ik heb toch altijd juffrouw gezegd? Waarom zou ik nou ... nee hoor, juffrouw Caro!’

Baas Hendrik, ouwe Hendrik zoals hij op de plantage meestal werd genoemd, was de oudste bewoner van de plantage en waarschijnlijk zelfs wel een van de oudste inwoners van Suriname. Zijn vader en moeder hadden er vroeger nog als slaaf en slavin gewerkt, maar waren na de vrijmaking van de slaven op de plantage gebleven. Oude Hendrik was nu dus al ruim negentig jaar! Natuurlijk deed hij geen werk meer. De directie had het goed gevonden dat hij er bleef wonen, en Caro en Tamara hadden een tijdje terug zijn planken huisje aan de rivier eens goed onderhanden genomen. Ze hadden het gezuiverd van kakkerlakken, bosspinnen en ander ongedierte, zodat de oude baas nu in een zindelijke omgeving zijn laatste jaren

sleet. Vrouw Voorn zorgde voor zijn maaltijden. ‘Vader is op kantoor, baas Hendrik,’ antwoordde Caro.

‘Ik moet hem dringend spreken, want wat er nu gebeurd is! Ik weet er geen raad mee!’ zei de oude Surinamer geheimzinnig.

‘Wat is er dan gebeurd?’ vroeg Caro nieuwsgierig.

‘Een Indiaans meisje is komen aanlopen; gisteravond al. Ze wil niks zeggen, maar ze gaat niet meer weg. Ik weet niet waar ze vandaan komt en ook niet waar ze naar toe moet of waar ze thuishoort! Het enige wat ik eruit kan krijgen, is “ik wil niet terug”.’

‘Hoe heet ze?’ vroeg Caro.

‘Weet ik ook niet, juffrouw Caro, ik ga uw vader vragen wat ik ermee aanmoet!’

‘Tja, een raar geval. Vader zal u wel raad geven, baas Hendrik. Bel anders de politie op!’

‘Opbellen? Ouwe Hendrik? U maakt een grapje, juffrouw Caro. Dat kan ik niet, hoor! Kom ik loop maar gauw door! Dag juffrouw Caro!’ en hij sukkelde verder, in de richting van meneer Donkers' kantoor.

Caro wilde ook doorlopen, maar ineens scheen ze zich te bedenken. Een Indiaans meisje? Zou dat niet ... kon dat die, hoe heette ze ook weer ... die Anansie zijn? Ach nee, dat zou toch wel niet. Maar waarom niet? Ze was misschien wel weggelopen van die Scheldvis! Ze draaide zich vlug om. ‘Baas Hendrik!’ riep ze de oude man na.

Hij stopte even en keek achterom. ‘Riep u mij?’ ‘Ja, wacht u even,’ en Caro holde hem achterna. ‘Wacht even, baas Hendrik, vóór u naar vader toegaat. Waar is dat Indiaanse meisje op 't ogenblik?’

‘In mijn huisje,’ was het antwoord. ‘Ze kwam gisteravond ineens binnenlopen. Ze stond plotseling voor mijn neus.’

‘Komt ze niet van baas Schelvis?’

‘Van wie? Schelvis? Die ken ik niet, juffrouw Caro,’ antwoordde baas Hendrik, ‘ik weet niet waar ze vandaan komt, ze zegt helemaal niks.’

‘Schelvis woont hier niet ver vandaan en hij heeft een kweekje in huis, dat ze Anansie noemen. Is ze dáár niet weggelopen?’

‘Misschien wel, maar ik weet het niet. Ik heb haar op de grond laten slapen en wat te eten gegeven. Ik weet alleen maar dat ze niet terug wil!’ vertelde de oude man.

‘Ik loop even met u mee naar uw huis, baas Hendrik,’ besloot Caro. ‘Als het Anansie is ken ik haar wel!’

‘Maar wat moet oude Hendrik met een kweekje beginnen?’ vroeg hij.

‘Laten we eerst maar eens zien wie het is,’ besloot Caro, en ze gingen op weg naar het huisje aan de rivier, vlak bij de steiger. Daar aangekomen, riep de oude man: ‘Wel, kom eens te voorschijn!’

Even meende Caro achter het raampje iets te zien bewegen, maar er kwam niemand naar buiten.

Baas Hendrik opende de deur en stapte naar binnen. Het volgende ogenblik kwam hij weer buiten met een schichtig om haar heen kijkend Indiaans meisje.

Zodra ze Caro zag, ontspande haar gezichtje, en ze scheen zelfs even te lachen. Maar direct keek ze weer schuw om zich heen, alsof ze bang was gezien te worden.

'Anansie!' riep Caro verrast uit. 'Anansie, wat voer jij hier uit?'

Het kind keek haar even aan, maar gaf niet direct antwoord.

'Nou,' begon baas Hendrik, 'als je je mond blijft houden, brengt juffrouw Caro je terug naar waar je vandaan komt!'

Verschrikt keek het meisje de oude baas aan. 'Niet terug,' riep zij uit.

'Ben je van baas Scheldvis ... ik bedoel Schelvis weggelopen?' vroeg Caro nu. 'Waarom?'

Weer zweeg Anansie.

'Niet omdat je het er zo goed hebt, zeker,' meende baas Hendrik.

Anansie schudde het hoofd.

'Kijk eens hier, als je niks wilt zeggen kan niemand je helpen, hoor,' zei oude Hendrik een beetje boos.

'Wil niet terug!' zei Anansie weer.

'Maar wat is er dan gebeurd?' vroeg Caro zo vriendelijk mogelijk.

'Baas Schelvis hard geslagen...' begon het meisje.

‘Wat? Geslagen?’ vroeg Caro bezorgd. ‘En waarom?’

‘Ik heb niet gedaan!’ riep ze uit.

‘Wat niet gedaan? Waarom heeft baas Schelvis je geslagen?’

‘Geld weg, maar ik niet weggeneemt!’ hakkelde Anansie en ineens rolden grote tranen over haar smoezelige gezichtje. ‘Wil niet terug. Baas Schelvis wéér slaan!’

Caro stapte op het meisje toe en legde haar hand op haar schouder. ‘Hoor eens, heeft baas Schelvis je van diefstal beschuldigd? Wat is er precies gebeurd? Vertel op, Anansie!’

Het tengere meisje voelde zich nu blijkbaar wat meer op haar gemak, en ze werd wat spraakzamer. ‘Gisteravond baas Schelvis kom thuis. Hij zeg vijf gulden weg, maar ik weet niet. Hij zeg Anansie genomen. Ik zeg ik niet weet waar geld, maar baas zeg ik dief!’

‘Wie is toch die baas Schelvis?’ vroeg de oude Hendrik.

‘Hij is een handelaar in van alles. Hij woont de kant van de stad op, aan de rivier. We zijn laatst op zijn erf geweest en daar hebben Tamara en ik dit meisje gezien. Ze is een kweekje bij die boef,’ verklaarde Caro.

Bij die ‘baas’, dacht oude Hendrik bij zichzelf, maar hij kon juffrouw Caro moeilijk verbeteren. ‘Kweekje?’ herhaalde baas Hendrik, en hij floot tussen zijn tanden. ‘Kweekje? Me Gado? Arme bliksem. Waar kom je vandaan, kind?’

‘Van Donderskamp,’ antwoordde het meisje.

‘Da's een eind uit de buurt! Wil je naar huis terug?’

Het kweekje knikte heftig van ‘ja’.

‘Kunnen we haar niet naar Donderskamp terugsturen, baas Hendrik?’ vroeg Caro nu.

‘Dat zal niet zo makkelijk gaan, juffrouw Caro! Dan krijgt u last met die baas Schelvis. Hij is verantwoordelijk voor Anansie en we kunnen haar niet zomaar terugsturen!’

‘Maar als ze bij Schelvis terugkomt, slaat die vent er misschien wéér op,’ vond Caro.

‘Weinig aan te doen. Haar eigen vader moet haar terughalen,’ meende baas Hendrik. ‘Hoe ben je bij baas Schelvis gekomen, Anansie?’

Het meisje dacht een ogenblik na en begon toen: ‘Baas Schelvis met boot op Donderskamp. Mijn vader vraag ik wil naar school en veel leren in stad. Geld verdienen en werk bij baas Schelvis. Baas Schelvis vertel mijn vader hij heeft grote huis en veel geld. Ik zal dochter zijn van baas Schelvis...’

‘Assepoester!’ riep Caro uit, maar daar hadden de anderen natuurlijk nooit van gehoord.

‘Ja, zo gaat dat altijd!’ viel oude Hendrik uit. ‘Altijd hetzelfde!’

‘Ga verder, Anansie, en toen?’ vroeg Caro belangstellend.

‘Mijn vader zeg is goed voor mij ik naar grote stad en goed leren. Ik ga met baas Schelvis mee, in motorboot.’

‘Hoe heet je vader?’ vroeg baas Hendrik.

‘Apau, Josef Apau van Donderskamp,’ antwoordde Anansie.

‘Wat doet je vader daar?’ wilde baas Hendrik verder weten.

‘Hij werkt hout en pitten,’ antwoordde het meisje uit het bos.

‘Pitten?’

‘Ja,’ begon Caro, ‘er is in de stad een bedrijf dat verschillende soorten pitten inzamelt om daaruit oliën en vetten te bereiden. Daar heb ik weleens van gehoord. Met een motorboot gaan ze de verschillende dorpen langs en zè kopen dan de ingezamelde pitten van de bosbewoners op.’

Anansie knikte instemmend. ‘Awarrapitten,’ zei ze ter verduidelijking.

‘En hoe lang ben je al bij baas Schelvis?’ vroeg baas Hendrik.

‘Ik weet niet. Misschien een jaar of zo,’ was het onzekere antwoord. ‘Wil niet terug!’

‘Ga je op school?’ vroeg Caro.

‘Op Meerzorg.’

‘Geregeld?’ wilde baas Hendrik weten, maar hij wist eigenlijk het antwoord al.

Anansie keek even voor zich uit en antwoordde toen: ‘Dikwijls ik moet thuisblijf. Als baas naar stad ik niet op school. Op kind van baas pas en kook.’

‘Dan zal je op school niet veel opsteken,’ vond Caro.

‘Opsteken?’ herhaalde Anansie, Caro niet begrij-

pend aankijkend.

‘Wat doen we met haar?’ vroeg baas Hendrik. ‘Ik kan haar hier niet houden. Bovendien zou ik last met die baas Schelvis krijgen als hij uitvindt waar zijn kweekje zit!’

Caro dacht een ogenblik na. ‘Het lijkt me 't beste dat mijn vader eens met die meneer Schelvis praat,’ meende ze tenslotte.

‘Neemt u Anansie mee naar kantoor?’ vroeg de oude Hendrik.

‘Ja, kom Anansie, ga maar met me mee. Alles komt best in orde! Mijn vader kent baas Schelvis en hij zal weleens met hem praten. Ik weet zeker dat je dan nóóit meer wordt geslagen!’

Het kweekje scheen even te twijfelen, maar dikke tranen rolden weldra weer over haar wangen. ‘Wil niet terug!’ riep ze wanhopig.

‘Mijn vader is directeur van deze plantage en hij heeft veel te vertellen, Anansie. Hij gaat met jouw baas spreken en dan zal jouw baas wel luisteren!’ ‘Je kunt hier altijd komen als je aan de wandel bent, hoor Anansie,’ zei baas Hendrik vriendelijk. ‘En baas Hendrik heeft altijd wel wat te eten als je honger hebt, maar ... niet meer weglopen!’ ‘Ik mag nóóit wandel. Uit school direct naar huis om te werken!’ zei het kind verdrietig.

‘Ik kom je op een zondagmorgen weleens halen, Anansie, dan ga je met ons naar de kerk!’ beloofde Caro. ‘Dan doe je je beste jurk aan en dan gaan we ook eens op de plantage rondkijken. Dan gaan we ook naar het huis van mijn vriendin Tamara,

weet je wel, die heb je al eens ontmoet!'

Het Indiaanse meisje keek even naar de grond en daarna naar haar versleten jurk, die haar als een zak om het magere lijfje hing.

'Heb maar één jurk, krijg niet andere jurk. Baas Schelvis zeg niet nodig. Ik nooit naar kerk gaan,' stamelde ze.

'Ik zal mijn moeder vragen of ze een mooie jurk voor je maakt, Anansie,' zei Caro. 'Je zult eens zien hoe mooi je er dan uitziet! Kom, ga je nu mee?'

Baas Hendrik keek het meisje meewarig aan. Het was hem aan te zien dat hij veel met het Indiaantje op had. 'Als baas Hendrik iets voor je doen kan, Anansie, laat je het maar weten, hoor!' zei hij, en hij legde zijn bevende gerimpelde hand op het hoofd van het meisje.

Even scheen ze iets te willen zeggen, maar ze slikte het weg en zei toen: 'Ik ga mee, juffrouw,' en Caro ging met haar beschermelinge op weg naar het kantoor van haar vader. Even keek het Indiaantje nog om naar oude Hendrik, die in de deur van zijn huisje het tweetal hoofdschuddend nakeek. Een dankbare glimlach kwam even op haar gezicht, maar op hetzelfde ogenblik barstte ze weer in hevig snikken uit.

'Moed houden, Anansie,' zei Caro. 'Ik ben je vriendin. Mijn vader weet wel raad!'

Ze antwoordde niet en ze bleef verder zwijgen tot ze het kantoor bereikten.

'Kom mee naar binnen,' zei Caro.

‘Wie is binnen?’ vroeg Anansie argwanend.

‘Alleen maar mijn vader. Die eet je niet op!’ zei Caro glimlachend.

Maar Anansie vond het niets om te lachen. Verdrietig keek ze om zich heen. Ze had in haar hele leven nooit zoveel met een blanke gepraat als nu in vijf minuten. Wat wilde dat blanke meisje? Kon ze haar vertrouwen? Of zouden die blanken haar soms als kweekje in huis willen nemen? Dat leek haar in elk geval beter dan bij baas Schelvis.

Anansie droogde haar tranen met haar vuile jurk en volgde Caro naar binnen.

‘Zo, Caro, kom je me eens...? Wat...? Wie heb je daar meegebracht?’ vroeg meneer Donkers, toen hij zijn dochter met het Indiaantje zag binnenkomen. ‘Dag jongedame,’ begroette hij Anansie vriendelijk.

‘Dit is Anansie, vader,’ begon Caro onzeker. ‘Ze is van baas Schelvis weggelopen.’

‘Schelvis? Alweer die Schelvis? Wat is er toch met die man. Die naam heb ik de laatste dagen zoveel gehoord!’ antwoordde meneer Donkers lachend. ‘Wat is er nu weer met hem aan de hand?’

‘Anansie is bij die man in huis. Ze is daar kweekje. Maar gisteren heeft hij haar afgeranseld en toen is ze weggelopen!’

‘Zo zo, nou, dat is niet zo best,’ zei meneer Donkers nadenkend. ‘En ... eh ... wat moet ik nu doen?’

‘Zou u...’ begon Caro, ‘ik bedoel, mag ze bij

ons komen? Moeder kan toch best een hulpje gebruiken?'

Bij ons hoeft ze toch nooit te werken, dacht Caro bij zichzelf. Maar het kweekje dacht: Dan moet ik natuurlijk weer even hard werken!

'Bij ons? Een kweekje? Nee, meisje, dat zal lastig gaan. Wil je bij meneer Schelvis weg, Anansie?' vroeg meneer Donkers vriendelijk.

Het meisje staarde doodverlegen naar de grond. Het leek haar misschien toch wel beter bij dit blanke meisje in huis dan bij die verschrikkelijke baas Schelvis. Maar die meneer achter dat bureau moest er blijkbaar niets van hebben.

'Je hebt een mooie naam, zeg, Anansie! Hoe kom je daaraan?'

'Da's een verzinsel van die Schelvis,' zei Caro.

'Zo, zo, en vertel eens wat er allemaal is gebeurd. Waarom turft die meneer Schelvis er zo op?' wilde meneer Donkers weten.

'Hij zegt dat ze vijf gulden heeft gestolen!' begon Caro. 'Gisteravond kwam hij thuis, en toen miste hij vijf gulden. Toen gaf hij meteen Anansie de schuld, maar ze heeft niks gestolen.'

'En hoe weet jij dat, Caro?' vroeg haar vader ernstig.

'Hoe ik dat weet? Nou ... ze zal toch niet stelen? Ze is toch geen dief!'

Meneer Donkers keek het Indiaantje eens strak aan en zei toen: 'Nee, dat denk ik ook niet. Hoe oud ben je, zusje?'

Het kweekje keek meneer Donkers recht in de

ogen en antwoordde wat bedeesd: ‘Ik geloof veertien jaar, meneer.’

Caro vertelde haar vader nu wat het meisje allemaal verteld had en waar haar vader helemaal woonde.

‘Veertien jaar en alléén bij vreemde mensen?’ zei meneer Donkers nadenkend, toen Caro was uitverteld.

‘Het zou veel beter zijn als ze naar Donderskamp terug kon gaan. Vindt u ook niet, vader?’ vroeg Caro.

‘Tja, misschien wel, maar ik zal die meneer Schelvis eens even opbellen. Je moet de dingen altijd van twéé kanten horen, Caro.’ Meneer Donkers nam het telefoonboek en zocht de naam Schelvis op. ‘Hallo, is dat meneer Schelvis?’ zei hij even later.

‘Met het huis van meneer Schelvis!’ klonk het aan de andere kant.

‘U spreekt met Donkers van Rustenburg, is meneer Schelvis daar?’

‘Meneer Schelvis? O ja, meneer Donkers. Nee, die is niet thuis!’ klonk de mannenstem weer.

‘Maar met wie spreek ik dan?’ vroeg meneer Donkers.

‘Meneer Schelvis is niet thuis!’ kwam het ontwijkende antwoord.

‘Maar met wie spreek ik?’ drong meneer Donkers aan.

‘Met ... eh ... kan ik de boodschap overbrengen?’

‘Tja, als het geheim is met wie ik spreek, dan kan ik maar beter de boodschap afgeven,’ antwoordde meneer Donkers geïrriteerd. ‘Het kweekje van meneer Schelvis is hier bij me en daar wilde ik hem over spreken!’

‘Kweekje? O, is ze bij u? Dat beroerde kind, is ze ... Ik zal haar onmiddellijk laten ophalen!’

‘Zegt u aan meneer Schelvis dat ik hem graag persoonlijk hierover wil spreken. Vraagt u hem dus of hij hier wil komen of mij anders terugbelt!’ ‘Maar meneer Schelvis is de stad uit,’ luidde het antwoord.

‘En mevrouw Schelvis?’

‘Eh ... ook weg. Niemand thuis. Maar ik zal Anansie wel even laten halen.’

‘Spijt me heel erg ... eh ... meneer. Ze blijft net zo lang hier tot de familie Schelvis weer terug is. Wanneer zijn ze vertrokken?’

‘Vertrokken? O, gistermorgen, meneer Donkers, en ze blijven een hele tijd weg.’

‘Waar zijn ze dan naar toe?’

‘Dat weet ik niet,’ luidde het onmiddellijk.

Even hield meneer Donkers zijn hand voor de telefoon, en hij vroeg aan Anansie: ‘Waren meneer en mevrouw Schelvis gisteravond weg?’

‘Nee, meneer. Baas en mevrouw Schelvis is thuis!’ antwoordde het Indiaantje terwijl ze haar haren uit haar gezicht veegde. Even scheen meneer Donkers in gedachten verzonken...

‘Hallo,’ klonk het ongeduldig aan de andere kant.

‘Ja, nou ... dan blijft het meisje zolang maar hier logeren, want als er daar niemand thuis is, heeft ze er toch niks te doen! Dag meneer!’ en meneer Donkers legde de hoorn weer op de haak. ‘Rare boel!’ zei hij glimlachend.

‘Wie was daar aan de telefoon?’ vroeg Caro nieuwsgierig.

‘Onbekende!’ antwoordde meneer Donkers korzelig.

‘Was zeker die Nelom weer, of ... Rijger bedoel ik.’

‘Vertel eens, Anansie, hebben jullie daar een baas Nelom of baas Rijger in huis?’ vroeg meneer Donkers plotseling.

Het meisje scheen even na te denken en zei toen: ‘Ik weet niet, meneer, ik ken niet bazen wat bij baas Schelvis kom.’

‘Blijft Anansie bij ons logeren?’ vroeg Caro hoopvol.

‘Er is daar blijkbaar niemand thuis. Tenminste, dat beweerde die grote onbekende. Hij zei dat ze gistermorgen al waren vertrokken, maar Anansie vertelt nu dat ... eigenaardig is dat!’

‘En nou?’ wilde Caro weten.

Meneer Donkers streek met twee handen door zijn haar en keek door het raam naar buiten. ‘Tja, ik weet het op 't ogenblik werkelijk niet! Neem Anansie maar mee naar huis en vraag moeder haar wat te eten te geven. Ze zal wel honger hebben.’ Caro keek het Indiaanse meisje lachend aan en zei: ‘Kom mee, Anansie! Kom, dan gaan we naar

mijn huis! Laat die Schelvis maar stikken! Kom, dan gaan we straks naar Tamara.'

'Tut tut, niet van die rare praatjes, Caro,' vermaande haar vader. 'En jij neemt haar niet mee naar Tamara. Je brengt haar naar ons huis en méér niet! Begrepen?'

'Waarom?' vroeg Caro hoogst verbaasd.

'Dat is mijn zaak!' was het enige antwoord.

Nauwelijks was het tweetal weg of een auto kwam met grote vaart de plantagelaan oprijden en hield stil voor het kantoor van meneer Donkers. Een grote Surinamer stapte haastig uit en kwam het kantoor binnen.

'Dag meneer Donkers. Wat een vervelende vergissing zoëven over de telefoon!'

'Vergissing? Bent u soms meneer Schelvis?' vroeg meneer Donkers weinig vriendelijk.

'Juist, ja, mijn naam is Schelvis. Ik hoor dat u onze kleine Anansie hier heeft. Vervelende geschiedenis...'

'Maar er werd me verteld dat u weg was, hoe weet u zo gauw dat Anansie hier is?' wilde meneer Donkers natuurlijk weten.

'Och, een ... huisbediende. U weet hoe sommigen zijn. Ze zeggen maar wat,' was het luchtige antwoord van meneer Schelvis.

'U was dus wel thuis?'

'Nou ... eigenlijk was ik wel weg, maar ... ik kwam juist thuis toen u had opgebeld, ziet u. Ha, ha, die bedienden zeggen soms maar wat! En waar is onze kleine Anansie? Ze was gisteravond

plotseling verdwenen. We hebben het lieve kind overal gezocht en we waren vreselijk ongerust dat haar iets was overkomen! U begrijpt dat het voor ons een hele verantwoording is om zo'n jong meisje uit het bosland in huis te hebben! Ik zal ze maar vlug meenemen. Mijn vrouw is dodelijk ongerust!' 'Maar ... u was gisteravond toch weg? Hoe wist u dan dat ze 'm gesmeerd was?' vroeg meneer Donkers argwanend.

'Gisteravond...? O ja ... dat hoorde ik toen ik zoëven thuiskwam!'

'Zo, zo,' zei meneer Donkers. 'Het meisje was aardig overstuur! Ze vertelde iets over een pak slaag. Daar moet u toch werkelijk mee oppassen, meneer Schelvis, die jonge kinderen ... zó uit het bos! Is dat wel verantwoord?'

'Pak slaag, wat zegt u nou? Ik dat kind slaan? Hoe komt u daarbij?' Meneer Schelvis was de onschuld zelf.

'Nou, ik zei niet dat u haar had geslagen maar ... ja, van wie zou ik zo iets gehoord hebben?' vroeg meneer Donkers wat sarcastisch.

'Dat kind heeft een geweldige fantasie, meneer. Slaan? Nee hoor, dat gebeurt niet in het huis van Schelvis. Slaan doe je alleen de hond!'

'Ik niet,' antwoordde meneer Donkers kort. 'Oók geen hond!'

'Het lieve kind heeft weleens meer van die rare invallen, moet u weten, meneer Donkers! Jammer toch, het is zo'n lief meisje. Mijn vrouw en ik zijn dol op haar. Waar is ze nu, meneer?'

‘Daar ziet ze anders helemaal niet naar uit,’ vond meneer Donkers, ‘ze loopt erbij als het kind van een bedelaar. Ze heeft...’

‘Maar dan heeft ze natuurlijk weer die oude jurk aangetrokken!’ riep meneer Schelvis ontsteld uit. ‘En ze heeft zulke mooie jurken!’

‘Hmm,’ antwoordde meneer Donkers, ‘ik zal haar laten roepen, maar ik wilde u toch één ding vragen ... mag het meisje zo nu en dan, in haar vrije tijd, niet eens bij ons komen? Caro, mijn dochter, zou het erg leuk vinden, en voor Anansie is het een leuke afleiding. Bovendien is het wel goed voor zo'n Indiaantje, als ze eens wat onder de mensen komt!’

‘Bij u komen ... eh ... maar, ja natuurlijk mag dat! Het zal leuk voor haar zijn. Erg leuk! Waar is ze?’ Onrustig keek de lange man om zich heen. ‘En dan nog iets, meneer Schelvis ... die naam “Anansie”. Dat betekent toch spin, als ik goed ben ingelicht. Vindt u dat ze op een spin lijkt? Zo'n naam is toch echt niet prettig voor een jong meisje, vindt u zelf ook niet?’

‘Anansie? Ha, ha! Och, dat was eens een aardigheidje, zo wordt ze haast nooit genoemd. Een grapje was dat maar, hoor!’ was het vlugge antwoord. ‘Zal ik ze dan nu maar meenemen?’

‘Wat is haar werkelijke naam dan, meneer Schelvis?’ vroeg meneer Donkers, die maar weinig met zijn bezoeker op had.

‘Haar naam...? Anansie heet eigenlijk ... ik bedoel haar naam is ... Nellie! ja, Nellie, ik kon

er niet zo gauw opkomen. Wel een leuke naam, vindt u niet?'

'Ja, erg leuk ... als ze tenminste ook zo genoemd wordt!' vond meneer Donkers. 'Wacht u even, ik zal ze roepen,' en meneer Donkers kwam achter zijn bureau vandaan.

Vlug liep hij zijn kantoor uit en stak de plantagelaan over naar zijn huis. Een paar minuten later kwam hij weer binnen met Anansie aan de hand, terwijl Caro hen op de voet volgde.

'Daar is onze lieve meid!' riep meneer Schelvis verheugd uit. 'Kindje, wat heb je ons laten schrikken, kom maar vlug mee naar huis. Stap maar gauw in m'n auto!'

Het Indiaanse meisje antwoordde niet, maar ze ging gedwee in de gereedstaande auto. Caro pakte Anansie een ogenblik bij de hand.

'Anansie, kom je eens een keertje bij ons? Ons opzoeken?'

Het meisje keek haar vluchtig aan, maar antwoordde niet. Ze voelde zich door Caro en haar vader lelijk in de steek gelaten.

Meneer Schelvis sprong achter het stuur en met een 'goedemiddag' reed hij met grote snelheid weg, een flinke stofwolk achterlatend.

'Dag Nellie!' riep meneer Donkers haar nog na, maar ze keek niet meer om.

Een pepite?

Toen Caro de volgende dag uit school kwam, liep ze direct naar Tamara om haar te vertellen over de geschiedenis met Anansie. Zij zou ook graag iets voor het zielige kweekje doen, maar wat konden zij doen? Ze konden toch moeilijk naar baas Schelvis toe stappen om hem eens even te vertellen dat hij Anansie naar Donderskamp moest terugzenden. Baas Schelvis zou hun misschien wel een draai om de oren geven en hun vertellen dat ze zich met hun eigen zaken moesten bemoeien. Hun eigen zaken, ja, maar dat kweekje, dat daar zomaar aan die ruwe Scheldvis was overgeleverd, zat haar toch dwars! Ze moest er gauw eens met Tamara over praten, wie weet konden ze niet een plannetje bedenken waardoor Anansie naar haar eigen vader en moeder in Donderskamp kon gaan! Die baas Scheldvis was vast een gemene kerel, vast en zeker! Vlug liep Caro de koffietuin door, het krakende bruggetje over en regelrecht op het huisje onder de manjaboom af.

‘Tamara!’ riep ze al van een afstand.

Tamara was achter het huis bezig en keek pas op toen Caro naast haar stond. Ze was het powisihok aan het schoonmaken en ze had het zo druk dat ze Caro eerst helemaal niet opmerkte.

‘Hé, Caro, waar kom jij vandaan? Ik maak het hok schoon. Wat maakt zo'n powisi een vuile boel, hè?’

‘Ja, als je zo'n beest wilt houden, moet je er ook

wat voor over hebben,' lachte Caro. 'Wordt hij al tam?'

'Voorlopig is hij nog zo schuw als ik weet niet wat,' bekende Tamara, 'maar hij went wel, let maar op!'

'Tamara!' klonk het uit het huisje. 'Tamara!'

'Ik kom!' was het antwoord. Ze stond op en liep naar binnen.

'Plant deze plantjes eens voor me langs het huis, Tamara. Ik heb de grond al omgespit en klaargemaakt. Je hoeft ze er alleen maar te planten, 't is zó gebeurd,' zei baas Voorn. 'Misschien wil Caro je wel even helpen.'

Even later liep Tamara naar buiten met een grote bos jong plantgoed. 'Wil je even helpen?' riep ze, achteromkijkend. 'Het is maar even werk!'

Naast het huis vonden ze een bed, dat juist was omgespit. Baas Voorn had de grond al nat gemaakt.

Tamara legde de bos voor zich neer en enkele ogenblikken later waren de meisjes al ijverig aan het planten.

'Eergisteravond is Anansie van Schelvis weggelopen, weet je dat?' begon Caro. 'Ze was helemaal naar ouwe Hendrik gelopen!'

'Anansie? Dat kweekje? Waarom?'

Caro vertelde nu het hele verhaal in alle bijzonderheden.

'Waarom is ze naar ouwe Hendrik gegaan?' vroeg Tamara.

'Daar is ze zeker toevallig terechtgekomen. Ze

moest toch ergens naar toe en ze is op de plantage niet bekend.'

'Waarom zou die man aan de telefoon niet hebben gezegd wie hij was, Caro?'

'Weet ik 't? Maar dat zou ik óók weleens willen weten! Waarom zouden die lui zo geheimzinnig doen?'

'Kunnen wij dat niet uitvinden?'

'Wat mij meer interesseert, is hoe we Anansie weer naar haar dorp kunnen terug krijgen,' zei Caro. 'Ze moet daar weg, 't arme kind!'

'Je moet haar vader een brief schrijven,' vond Tamara. 'Je vertelt hem dan precies wat je weet en dat Anansie daar geslagen wordt!'

'Maar zou die Indiaan kunnen lezen?' vroeg Caro.

'Donderskamp ligt aan de Wayomborivier, en daar is een school van de missie. Die Indianen gaan allemaal naar school. Dacht je dat Anansie van die Scheldvis Hollands heeft geleerd? Niks hoor, dat heeft ze in haar dorp op school al geleerd,' verklaarde Tamara.

'Zou hij zich iets van mijn brief aantrekken, denk je?' vroeg Caro.

'Anansie moest zelf schrijven, vind ik,' meende Tamara.

'Maar bij die Scheldvis zal ze daar wel geen kans voor krijgen, want hij wil natuurlijk niet dat ze weggaat,' zei Caro.

'Je zou de schoolmeester kunnen schrijven, Caro. Schoolmeesters daar zijn door de missie aange-

steld, en ze hebben heel grote invloed op de Indianen in hun dorp. Ze hebben het vertrouwen. Meestal zijn zij zelf Indianen, die de mensen daar goed kennen. Daar in de buurt is het dorp Cornelis Kóndré (Land van Cornelis) en daar zit meester Kaspels. Vader kent hem wel, geloof ik. Hem zou je moeten schrijven, of misschien wil mijn vader dat wel doen.'

Zo langzamerhand waren ze door de plantenvoorraad heen, ze hadden de plantjes keurig in twee rijen geplant.

'Kijk eens wat een mooi steentje,' zei Tamara, die een geelachtig steentje opraapte. 'Wat glinstert het mooi, hè?'

Tamara gaf het ding aan Caro, die het nu ook bekeek.

'Ha, 't lijkt wel goud!' zei ze.

'Ja, zeg! Goud op ons erf! We wonen straks nog op een goudmijn!' juichte Tamara. 'Dat zou wat zijn, Caro.'

'Toch lijkt het wel op zo'n pepite.'

'Pepite, wat is dat?' vroeg Tamara.

'Zo noemen ze een klompje goud, zoals die in de goudvelden wel gevonden worden. Het is eigenlijk een Frans woord,' vertelde Caro.

'Nou, Caro, misschien hebben we wel een goudmijn ontdekt en worden we steenrijk!'

'Maar zonder gekheid, Tamara, ik zou dit ding toch weleens willen laten bekijken door iemand die er verstand van heeft. We zullen het bewaren. Verbeeld je dat het goud is?'

‘Maar als er hier in de grond goud te vinden was, dan hadden ze dat in voorbije jaren allang ontdekt. Maak je maar niet blij met een dooie mus! Voor goud hebben mensen altijd een heel fijne neus.’

‘Weet je wat goud eigenlijk is?’

Daar wist Tamara geen antwoord op te geven.

‘Het is een metaalafzetting in gesteenten, onder andere in kwarts komt vaak goud voor. Eigenlijk bevat alle steen goud, maar te weinig om het eruit te halen, tenminste dat heb ik weleens ergens gelezen,’ vertelde Caro. ‘Goud is oplosbaar in het grondwater, zeggen de geleerden. Ze hebben weleens goud aangetoond in de as van een verbrande boom! Dat had zich dus afgezet in de boom door middel van het grondwater. Ze vinden in Suriname goud in grindlagen en ook in de zogenaamde kwartsgangen, maar die grindlagen zijn meestal ontstaan door vergruizing van kwartsgangen.’

‘Je schijnt er nogal wat van af te weten, Caro,’ merkte Tamara op.

‘Ik heb er eens over gelezen, maar ik ben 't bijna alweer vergeten,’ was Caro's antwoord.

Baas Voorn was inmiddels naar buiten gekomen om eens te kijken of de meisjes de zaak goed hadden geplant.

‘Keurig, meisjes, netjes gedaan. Ga mee naar binnen, dan zul je eens zien wat vrouw Voorn voor jullie heeft!’

‘Wat?’ vroeg zijn dochter nieuwsgierig.

‘Ga maar naar binnen,’ was 't enige antwoord.

Binnen gekomen zagen ze op tafel een grote pastei staan.

‘Pom!’ riep Tamara uit. ‘Hm lekker, Caro, pom!’

‘Pom? Wat is dat?’ vroeg het Hollandse meisje nuchter. ‘Nooit van gehoord.’

Vrouw Voorn was uit het keukentje gekomen en vertelde nu: ‘Nooit van pom gehoord, juffrouw Caro? Me Gado! Pom is heerlijke Surinaamse pastei. Elke Surinamer houdt van pom. We maken het van een groentesoort, die wordt geraspt en met het sap van zure oranjes en kip maken we deze verrukkelijke pastei.’

Ze sneed onmiddellijk een taartpunt voor Caro af. ‘Hier, juffrouw Caro, proef maar. Swietie gefaarlijk!’ (erg lekker).

Voorzichtig stak Caro een stukje in haar mond, kauwde even en ‘hmm!’ klonk het al onmiddellijk. ‘Wat lekker, vrouw Voorn!’

‘Zeg maar tegen je moeder dat je pom gegeten hebt bij vrouw Voorn. Ze moet jullie Ursula maar eens pom laten maken! Wacht, ik zal voor je moeder een flink stuk meegeven!’

‘Vader,’ zei Tamara tegen baas Voorn, die ook binnen was gekomen om zijn deel van de pom op te eisen, ‘kijk eens wat ik heb gevonden!’ en ze toonde hem het steenklompje.

Haar vader nam het in de hand en bekeek het vluchtig.

‘Mooi steentje,’ zei hij.

‘Caro dacht al dat het goud was,’ zei Tamara.

Haar vader bekeek het nu beter, hield het in het licht en vroeg: ‘Waar heb je 't vandaan?’

‘Gevonden langs het huis waar we aan het planten waren!’ zei Tamara.

‘Waarom dacht je dat het goud was, juffrouw Caro?’ vroeg baas Voorn lachend. Hij kon er nog maar moeilijk aan wennen dat ‘juffrouw’ weg te laten.

‘Het lijkt er toch wel op, vindt u niet?’ zei Caro. ‘Ik heb nooit ruw goud gezien, dus ik weet niet hoe dat eruitziet. Maar het schittert hier en daar net als echt goud.’

‘Ik heb geen verstand van goud, maar op mijn erf vind je heus geen goud, hoor! Als er hier goud te vinden was, woonden vrouw Voorn en ik niet in zo'n klein huisje! Bovendien was het hier vroeger, jaren geleden, allemaal koffietuin. Dit huisje is hier pas later gekomen. Deze grond is al jarenlang bewerkt en er is nooit goud gevonden. Er is vroeger wel goud van deze plantage gekomen, maar dat was de koffie, in de tijd dat de koffieprijzen nog héél hoog lagen. Toen werd er aan koffie goud verdiend. Je vader zal jullie daar wel meer over kunnen vertellen. Zo ongeveer honderdvijftig jaar terug exporteerde Suriname liefst vijftien miljoen pond koffie per jaar. Toen werd er hier goud verdiend.’

Baas Voorn gaf het steenklompje aan Tamara terug. ‘Geluk ermee, Tamara.’

Het meisje knoopte het ding weer in haar zakdoek. ‘We moeten het toch eens laten zien aan iemand

die er verstand van heeft, Tamara,' drong Caro aan.

'Dan moet je naar baas Hannief gaan, die Hindoestaan. Hij heeft vroeger in de goudvelden gewerkt en hij weet wel wat goud is en wat kiezel,' zei baas Voorn.

'Waar zit baas Hannief?' vroeg Caro.

'Je zult hem wel thuis treffen, want hij heeft geen dienst op 't ogenblik. Hij woont achter op de plantage, een eindje voorbij dat winkeltje van de oude Bahadoer.'

'Zullen we eens naar hem toegaan, Tamara?' vroeg Caro.

'Ach jò, het is een eind lopen, en waarvoor? We vinden toch geen goud zomaar op de grond naast ons huis? Ik heb geen zin, hoor.'

'Ik moet toch nog iets voor moeder in Bahadoers winkel kopen. Een paar dagen geleden vroeg ze me al of ik wat wit garen voor haar wilde meebrengen van Bahadoer, als ik daar in de buurt was. Dat doe ik dan meteen.'

'Nou, goed dan...'

De beide meisjes liepen het huisje weer uit. 'Bedankt, vrouw Voorn, voor de lekkere pom. Moeder zal het heerlijk vinden!' riep Caro nog.

'Dag gouddelvers ... porck-knockers!' riep baas Voorn hen lachend na. Onderweg vertelde Tamara, dat porck-knockers goudzoekers waren, die een stukje grond van een goudmaatschappij in onderhuur hadden. Het goud dat zij vonden, moesten zij tegen vastgestelde prijs aan die maatschap-

pij afdragen. In de stad zouden zij natuurlijk belangrijk méér ontvangen, maar het smokkelen naar de stad van goud was streng verboden. Op het station Kwakoegron was een politiepost gevestigd, die hierop een scherpe controle uitoefende.

Ze namen een korte weg, een ‘doorsteek’, zoals dat in Suriname werd genoemd, naar de winkel van Bahadoer.

‘Pas op dat je dat steentje niet verliest, Tamara,’ waarschuwde Caro. ‘Zo'n klein ding verlies je gauw.’

Na ruim een kwartier lopen, bereikten ze, op de rand van de plantage, tegen de moerassen aan, het winkeltje. Het lag op de grens van plantage Rustenburg en een naburige plantage, zodat Bahadoer de bewoners van beide plantages tot klant had.

Toen ze het winkeltje binnenstapten, stond de oude Hindoestaan achter zijn toonbank, terwijl een onguur uitziende onbekende, op een sinaasappelkistje gezeten, de winkelier een lang verhaal deed.

‘Middag, baas Bahadoer,’ zei Caro vriendelijk.

‘Goedemiddag, dames,’ antwoordde de winkelier in zijn beste Nederlands.

Toen Caro haar boodschap had gedaan, haalde Tamara het steentje te voorschijn en liet het aan Bahadoer zien.

‘Wat is dit, baas Bahadoer?’ vroeg ze.

De oude man bekeek het even aandachtig en antwoordde: ‘Ik weet het niet, Tamara. Wat is het?’ ‘Ik weet 't ook niet!’ moest Tamara bekennen.

De man op het sinaasappelkistje mengde zich in het gesprek en nam het steentje van baas Bahadoer over. Ook hij bekeek het aandachtig.

‘Waar hebben jullie dat vandaan?’ vroeg hij zonder op te kijken.

‘Gevonden,’ antwoordde Tamara. ‘Wat is het?’ ‘Wat het is? Rommel,’ antwoordde de man, en hij maakte een beweging met de hand alsof hij het ding naar buiten gooide. ‘Gewoon kiezel.’

‘Geef terug!’ riep Caro, die zag dat de man iets in zijn zak moffelde. ‘Geef terug, je hebt het in je zak gestoken! Het is van Tamara!’

‘Kind, klets niet!’ was het enige antwoord, en de man stond op. ‘Kom, baas Bahadoer, ik moet weg. So langa!’ (tot ziens). Toen hij het winkeltje wilde uitslenteren, ging Caro vlak voor hem staan. ‘Je hebt 't in je zak gestoken, ik heb 't wel gezien! Geef terug!’

Ruw stootte de man Caro opzij en liep weg.

‘Hij gaat ermee vandoor!’ schreeuwde Caro.

‘Laat maar gaan,’ zei baas Bahadoer. ‘Ik ken die vent. Je kunt nu toch niets doen. Hij is een rauwe kerel en pas maar op dat je niet een oplawaai krijgt!’

‘Dief!’ riep Tamara hem na.

De man keek nog even om en riep: ‘Wat zou ik met een kiezelsteentje moeten? Zoek maar, het ligt daar ergens buiten in het zand. Ik heb geen tijd, hoor!’ Hij stak beide handen in de zak en slenterde weg, een sigaret in zijn mondhoek.

Beduusd bleven de meisjes in het winkeltje achter.

Wat nu?

‘Het is vast echt goud,’ zei Caro, ‘En die schooier heeft het in zijn zak gestopt. Ik weet 't zeker. Hoe heet die man, baas Bahadoer?’

‘Hij heet Lont. En hij woont op de plantage hiernaast.’

Tamara liep de man achterna en riep: ‘We gaan naar de politie!’

‘En wat wil je de politie vertellen?’ informeerde Lont brutaal.

‘Dat je goud van ons gestolen hebt natuurlijk!’

‘Dan zal je de politie eerst moeten uitleggen waar jullie het vandaan hebben gehaald! Ik zou maar erg oppassen als ik jullie was! Bovendien hèb ik niks gestolen. Zoek maar eens goed, want dat steentje ligt daar ergens in het zand!’

‘Wij hebben het eerlijk gevonden!’ riep Tamara verontwaardigd.

‘Ha! Eerlijk gevonden! Moet je mij wijs maken!’ en luid lachend liep de man met grote passen weg. Vlug kwam Tamara de winkel weer binnen. ‘Kom Caro, naar de politie. Op de plantage hiernaast is een politiepost!’

‘Ja, dat is het enige wat we nu nog kunnen doen. Ik weet heel zeker dat die vent het in zijn zak heeft gestoken. Het is vast goud. anders had hij het niet meegenomen!’

‘Die man weet hoe goud eruitziet!’ stelde baas Bahadoer vast, ‘want hij is zelf porck-knocker!’ ‘Zie je nou wel, Tamara, je had die gemene vent dat ding niet moeten geven,’ zei Caro kwaad.

‘Het is eigenlijk mijn schuld,’ zei de oude Bahadoer. ‘Hij nam het uit mijn handen. Als ik jullie was ging ik naar de politie, op de plantage hiernaast.’

De meisjes besloten maar onmiddellijk op pad te gaan. Tamara wist waar de post was. Nog maar kort geleden was deze post hier gekomen.

‘Zouden we dat ding nog terugzien?’ vroeg Tamara bedrukt.

‘Weet ik 't? Wij kunnen er zelf niks aan doen. We kunnen die Lont toch niet aanvallen? Hij leek me een oersterke kerel.’

Na een korte wandeling kwamen ze bij de politiepost, en ze troffen de commandant achter zijn tafeltje.

‘Wij komen aangifte doen,’ zei Caro gewichtig, ‘aangifte van diefstal van goud.’

‘Wat...?’ vroeg de commandant hoogst verbaasd. ‘Diefstal van goud? Waar? Van wie? Door wie?’

‘In de winkel van Bahadoer, van ons, door Lont.’ ‘In de winkel van Bahadoer? Zo, zo, dat klinkt interessant, jongedames. U bent de dochter van meneer Donkers van Rustenburg, nietwaar? En dat is de dochter van baas Voorn, hè?’ zei hij vriendelijk.

‘Dat weet u goed,’ antwoordde Caro ietwat verbaasd.

‘Nou, en vertelt u nou maar eens precies wat er gebeurd is en wat er allemaal gestolen is. Goud, zegt u? Van wie was dat goud?’

‘Kijk, dat zit zo,’ begon Tamara. ‘Wij hebben goud op het erf ... ik bedoel...’

‘Goud op jullie erf?’ viel de postcommandant haar in de rede. ‘Op jullie erf? Dan kom ik daar eens zoeken! Ha, ha, die is goed!’

‘Maar ... we weten eigenlijk niet of het goud is,’ begon Caro nu, ‘maar het leek er wel veel op en die Lont heeft het van ons afgenomen.’

‘Wacht nou 'es even, dames. Lont heeft goud gestolen, maar jullie weten niet of het wel goud is?’ vroeg de politieman ongelovig.

De meisjes keken elkaar verward aan. Tja, het was eigenlijk een lastig geval!

‘Zeg eens precies, jongedames, wat er aan de hand is!’ drong de commandant aan.

Caro vertelde nu kalm het hele verhaal. Hoe ze aan het planten waren en hoe ze iets vonden dat op een klompje goud leek. Hoe ze op weg naar baas Hannief het klompje aan Lont kwijtraakten en hoe Lont het in zijn zak had gestopt en net had gedaan of hij het uit 't raam had gegooid.

Toen Caro was uitverteld, bleef de politieman enige tijd met gefronste wenkbrauwen voor zich uit zitten kijken. Plotseling stond hij op en zei: ‘Het is natuurlijk heel erg onwaarschijnlijk dat jullie daar goud hebben gevonden. Goud ligt niet op een koffieplantage voor 't oprapen. Helaas niet! Maar als die Lont het inderdaad in zijn zak heeft gestopt, dan moet het toch wel iets zijn! Ik zeg, àls hij het in zijn zak heeft gestoken, want dat staat óók nog te bezien!’

‘Doet u bij die vent een huiszoeking!’ stelde Caro maar meteen voor.

‘Een huiszoeking voor zo'n klein dingetje? Als het nu een fiets was, dan zou ik zeggen, kom, we gaan eens even bij Lont thuis kijken, maar een steentje ... Dat is natuurlijk nooit te vinden. Het enige wat we kunnen doen, is die man in de gaten houden. Als het iets waardevols is geweest, dan moet hij het aan de man brengen, dan moet hij het in geld omzetten. Die Lont is een dronkaard en dat kost véél geld! Als het ding waarde heeft, dan kunt u er verzekerd van zijn dat hij het zo vlug mogelijk zal proberen te verkopen en ... dáár ligt dan onze kans. Doe verder net of je er geen werk van maakt en praat er vooral met niemand over. Hij mag niet merken dat er op hem gelet wordt natuurlijk, want dan past hij wel op!’ zei de post-commandant.

‘En ... denkt u dat het ding terugkomt?’ vroeg Caro.

‘Niets van te zeggen, maar ik moet u eerlijk bekennen dat ik het hele geval nogal raar vindt. Dat het goud is geweest, lijkt me uitgesloten. Weet u wel zeker dat hij het niet uit het raam van de winkel heeft gegooid?’

‘Ik heb zelf gezien dat hij vlug iets in zijn zak stopte, en het moet dat ding zijn geweest,’ verzekerde Caro de politieman.

‘Ons goud,’ beaamde Tamara.

‘Ja ja ... enfin, ik zal er rapport van maken en dan moeten jullie verder maar afwachten.’

‘Afwachten?’ zei Tamara teleurgesteld.

‘We zullen Lont in de gaten houden. Hij staat niet erg gunstig bekend en hij is al meerdere keren met de politie in aanraking geweest. Hij is een moeilijke kerel en ... hij slaat er zó op! Blijf maar uit zijn buurt en laat het verder maar helemaal aan de politie over!’ waarschuwde de commandant.

Hij nam een vel papier en een potlood en vroeg: ‘Uw volledige naam, alstublieft, adres, beroep, tijd en plaats van de vermeende diefstal, enzovoorts.’

‘De diefstal is niet vermeend,’ bracht Caro nog in het midden, maar de politieman antwoordde glimlachend: ‘Nou ja, dat moet zo gesteld worden in een procesverbaal.’

Ook Tamara moest alle bijzonderheden opgeven, en toen al deze formaliteiten vervuld waren, besloot de commandant: ‘Dat is dus alles wat we op dit ogenblik voor jullie doen kunnen, jongedames. U hoort wel nader van ons ... en ... mondje dicht dus! Dag dames.’

Gouddelven

Meester Kaspels was juist onderweg van zijn schooltje naar huis, toen een van zijn dorpelingen, Indiaan Frederik, met een brief voor hem kwam aanlopen.

‘Meester, een brief voor u!’ zei hij gewichtig.

‘Van de missie?’ was de vraag van de meester.

‘Nee, meester, er staat achterop Donkers, Rustenburg, Paramaribo.’

‘Donkers, wie is dat? Ken ik niet,’ zei meester Kaspers, terwijl hij de brief in zijn zak stopte. Vlug liep hij het dorp door, links en rechts groetend. Hij was al jarenlang schoolmeester in het Indianendorp Cornelis Kondré, ongeveer twee uur varen de Wayomborivier op, echter geen twee uur varen van de stad. O nee! Om op de Wayomborivier te komen, moest je eerst de Coppenamerivier drie uur opvaren. En om op de Coppename te komen, moest je eerst 't Saramaccakanaal en de benedenloop van de Saramaccarivier afvaren en dan nog een stukje ‘buitenom’, overzee, naar de Coppenamemonding. Nee, het was naar de stad altijd een hele reis, waar je wel een volle dag voor nodig had. Maar meester Kaspels had een goede motorboot, die ruimte bood voor zijn hele gezin, zijn Indiaanse vrouw en vier dochters. Het gebeurde maar zelden dat hij naar Paramaribo ging. Alleen als het nodig was een bespreking te houden met de missie of noodzakelijke inkopen te doen, ging de hele familie stadwaarts.

‘Dag meester,’ riep een jonge Indiaan, ‘ik zal u straks een pakirapoot breng. Vanmorgen geschoten!’ Een pakira was een bosvarken.

‘Goed, Johannes, dank je wel!’ riep de meester lachend. Behalve dat hij schoolmeester was, hield hij ook geregeld kerk in Cornelis-Kondré. Daarnaast handelde hij nog in hout en in pitten en andere bosprodukten. Meester Kaspels had in zijn

Cornelis Kondré een druk leven.

Een eind verder kwam hij een oudere Indiaan met zijn zoon tegen, die ieder een zware gevulde zak op de schouders hadden.

‘Twee zakken vol awarrapitten, meester!’ riep de vader.

‘Overmorgen komt de boot onze voorraad ophalen, Hendrik!’ was meesters antwoord.

Thuisgekomen, zette hij zich in een makkelijke stoel en liet zijn dochtertje Elsje, een vlot en altijd lachend klein Indiaans meisje, voor hem een flesje limonade uit de ijskast halen. Ja, meester Kaspels had een ijskast, radio en plannen voor elektrisch licht in zijn huis! Hij nam de brief uit zijn zak en bekeek nogmaals de naam van de afzender. Hij haalde de schouders op en opende de brief.

‘Beste meneer Kaspels,’ las hij hardop.

‘U zult verbaasd zijn van mij een brief te krijgen, maar ik kom uw hulp inroepen voor een Indiaans meisje, dat hier in de buurt bij meneer Schelvis als kweekje in huis is. Ze komt uit Donderskamp...’ Meester Kaspels keek even nadenkend voor zich uit. Van wie kon dat meisje zijn, uit Donderskamp en bij Schelvis? Ah, nou wist hij 't, dat was ... de dochter van Indiaan Apau van Donderskamp, da's waar, diens dochter Corrie was als kweekje in Paramaribo. Vlug las hij verder.

‘Een paar dagen geleden was ze weggelopen, omdat ze bij die meneer Schelvis geslagen werd. Ze werd van diefstal beschuldigd, maar het is niet

waar! Ze is erg bang voor die meneer Schelvis, ze ziet er haveloos uit en ze krijgt geen behoorlijke kleren. Vaak gaat ze niet naar school, en ze moet altijd maar werken. Ze wil graag naar Donderskamp terug, maar die baas Schelvis wil haar niet laten gaan. Zou u zo vriendelijk willen zijn haar vader, Indiaan Apau in Donderskamp, te waarschuwen, zodat hij zijn dochter, die hier Anansie genoemd wordt, terug komt halen? Hartelijk bedankt.

Caro Donkers.

P.S. Er is haast bij, want die Schelvis is een gemene vent!'

Weer keek meester Kaspels peinzend naar buiten. Die dochter van Apau was al een hele tijd in de stad en nooit had hij klachten gehoord. Wat moest hij doen? Caro Donkers van Rustenburg, van die koffieplantage aan de Commewijnerivier. Hij kende dat meisje niet.

Moest hij Indiaan Apau waarschuwen? Verbeeld je als er niets van waar was. Het kind kon haar wel wat hebben wijsgemaakt, maar ... die meneer Schelvis had haar van diefstal beschuldigd en daar maakte hij zich wel kwaad over ... een lid van de stam der Karaïben zou gestolen hebben? Niet waarschijnlijk! Morgen moest hij toch die kant uit, hij moest nog een partijtje krappa- en baboenhout meten, en dan kon hij gelijk weleens met Apau praten. Ja, dat zou hij doen. Volgende week was het tijd om weer eens naar de stad te varen. En als Apau wilde, zou hij mee kunnen

komen, dan kon hij zelf bij meneer Schelvis eens poolshoogte gaan nemen. Hij kon moeilijk op eigen houtje het kind bij die meneer weghalen. Apau moest zelf maar weten wat hij deed, maar hij zou in ieder geval morgen op Donderskamp met de man spreken. Hij vouwde de brief dicht en stak hem weer in zijn zak.

Op hetzelfde ogenblik dat meester Kaspels op Cornelis Kondré Caro's brief zat te lezen, waren de beide meisjes op de plantage aan het graven geslagen. Beiden waren gewapend met een schop, en de grond langs het bed waar ze geplant hadden, was hun arbeidsveld. Af en toe kwam baas Voorn eens 'n kijkje nemen.

‘Al veel goud gevonden?’ informeerde hij lachend, toen hij weer enige tijd belangstellend had toegekeken.

‘Nee, niks!’ antwoordde Caro. ‘En toch geloof ik vast dat het goud was, en dat is hier niet zomaar uit de lucht komen vallen.’

‘Verbeeld je dat we nog meer vinden,’ zei Tamara opgewonden. ‘Goud op plantage Rustenburg! Heb je het aan je vader verteld, Caro?’

‘Nee, want die politieman heeft immers gezegd er met niemand verder over te spreken?’

‘Als er werkelijk goud is, en we krijgen het terug, zou ik het dan mogen houden?’ vroeg Tamara.

‘Alles wat op de plantage gevonden wordt, behoort vanzelfsprekend aan de directie van de plantage,’ besliste baas Voorn.

‘Maar denk maar niet dat je hier goud vindt, hoor!’

IJverig gingen de meisjes door met graven. Elk steentje werd nauwkeurig onderzocht en steeds breder en dieper werd de kuil.

‘Ik weet niet of jullie het weten, meisjes, maar jullie worden bespied,’ zei baas Voorn plotseling. ‘Wie? Wij? Bespied? Door wie?’ vroeg Tamara wat geschrokken.

‘Kijk niet direct in die richting, maar langs het pad staat iemand naar jullie te loeren, een man met een hoed op. Werken jullie maar rustig door, dan zal ik wel ongemerkt die man in de gaten houden,’ zei baas Voorn kalm. ‘Niet laten merken dat we hem hebben gezien.’

‘Wie zou ons bespieden en waarom?’ bromde Caro. ‘Soms die kerel weer om die powisi?’

‘Nee, hij is het niet. Ik kan hem niet goed zien, hij staat achter een boom. Hij denkt dat hij niet wordt gezien. Maar die Nelom of Rijger, hoe hij heten mag, is 't niet.’

De meisjes gingen rustig met hun graafwerk verder en ook baas Voorn deed net of hij niets in de gaten had.

‘Hij kijkt steeds in jullie richting,’ bromde baas Voorn. ‘Hij kijkt wat jullie aan 't uitvoeren zijn! Aan wie hebben jullie verteld dat je hier iets hebt gevonden dat op goud lijkt?’ vroeg hij.

‘Aan haast niemand,’ fluisterde Caro. ‘Alleen baas Bahadoer weet ervan.’

‘En de politie,’ voegde Tamara eraan toe. ‘Is die

man niet van de politie?'

'Misschien, maar waarom dan zo geheimzinnig achter een boom?'

'Is het Lont niet?' vroeg Caro.

'Die heeft geen hoed op,' antwoordde Tamara, 'en hij zal hier heus niet komen. Hij heeft de buit al binnen!'

'Niks laten merken, hoor!' waarschuwde baas Voorn nog eens. 'Hij komt dichterbij om beter te kunnen zien. Doe maar net of je wat gevonden hebt en maak hem nieuwsgierig.'

Tamara bukte zich en raapte een steentje op. 'Kijk eens!' riep ze uit, zonder natuurlijk in de richting van de vreemdeling te kijken. 'Nog méér!'

'Uitstekend,' bromde baas Voorn, 'hij probeert te zien wat jullie precies uitvoeren...'

'Het ligt hier vol!' riep Caro nu uit. 'Hier, kijk, nog een!'

De meisjes gingen zo nog een tijdje door, maar er gebeurde verder niets, tot baas Voorn ineens zei: 'Hij is verdwenen!'

'Hij denkt zeker dat hij genoeg heeft gezien,' meende Tamara. 'Die vent denkt dat we hier een goudmijntje hebben.'

Nauwelijks had ze dit gezegd of ze zagen langs het pad een man met een hoed op aan komen wandelen. Hij liep rustig een deuntje te fluiten, met twee handen in de zakken.

'Is dat dezelfde man?' fluisterde Caro.

'Dat durf ik niet te zeggen, want de pottekijker

stond achter een boom tussen de struiken. Ik ken hem in elk geval niet,' fluisterde baas Voorn.

De man deed eerst of hij baas Voorn en de meisjes niet zag, maar toen hij dichterbij kwam, riep hij opeens:

'Ook goedemiddag, warm weertje, hè?'

Alle drie keken een ogenblik de vreemdeling aan en baas Voorn antwoordde: 'Goedemiddag. Aan de wandel?'

'Ja ... ik kom eens even praten. U bent baas Voorn, niet?'

'Dat ben ik. Wat is er van je dienst?'

'En u bent de voorman op deze plantage?'

'Inderdaad.'

'Ik zoek werk, baas,' zei de man, terwijl hij naderbij kwam. 'Is er werk voor me, op Rustenburg? Ik zit allang zonder werk en thuis heb ik een vrouw en vier kindertjes die te eten moeten hebben. Ik moet geld verdienen. Wat zeg je, baas, kun je me gebruiken?' Hij was nu zo dichtbij gekomen, dat hij goed in de kuil kon loeren.

'Nee, er is geen werk op 't ogenblik. We hebben genoeg arbeiders. Maar misschien volgende maand, als de koffiepluk begint,' antwoordde baas Voorn. 'Jammer, erg jammer,' begon de man weer. 'Ik heb werk nodig!' Hij stond nu aan de rand van de kuil en keek eens in het rond. Caro keek de man eens goed aan, maar ze kon niet zeggen dat ze dat gezicht ooit eerder gezien had. Zou het dezelfde man zijn die hen op enige afstand had staan bespieden?

‘Aan het graven, jongedames?’ vroeg de man aan de meisjes.

‘Ja, baas,’ antwoordde Tamara, die er plezier in had de man voor de gek te houden.

‘Zo zo, warm werkje. Jullie graven zeker een waterput?’

‘Nee, we hebben hier wel wat beters te graven,’ was Tamara's antwoord, en Caro had moeite niet te lachen.

‘Wat zou je in deze grond nu voor beters kunnen vinden?’ vroeg de man.

‘Nou ... wat ik hier gevonden heb...’ zei Tamara geheimzinnig.

‘Ha! Zal wel de moeite waard zijn ... Wàt graven jullie dan?’ kon hij niet nalaten nieuwsgierig te vragen.

‘Daar komt de politie,’ zei baas Voorn plotseling, en in de verte zagen ze de commandant van de politiepost aan komen wandelen.

‘Hmm ... kom ik moet verder,’ zei de vreemde man. ‘Ik kom volgende maand nog weleens horen, baas Voorn.’ En meteen liep de man door. Maar hij moest hetzelfde pad op als hij gekomen was, want slechts één voetpad leidde naar het huis van baas Voorn. Hij moest dus de politieman voorbij. Toen de postcommandant naderbij gekomen was, liep baas Voorn hem tegemoet en groette de man vriendelijk.

‘Wat hoor ik, Voorn, wordt er op je erf tegenwoordig goud gevonden?’ vroeg de politieman glimlachend.

‘Tenminste, dat zijn de geruchten,’ antwoordde baas Voorn. ‘Maar laat u niets wijsmaken. De meisjes hebben weleens meer vreemde ideeën.’

‘Ja ja, dat zal wel. Ik kom toch eens even kijken en ... ik zie daar juist dat ik niet de enige ben die eens komt kijken,’ en hij wees met zijn duim over zijn schouder in de richting van de man die juist vertrokken was. ‘Kent u die man, baas Voorn?’ ‘Nee, ik heb hem nooit eerder ontmoet!’

‘Kijk dan maar uit! Hij is een goede bekende van Lont, en deze jongedames weten wel wie Lont is!’ ‘Lont!’ riep Caro uit. ‘Die heeft hem natuurlijk gestuurd!’

‘Waarschijnlijk wel! Ik ben blij dat ik eens deze kant opgekomen ben, want door de verschijning van dat heerschap begin ik nu werkelijk meer waarde aan de hele zaak te hechten.’

De postcommandant liep op de kuil toe, waarin Caro en Tamara nog steeds met hun schop stonden.

‘Zijn jullie aan het gouddelven geslagen?’ vroeg hij.

‘Ach, we kijken zo maar eens. Je kunt nooit weten,’ zei Caro.

‘Waar precies hebben jullie dat ding ... eh ... dat goud gevonden?’

‘Dáár,’ wees Tamara in de richting van de plaats waar zij gisteren haar schat had gevonden. ‘Het lag daar zomaar.’

‘Denkt u werkelijk dat...?’ begon baas Voorn voorzichtig.

‘Ik weet er niets van. Ik heb het ding zelf toch niet gezien?’ viel de politieman hem in de rede. ‘Maar dat er ergens iets broeit is zeker. We houden Lont in de gaten en die man daarginds is óók geen onbekende van de politie! Het zijn echte scharrelaars.’

‘Hij zei dat hij werk kwam zoeken,’ vertelde baas Voorn.

‘Ja, dat zijn zo van die praatjes en ondertussen geven ze hun ogen goed de kost. Wèrk zoeken ze nooit! Zou me niets verwonderen als u dezer dagen nog wel meer van deze heren merkt...’

‘Het is niet te hopen,’ zei baas Voorn met een zucht, ‘want ik ben niets op hun bezoek gesteld. Een tijdje terug had ik hier ook zo'n vreemd heerschap op bezoek. Ik had toen net een powisi gekocht en de man kwam die vogel halen!’

‘En was dat dezelfde man, of Lont soms?’

‘Deze man was het zeker niet en die Lont ... die heb ik nooit ontmoet,’ antwoordde baas Voorn. ‘Nee, Lont was het evenmin,’ zei Caro nu. ‘Het was een zekere Rijger, maar hij noemde zich Nelom.’

‘Hoe weet u dat zo precies?’ vroeg de politieman. ‘Onze motorist Korendijk kent die man en zegt dat hij Rijger heet.’

‘Ha zo, ingewikkelde zaak,’ zei de politieman. ‘Snap er niet veel van.’

‘Wat moeten die lui toch allemaal?’ klonk ineens de stem van vrouw Voorn. ‘Ze hebben hier niks te maken.’

‘Dag vrouw Voorn,’ groette de postcommandant. ‘Maakt u zich niet ongerust, we houden de zaak wel in 't oog. En u, baas Voorn, als u wat verdachts ziet, waarschuwt u ons direct, nietwaar?’ ‘Natuurlijk,’ was 't antwoord.

‘Als ik wat verdachts zie zijn ze nog niet gelukkig!’ riep vrouw Voorn boos en ze zwaaide met haar pollepel. ‘Laat ze bij anderen gaan, waar wat te halen valt, me Gado! Wij zijn arme mensen, iedereen kan dat zien. Ze moeten ons met rust laten.’

‘Kom, kom, vrouw Voorn, zo'n vaart zal 't niet lopen,’ suste de politieman. ‘Maar zo gauw als er goud in het spel is, wringen de mensen zich in rare bochten. Dan komen de stinkvogels (aasgieren) te voorschijn.’

‘Als ze hier maar wegblijven, die aardeters!’ riep vrouw Voorn woedend uit.

‘Aardeters? Wat zijn dat voor mensen?’ vroeg Caro verbaasd.

‘Ha, ha,’ lachte de commandant, ‘nooit van aardeters gehoord? Dat woord dateert nog uit de slaventijd. Het eten van aarde was eigenlijk een vreselijke ziekte.’

‘Hadden die slaven dan zo'n honger, dat ze aarde gingen eten?’

‘Nou, niet precies. Het is eigenlijk een mijnwormziekte. Het gaf de patiënten een enorme eetlust, als je het zo wilt noemen. Dan aten ze aarde, krijt, houtskool en meer van die onverteerbare dingen. Ze werden hier ook wel “grondvreters” genoemd.

Op den duur moesten ze aan die gewoonte onherroepelijk sterven. Dikwijls kregen plantageslaven, die aan die ziekte leden, een ijzeren masker voor de mond, zodat ze geen aarde konden eten.'

'Komt het nog weleens voor?' vroeg Caro.

'Ja, maar heel zelden. In de binnenlanden van Zuid-Amerika komen aardeters nog weleens een enkele keer voor.' De agent keek eens naar de lucht en zei: 'Kom, me gwè, alen de go fadom!' 'U zei?' vroeg Caro, die met het Neger-Engels nog steeds moeilijkheden had.

'Me gwè, alen de go fadom. Dat betekent: ik ga ervandoor, het gaat regenen. Verstaat u nog geen Neger-Engels?'

'Nou, ik versta er wel veel van, maar nog lang niet alles,' bekende Caro.

'Heeft u dat leerboekje?' informeerde de politieman.

'Welk?'

'Wan spraakkunst vo taki en skrifi da tongo vo Sranam.'

'Spraakkunst om de Surinaamse taal te spreken en schrijven,' vertaalde Caro vlot. 'Dat versta ik wel.'

'Ik moet nog verder, beste mensen, ik zit achter een partij jarabakkablazen aan, die zijn bij meneer Lijkwan gestolen, maar ik denk dat ik de dader al op 't spoor ben,' zei de agent, en hij wilde weer vertrekken.

'Wa's dat nou weer, jaraba ... blazen?' vroeg Caro.

De anderen begonnen te lachen. ‘Ook al nooit van gehoord? Hoe moet ik nu uitleggen wat een jarabakka is. Het is in elk geval een vissoort.’

‘In het Hollands heet die vis de geelbagger,’ merkte baas Voorn op.

‘En wat moet meneer Lijkwan met die blazen? Zijn dat de zwemblazen?’

‘Ja. Die worden gedroogd en dan maken ze er vislijm van. Meubelmakers en boekbinders gebruiken die lijmsoort. Maar niet alleen worden ze voor lijm gebruikt, ze worden ook naar het buitenland geëxporteerd en daar worden de gedroogde jarabakkablazen gebruikt in de bierbrouwerijen, bij het bereiden van bier.’

‘Nooit van gehoord,’ zei Caro. ‘Nooit te oud om wat te leren. Ik hoop voor die meneer Lijkwan dat hij z'n blazen terugkrijgt. Wat 'n naam, Lijkwan.’ ‘Inderdaad, een rare naam, maar het is oorspronkelijk een Chinese naam, Li-Kwan, die in de loop der jaren verhollandst is,’ legde de politieman uit. ‘Enne ... weet u wat “a broko a tiki” betekent?’

‘Jazeker, dat betekent: hij breekt een stok.’

‘Juist ja, en “a broko-broko a tiki”?’ vroeg de politieman glimlachend.

Caro dacht even na, maar ze kon er geen antwoord op geven.

‘Hij breekt de stok in kleine stukjes!’ zei de politieman, waarop hij lachend wegliep. ‘Dag jongedames, dag baas Voorn. Succes met uw Neger-Engels, juffrouw Donkers.’

‘Succes met uw blazen!’ riep Caro terug, ‘... èn met het goud.’

Toen de postcommandant uit het gezicht verdwenen was, zei vrouw Voorn ineens: ‘Tamara, haal even wat papaaibladeren voor het vlees.’

Tamara liep naar een paar papajabomen en plukte er een aantal grote bladeren af, die ze naar haar moeder bracht.

‘Waarvoor dienen die bladeren, Tamara?’ wilde Caro weten.

‘Moeder wikkelt er altijd het vlees in. Als het vlees wat taai is, wordt het heerlijk mals wanneer het in papajabladeren wordt gewikkeld.’

‘Weer wat nieuws,’ antwoordde Caro. ‘Zal ik thuis eens aan Ursula vertellen.’

‘Die weet dat heus wel, hoor. Kom, het wordt al laat. Kijk, Caro, een boeta boeta! Een nachtzwaluw, bedoel ik. Heb je er weleens een geschoten?’ ‘Nee, natuurlijk niet. Wie schiet er nou van die kleine vogeltjes?’ antwoordde Caro een beetje verontwaardigd.

‘Als je zo'n vogel 's nachts schiet, dan zie je in zijn krop het lichten van de vuurvliegjes, die hij heeft opgegeten! Kijk, hij zit bovenop die todoprasoro!’

‘Die ... wat?’

‘Die paddestoel daar. Todoprasoro betekent paddeparasol,’ legde Tamara haar vriendin uit. ‘Je leert heel wat Neger-Engels vandaag, Caro.’

‘Ik moet ervandoor, vader zegt dat ik tegenwoordig veel te veel van huis ben,’ zei Caro. ‘Saluut,

Tamara, tot morgen. O ja, ik heb die meester Kaspels nog geschreven, weet je wel, over Anansie.' 'Mooi! Ben benieuwd,' was Tamara's antwoord.

Thuisgekomen, trof Caro haar vader op de veranda aan. 'Wat scharrel je toch weer rond, de laatste tijd, Caro?' vroeg hij toen zijn dochter de verandatrap opkwam.

Caro antwoordde niet direct.

'Voer je weer iets in je schild?' drong haar vader aan.

'Ik mag het niet vertellen,' zei Caro plotseling.

'Wat mag je niet vertellen? Geheimen?'

'Eigenlijk wel, vader. De politie zegt dat ik er met niemand over moet spreken.'

'Wàt zeg je? De politie ... alweer? Wat voeren jullie nu weer uit? Ben je weer op het spoor van iets, juffrouw de detective?' vroeg meneer Donkers wat bezorgd.

'Niet op het spoor. Tenminste, nóg niet,' antwoordde Caro.

'Nou, je kunt het mij gerust vertellen, hoor, je eigen vader zal het niet verraden.'

'We hebben goud gevonden.'

'Goud? Waar?' vroeg haar vader verbaasd.

'Hier op de plantage, naast baas Voorns huis,' zei Caro. 'Tenminste, àls het goud is.'

'O, dàt is heel wat anders! Als het goud is! Maar hoe zit dat dan?'

Caro vertelde haar vader nu de hele geschiedenis, zoals die zich had afgespeeld.

Met een ernstig gezicht hoorde meneer Donkers het verhaal aan. En toen Caro uitverteld was, zei hij: ‘Echt weer iets voor jullie. Ik ben werkelijk benieuwd hoe dit afloopt. Houd je me op de hoogte, Caro?’

‘En ... ik heb de schoolmeester in de buurt van Anansies dorp geschreven over die meneer Schelvis,’ bekende Caro.

‘Caro,’ zei haar vader nu streng, ‘je moet één ding leren: je moet je met je eigen zaken bemoeien.’

Anansies vader komt

‘Pas op, een sakka sneki, Caro!’ riep Tamara uit. De meisjes waren op weg naar het huisje van oude Hendrik bij de plantagesteiger, dat deden ze vaak als ze niets te doen hadden. Baas Hendrik kon altijd zo gezellig vertellen, en ze wilden baas Hendrik eens vragen of hij ooit van goud op plantage Rustenburg had gehoord. Hij was hier al meer dan negentig jaar en hij moest er toch wel iets van weten, àls er hier goud zat. Ze liepen langs een gedeelte waar het voetpad vrij smal was, met aan beide kanten hoog gras. Een ratelend geluid had even geklonken, maar Tamara had het onmiddellijk herkend als de ratel van de sakkaslang.

‘Pas op, Caro! Hij zit hier vlak in de buurt. Als je die ratel hoort; maakt hij zich gereed voor de aanval. Hij waarschuwt van te voren.’

‘Waar zit hij?’ zei Caro flink geschrokken.

‘Vermoedelijk hier vlakbij in het gras. Kom, loop even terug.’

De meisjes deden een paar stappen terug en loerden zo goed ze konden door het hoge gras.

‘Dáár,’ wees Tamara. ‘Vlak langs het pad. Maar gelukkig, jò, dat we niet doorgelopen zijn. Dat beest is dodelijk vergiftig.’

Een paar meter van hen verwijderd bewoog zich een bruine gevlekte slang, niet erg lang, maar hij zag er echt gemeen uit.

‘Dat zo'n klein beest zo gevaarlijk kan zijn,’ vond Caro.

‘Nou, geloof maar! Eén beet en je kunt je testament wel maken. Het is een van de gevaarlijkste slangen in Suriname! Hou hem in de gaten, dan zal ik een stuk hout zoeken. Dat reptiel moet dood.’

Tamara sprong over de sloot langs het pad en raapte een flink eind hout op.

‘Ziezo, daar zal ik 'm een tik mee op z'n lelijke kop geven,’ zei ze, toen ze weer naast Caro stond. Ze liep op de giftige slang toe en weer klonk het ratelende geluid. De meisjes konden nu goed zien waar dat vandaan kwam. De slang bewoog zijn staartpunt heel vlug heen en weer en daaruit kwam het geluid.

‘Daar zitten een paar kleine balletjes in,’ legde Caro uit, ‘en daar ratelt hij mee.’

Met een flinke mep raakte Tamara de slang net achter de kop.

Even wrong het ondier zich in duizend bochten, een tweede klap volgde en toen bleef het roerloos liggen. Voor alle zekerheid volgde nog een derde klap. ‘Nu is hij zeker dood,’ verklaarde Tamara. Een tijdje bleven de meisjes de dode slang bekijken, tot Tamara hem met het puntje van de stok optilde en de struiken in slingerde.

‘Hè, dat scheelde maar weinig,’ zei Caro opgelucht. ‘Je ziet hier maar weinig slangen, hè?’

‘Ja, maar je ziet dat je altijd op je hoede moet zijn.’

Ze liepen nu weer verder en al gauw zagen ze oude Hendriks huisje voor zich liggen. De oude baas was juist bezig zijn erfje aan te vegen.

‘Hallo, baas Hendrik, alles goed?’ informeerde Caro.

‘Ja, hoor, juffrouw Caro, hoe gaat het met uw vader?’

‘Bij ons alles best. Aan het vegen?’

‘Ja, dat moet op z'n tijd ook gebeuren. Baas Hendrik wordt oud en dan gaat het niet zo makkelijk meer,’ zei hij steunend.

‘Ga er eens bij zitten, baas Hendrik,’ zei Tamara, die het huisje was binnengelopen en nu met een stoel kwam aandragen. ‘U moet weer eens wat vertellen over vroeger. We hebben al een tijdje niets meer gehoord,’ voegde ze er lachend aan toe. De oude baas ging zitten en zuchtte diep. ‘Wat moet ik vertellen, dames?’

‘Uit de slaventijd, baas, van de weggelopen slaven en de oorlog die ze voerden tegen de blanken

in dit land,' zei Caro.

'Ach, daar heb ik al over verteld. Maar heb ik jullie al eens verteld over het verdrag dat ze later met de christenen sloten? Mijn vader heeft het me dikwijls verteld, toen ik nog zo oud was als jullie. De vrede met de blanken werd gesloten in 1760, als ik het nog goed weet. De vrede werd bekrachtigd met het dringi-sweri.'

'Dringi wat?' vroeg Caro. 'Wat is dat?'

'In het Hollands heet dat geloof ik de "bloedseed". Er waren zestien bosnegerkapiteins en een aantal gouvernementsambtenaren bij betrokken. Van allen moest uit de rechterarm wat bloed worden afgetapt in een kalebas, en dit mengde iemand met water. Daarna moesten allen er wat van drinken. Toen dat gebeurd was, sprak een negerpriester de vloek uit over ieder die het verdrag zou schenden. Het verdrag hield ook in dat elke vier jaar de bosnegers geschenken zouden ontvangen. En elke vier jaar moest, nà de geschenkenuitdelerij, de bloedseed weer worden afgelegd. Mijn vader is een keer met de ambtenaren als bediende mee geweest, en hij heeft toen alles meegemaakt.'

'Wie komen daar aan?' riep Tamara, plotseling opspringend. 'Een motorboot.'

Midden op de rivier draaide een vrij grote motorboot bij, zoals Suriname er zoveel kent in het rivierverkeer, en 't vaartuig scheen nu recht op de steiger van Rustenburg af te stevenen. 'Ze komen hier op af.'

Toen de boot wat nader gekomen was, konden ze

verschillende hoofden door de raampjes zien.

'Zie jij bekenden, Caro?' vroeg Tamara.

'Ik niet. Ik ken die boot helemaal niet. Wat zouden ze hier zoeken?'

Een lange donkere man klom op het dek van de boot en schreeuwde: 'Is dit plantage Rustenburg?'

'Ja!' antwoordde Caro met beide handen aan de mond.

De man verdween weer en even later meerde de boot aan de steiger. In de boot zagen ze een paar Indianen, een vrouw en een aantal kinderen zitten. 'Een heel gezin,' zei Tamara. 'Indianen.'

De man die ze zoëven al gezien hadden, stapte uit en liep op de meisjes toe. 'Kunt u me zeggen waar ik het huis van meneer Donkers kan vinden? Mijn naam is Kaspels.'

'Meester Kaspels!' riep Caro uit. 'Ik ben Caro Donkers! Heeft u mijn brief ontvangen?'

De meester keek Caro een ogenblik verbaasd aan. 'Heeft u mij geschreven over het kweekje Apau?' vroeg hij.

'Ja, meester, dat was ik.'

'Zo, zo. En ... wel, ik ben maar eens hierheen gekomen. De zaak gaat mij eigenlijk niets aan, maar hier in de boot heb ik de vader van het meisje, Indiaan Apau. Hij wil eens met die meneer Schelvis spreken. Maar eerst wilde ik u even een en ander vragen,' zei meneer Kaspels.

'Vraagt u maar,' antwoordde Caro vrijmoedig.

'Waarom heeft u mij geschreven? Ik bedoel...

wat kan het u schelen hoe die meneer Schelvis dat meisje behandelt? Hoe bent u ertoe gekomen mij hierover te schrijven? Heeft uw vader daar misschien opdracht toe gegeven?'

'O nee, meester, helemaal niet. Mijn vader heeft er niets mee te maken. Ziet u, Anansie heeft een beroerd leven daar. Ze was laatst weggelopen, omdat baas Schelvis haar een pak rammel had gegeven. Hij beschuldigde haar van diefstal van vijf gulden. Ze vertelde ons dat ze het erg slecht heeft, maar ze is voor die baas Schelvis doodsbang! U moet zien hoe ze gekleed gaat, zó armoedig! Ze wil graag naar haar vader terug, meester. Komt u haar halen?'

De schoolmeester uit het Indianendorp lachte kort en zei toen: 'Nee, zover is het nog niet. Ik moet ongeveer een weekje in de stad zijn, en van die gelegenheid profiteert baas Apau om eens bij meneer Schelvis te gaan kijken. Meer niet! Waar woont die meneer Schelvis?'

'U kunt er met uw boot komen, meester. Een eindje benedenwaarts van hier. U ziet daar drie kokosnootbomen bij elkaar staan en daar is de steiger van Schelvis. Een huis op palen,' legde Caro uit. 'Kent u meneer Schelvis?' vroeg de meester.

'Nee, ik ken hem niet, maar hij is Anansie laatst bij mijn vader komen halen. Hij deed toen zo raar! Hij is vast een gemene kerel, meester.'

'Een gemene kerel?' lachte de meester. 'En u kènt hem niet?'

'Gaat u er maar eens heen, dan ziet u het zelf

wel,' was Caro's antwoord. Ze keek in de boot en zag daar een kleine Indiaan zitten, die haar vriendelijk toelachte. Dat moest dus Anansies vader zijn. 'Dag baas Apau,' riep Caro.

'Dag juffrouw,' antwoordde de man wat verlegen glimlachend.

'Nou, ik zal baas Apau daar dan maar afzetten. Ik bemoei me er niet mee, hoor,' zei de meester. 'Hij gaat met mij weer mee terug. Of hij zijn dochter mee terug wil nemen, moet hij zelf maar weten.'

Meester Kaspels stapte weer in zijn boot en riep tegen een jonge Indiaan, die blijkbaar de motorist was: 'Varen, Petrus! Dag dames!' Even later was de boot al onderweg naar de steiger van Schelvis.

Bij de drie kokosnootbomen vonden ze inderdaad een kleine steiger, waar de boot aan werd vastgebonden. Baas Apau klom naar boven en meester Kaspels riep hem na: 'Ik zie je dus vanavond, afgesproken?'

'Ja, meester,' antwoordde het tengere mannetje. 'Varen! Naar de stad!' riep meester Kaspels weer tegen zijn motorist, en hij liet Indiaan Apau alleen op meneer Schelvis' steiger achter.

De man keek eens in de rondte, maar hij zag geen levend wezen.

Langzaam liep hij het achtererf op, in de richting van het grote huis.

'Wat moet dat daar!' klonk het opeens uit een van de grote vogelhokken langs de kant. Meneer

Schelvis kwam plotseling te voorschijn en liep op de geschrokken Indiaan af. ‘Wat moet dat daar! Hoe kom jij hier?’

‘Dag meneer Schelvis,’ zei de Indiaan beleefd.

‘Wat voer jij hier ... ah, is dat niet baas Apau van Donderskamp? Wel wel baas, dat is leuk. Kom je Anansie ... ik bedoel ... hoe heet ze ook weer ... opzoeken?’

‘Waar is Corrie?’ vroeg de Indiaan.

‘Corrie..? Wacht even, baas, ik zal haar wel even roepen.’

Meneer Schelvis liet de Indiaan alleen op het achtererf staan en verdween met grote stappen in de richting van het huis. Baas Apau stond even beduusd te kijken, maar slenterde toen naar de vogelhokken en zag er verschillende powisi's. Hij begreep niet wat meneer Schelvis met die vogels moest beginnen. Bij hem in het bos zag hij ze dagelijks, maar wat moest iemand nu met die vogels in een hok beginnen? Zou hij ze soms verkopen? Hij had daar al een hele tijd gestaan, toen eindelijk meneer Schelvis weer naar buiten kwam.

‘Kom er toch in, baas Apau!’ riep hij al van verre. ‘Ik heb even mijn vrouw gewaarschuwd. Ze maakt gauw een kopje thee. Kom binnen!’

Indiaan Apau volgde meneer Schelvis wat schuchter de hoge trap op en naar binnen.

Ze kwamen in een keurig ingerichte grote kamer en meneer Schelvis nodigde de Indiaan uit te gaan zitten.

‘Roken?’ vroeg hij, terwijl hij baas Apau een

goedgevulde zilveren sigarettenkoker onder de neus hield.

De Indiaan schudde wat verlegen van nee en keek in het rond.

‘Wel, wel. En ... hoe gaat 't op Donderskamp?’ vroeg meneer Schelvis belangstellend.

‘Goed, meneer,’ was het zachte antwoord. ‘Waar is Corrie?’

‘Die komt zo dadelijk. Ze was nèt bezig met iets, ze komt direct! Ze maakt het uitstekend, hoor, en ze zou hier niet meer weg willen,’ zei meneer Schelvis, die probeerde de kleine man te overbluffen. ‘We zijn hier allemaal dol op haar.’

De Indiaan zat op het puntje van zijn stoel en hij voelde zich in deze rijke omgeving weinig op zijn gemak.

‘Hoe ben je hier gekomen, baas?’ vroeg meneer Schelvis.

‘Met meester Kaspels van Cornelis Kondré,’ antwoordde baas Apau.

‘Zo, zo, heeft de meester je naar hier gebracht. Hoe lang blijf je in de stad?’

‘Zolang als meester blijft,’ luidde het antwoord. ‘Misschien een week.’

Plotseling ging de deur open en daar verscheen mevrouw Schelvis met het kweekje aan de hand. Het meisje droeg een blauwzijden jurk en haar haar was nu ineens keurig gekamd.

‘Dag baas Apau!’ riep mevrouw Schelvis blij verrast uit. ‘Wat enig dat u ons eens komt opzoeken! Hier is uw dochter! Ziet ze er niet goed uit? Ja, ze

vindt het fijn bij ons, nietwaar, Anan ... Corrie?' verbeterde ze zichzelf vlug.

Het meisje liep op haar vader toe en gaf hem een hand, maar ze zei niets.

'Kom, kom, Corrie,' zei meneer Schelvis stroperig lachend. 'Vertel je vader eens hoe fijn je het bij ons hebt.'

Het kweekje keek meneer Schelvis achterdochtig aan, daarna gingen haar ogen naar mevrouw Schelvis, die haar strak maar vriendelijk aankeek. 'Ja, mevrouw,' mompelde ze zachtjes.

'Nog altijd wat verlegen,' zei mevrouw Schelvis. 'Ze gaat geregeld naar school en ze maakt goede vorderingen, baas Apau.'

De Indiaan keek zijn dochter onderzoekend aan. Wat zag ze er keurig uit. Zó had hij ze nooit op Donderskamp gezien. Ze was al een hele stadsdame geworden.

'Ik hoor Corrie was weggelopen...' begon de Indiaan schuchter, maar meneer Schelvis viel hem onmiddellijk in de rede: 'O, dat had helemaal niets te betekenen, hoor! Ze had een tik gehad, onze eigen kinderen krijgen die ook wel, zo nu en dan! Kinderen opvoeden is niet altijd een gemakkelijke taak, baas Apau!'

De Indiaan keek zijn dochter weer aan. Ze zag er goedverzorgd uit en dat verhaal in die brief aan meester Kaspels was natuurlijk èrg overdreven. Hoe kon die jongedame daar nu over oordelen? Toch zou hij Corrie eigenlijk wel even alleen willen spreken, maar dat ging hier niet. Zou hij

haar mee naar de stad nemen? Daar konden ze eens rustig praten.

'Ga je mee naar stad, Corrie?' vroeg hij. 'Meester Kaspels ook daar en kinderen van meester ook.'

Verrast keek Corrie haar vader aan, en ze lachte zelfs even.

'Naar de stad?' viel meneer Schelvis plotseling in. 'Ai, dat is nou toch echt jammer. Zie je, baas Apau, mijn vrouw en ik moeten dadelijk zelf naar de stad en dan zijn mijn kinderen hier alleen thuis. Dat kan natuurlijk niet ... Hè, wat jammer dat ik niet wist dat je kwam, dan hadden we dat kunnen regelen.'

Wat teleurgesteld keek de kleine Indiaan zijn dochter aan. Ja, meneer Schelvis had ook niet geweten dat hij kwam! Als meneer en mevrouw zelf uitgingen, konden hun kinderen niet alleen in huis zijn. Corrie moest daar natuurlijk bijblijven.

'Andere keer,' zei hij zachtjes tegen zijn dochter. Mevrouw Schelvis streek het kweekje over de gladde haren en zei vriendelijk: 'Je vader komt nog weleens een keertje, Corrie. Dan laat hij van te voren weten dat hij komt en dan kunnen jullie fijn samen de stad in. Nu kan het helaas niet. Wat jammer!'

'Wil Corrie terug naar bos?' vroeg Indiaan Apau, meneer Schelvis aankijkend. Hij was toch nog niet helemaal zeker van zijn zaak.

'Ga eens even kijken wat de kinderen uitvoeren, Anansie ... eh ... Corrie!' zei mevrouw Schelvis

vlug. ‘Ze zijn zo stil, ze voeren vast kattekwaad uit.’

Corrie aarzelde even, maar ging toen gedwee de kamer uit.

‘Terug naar 't bos? Corrie? Dat zou beslist jammer voor het kind zijn. Het gaat uitstekend op school en ze vindt het fijn hier. Wat is er voor zo'n meisje in het bos? Ze zou er niet meer kunnen aarden, baas Apau. Ze is nu de stad zo gewend. Was je gekomen om je dochter terug te halen? Je zei net dat ze was weggelopen! Hoe kom je daar zo bij? Wie heeft je dat verteld?’

‘De meester,’ was het antwoord.

‘Hoe komt hij daar aan?’

Indiaan Apau keek een ogenblik voor zich uit en haalde toen zijn schouders op.

‘Ik ben blij dat je zelf eens hebt kunnen zien hoe ze het hier maakt, baas. Je ziet nu ook eens het huis waarin je dochter wordt opgevoed.’

‘Ja, meneer,’ antwoordde de Indiaan kort. ‘Het is goed. Mooi huis.’

Even zwegen allen en meneer Schelvis scheen diep na te denken, terwijl hij nu en dan even de Indiaan van opzij aankeek.

‘Je blijft een week in de stad, hè?’ zei hij opeens. ‘Denk wel,’ antwoordde de man uit het oerwoud. ‘Zou je niet wat willen verdienen, nu je toch hier bent? Ik heb toevallig een mooi werkje voor je, waarmee je goed zou kunnen verdienen,’ zei meneer Schelvis nadrukkelijk.

De Indiaan keek hem vragend aan. ‘Goed, me-

neer,' antwoordde hij.

'Ik handel in vogels, speciaal powisi's. Die krijg ik geregeld uit het bos toegestuurd. Morgen gaat de trein, de goudtrein naar Kabel. Als je daarmee tot Kwakoegron gaat, dan zie je daar een vriend van me met een paar van die vogels. Ik zal je een brief voor hem meegeven. Jij krijgt dan die vogels van hem en je brengt ze met de trein van donderdag mee naar de stad. Ik breng en haal je van het station Vaillantsplein met mijn auto. Dat is alles. Dinsdag op en donderdag terug! Gauw verdiend.' 'Waarom niet zelfde dag terug, meneer?' vroeg de Indiaan wat verbaasd.

'Nee, baas Apau. De goudtrein gaat dinsdag op en komt pas donderdag terug. Dan kun je toch aan het eind van de week met die meester van Cornelis Kondré mee terug?'

Baas Apau scheen even na te denken.

'Je kunt er een goede cent mee verdienen, baas,' drong meneer Schelvis aan.

De deur ging open en het kweekje kwam weer binnen.

'Ze zijn zoet, mevrouw,' zei ze zacht.

'Mooi zo, lieverd. Je vader gaat voor mijn man nog een boodschap doen en verdient er eventjes een goede cent bij!' zei mevrouw Schelvis opgewekt. 'Nietwaar, baas Apau?'

De Indiaan glimlachte verlegen, maar meneer Schelvis keek zijn vrouw even kwaad aan ... Dat kind had er niets mee nodig.

'Waar gaat pa?' vroeg het meisje plotseling.

‘Ik naar Kwakoegron. Powisi's halen voor meneer,’ zei haar vader. ‘Morgen met goudtrein en donderdag terug.’

Het kind keek meneer Schelvis een ogenblik strak aan, maar die meneer keek brutaal terug en verlegen sloeg het meisje de ogen neer ... Wat jammer dat ze niet eens rustig met haar eigen vader kon praten.

Ondertussen had mevrouw Schelvis thee geschonken en zwijgend zaten allen een ogenblik voor zich uit te staren.

‘Kom vrouw, we moeten langzamerhand vertrekken. Ik zal even die brief voor Kwakoegron schrijven en dan moeten we naar de stad.’

Vragend keek mevrouw Schelvis haar man even aan, maar vlug gaf hij haar een knipoogje. Op een velletje papier, dat hij uit een lade haalde, schreef hij snel een paar regels en vouwde het daarna in een envelop, die hij aan baas Apau gaf. ‘Je hoeft het alleen maar af te geven,’ zei hij. ‘Die man is aan de trein. Hier is geld voor de trein en je kost.’ Met deze woorden haalde meneer Schelvis zijn portemonnee te voorschijn, die goed gevuld bleek te zijn. Hij telde baas Apau wat geld voor en zei: ‘De rest mag je houden, hoor! We rekenen wel af als je terugkomt! Ga je zover mee naar de stad? Je kunt met ons meerijden. Als je moet lopen, is het een heel eind.’

De Indiaan keek even zijn dochter aan, hij leek iets te willen zeggen, maar meneer Schelvis zei alweer: ‘We moeten nu toch opschieten! Dag

Corrie, tot strakjes.'

'Dag meneer,' zei Corrie beleefd. Ze liep op haar vader toe en gaf hem weer een hand. 'Kom je weer terug, pa?' vroeg ze wat angstig.

'Ja, Corrie. Donderdag,' was zijn antwoord.

'Kom, baas Apau, we gaan!' riep mevrouw, die al in de deur stond.

Een paar minuten later hoorde Corrie de auto wegrijden. Ze keek door het raam en ze zag haar vader door het achterruitje naar omhoog kijken. Ze wuifde even. Zou hij haar nog hebben gezien? Wie stonden daar ineens voor het huis? Die twee meisjes van plantage Rustenburg. Ze hadden het kweekje gezien en wenkten haar naar buiten te komen.

'Wel?' riep Caro, toen Corrie in de deur verscheen.

'Wel, Anansie?' riep Garo weer. 'Is je vader je komen halen?'

Langzaam liep het Indiaanse meisje de trap af, tot ze voor de beide meisjes stond. 'Baas Schelvis gejokt,' zei ze diep verontwaardigd. 'Hij zeg mijn vader ik altijd naar school. Mevrouw trekt mij mooie jurk aan van haar dochter. Baas Schelvis zeg mijn vader naar Kwakoegron om powisi's voor hem halen, maar ik baas niet vertrouw.'

'Powisi's halen in Kwakoegron? Waarom?' vroeg Tamara.

'Baas Schelvis altijd geheimzinnig met powisi. Soms ik kijk en dan krijg pak slaag. Hij altijd 's avonds in vogelhok, maar ik weet niet wat baas

dan doen. Altijd maar geheimzinnig. Mijn vader nu powisi's halen, maar beter van niet! Ik niet vertrouw.'

Als een stortvloed kwamen de woorden uit de anders zo stille Anansie. Het kweekje scheen zich erg ongerust te maken over haar vader. Hij zou voor meneer Schelvis vogels in Kwakoegron gaan halen. Waarom moest hij dat doen?

'En wanneer gaat je vader?' vroeg Caro.

'Morgen met goudtrein. Donderdag terug. Hij heeft brief voor man daar. Ik ben bang vader krijgt moeilijkheden,' zei het kind snel. Caro en Tamara keken elkaar aan.

'We zijn eens komen kijken, want we dachten eigenlijk dat je vader je mee zou nemen. We hadden meester Kaspels geschreven, zie je,' zei Caro. Het meisje scheen het niet helemaal te begrijpen, maar ze maakte zich erg druk over die reis van haar vader naar Kwakoegron.

'Maar waarom mag hij niet naar Kwakoegron gaan, Anansie?' hield Tamara aan. 'Daar steekt toch geen kwaad in?'

'Weet niet, maar niet goed. Meneer Schelvis niet goede baas. Hij liegt voor vader.'

'Ik begrijp er niet veel van hoor,' zei Caro. 'je vader is naar de stad gekomen om jou te zien en nou gaat hij ineens vogels halen voor meneer Schelvis. Dat moet hij toch weten?'

'Mijn vader zeg ik met hem naar stad gaan, maar baas Schelvis zeg ik moet oppas voor kinderen. Baas Schelvis zeg hij ook moet naar stad en me-

vrouw ook. Zij nemen mijn vader mee. Ik kan niet praten met mijn vader. Meneer Schelvis is slim. Niet goed,' ratelde het bedroefde Indiaantje.

'Wat zou die Schelvis in z'n schild voeren, Tamara?' vroeg Caro met diepe rimpels in haar voorhoofd.

'Geen idee! Waarom moet haar vader nou in 's hemelsnaam die powisi's halen? Wie doet dat dan anders altijd?'

'Meneer Schelvis niet goed,' zei het meisje weer. 'Hij altijd zeg Anansie, nou hij zeg Corrie.' 'Is Corrie dan je werkelijke naam?' vroegen de twee meisjes tegelijk.

'Ja, Corrie. Alleen baas en mevrouw zeg Anansie,' antwoordde ze vlug.

'Ik heb een plan,' zei Tamara, 'maar ... het kost geld.'

'Wat wil je doen?' vroeg Caro nieuwsgierig.

'Waar haal ik geld vandaan?' vroeg Tamara.

'Maar waarvoor?' drong Caro aan.

'Een van ons moet meegaan naar Kwakoegron, dan kunnen we eens zien wat daar gebeurt.'

'Mee...? Ja, maar ... een goed idee, Tamara!' riep Caro uit. 'Jij moet gaan, ik val met mijn blanke gezicht veel te veel op. Maar ja, waar halen we genoeg geld vandaan?'

'Hoeveel zou het zijn?' vroeg Tamara.

'Daar komen we wel achter en ... dan moet m'n spaarpot er maar aan,' besliste Caro. 'Veel zit er niet meer in, maar het zal wel genoeg zijn. Mag jij van je vader?'

‘Dat moet ik maar afwachten.’

‘Kom, ik ga met je mee en we zullen hem precies vertellen wat er aan de hand is. Gaan baas en mevrouw Schelvis vaak 's avonds weg ... Corrie?’ vroeg Caro.

‘Elke zaterdagavond naar de bios,’ vertelde het meisje.

‘Misschien dat we dan zaterdagavond even langskomen ... daaag!’

Onderweg naar baas Voorn vertelde Tamara dat haar moeder een goede kennis op Kwakoegron had, die vroeger op de plantage had gewoond toen haar man daar nog werkte. ‘Daar zou ik naar toe kunnen gaan...’ opperde ze.

Naar Kwakoegron

Tamara was de volgende morgen al heel vroeg aan het station. Om zeven uur zou de goudtrein vertrekken, maar ze wilde niet gezien worden en daarom had ze om zes uur al een kaartje gekocht. Ze stond nu op het kleine perron te wachten tot de trein zou voorrijden en ze gaf haar ogen goed de kost. Tegen zevenen werd het een hele drukte. Het was een bonte mengeling van Creolen, Indianen, Bosnegers, Chinezen, Hindoestanen, Javanen en ook enkele blanken. De meeste bagage bestond uit blikken trommels en manden. Sommige vrouwen droegen hun bagage op het hoofd, terwijl de mannen ernaast liepen. Tamara keek uit naar

baas Apau met meneer Schelvis. Ze had de Indiaan nog nooit gezien, maar hij zou, had Corrie gezegd, door baas Schelvis gebracht worden. De trein werd inmiddels voorgereden. Hij bestond uit een aantal verveloze lange houten wagons met houten banken in de lengte opgesteld en kleine raampjes. Alle wagons hadden een dak van gegolfde zinkplaten. Dat zal lekker warm worden, midden op de dag in de gloeiende zon, overdacht Tamara.

Daar zag ze eensklaps meneer Schelvis, ja, daar kwam hij aan en naast hem liep een klein manneke, een Indiaan. Dat moest dus Corries vader zijn! Ze liepen regelrecht op de trein af en meneer Schelvis was in druk gesprek met de Indiaan. Zoekend keek hij nu en dan in het rond, tot hij eensklaps op een man toeliep en hem haastig iets toevoegde. Wie was dat? Tamara kon de man niet goed zien en vlug liep ze daarom rond een groepje luid pratende bosnegers op hen toe, zonder opgemerkt te worden. Hé ... die ene man had ze al eerder gezien, was dat niet ... Nelom, of nee, Rijger heette hij. Hij was het warempel! Rijger, de man die bij haar vader om die vogel gekomen was, en die ze later in een korjaal achter het erf van meneer Schelvis hadden gezien. Tamara moest oppassen niet door deze Rijger herkend te worden. Zou Rijger ook met de trein meegaan?

Nee, meneer Schelvis had hem iets verteld en de man lachte even. Kort daarna liep Rijger het perron weer af en hij verdween in de richting van

de Heiligenweg. Wat had dit te betekenen? Zou eigenlijk die Rijger naar Kwakoegron gegaan zijn en had meneer Schelvis hem nu weer naar huis gestuurd, omdat de Indiaan de vogels ging halen? Ze wist het warempel niet.

Langzamerhand was Tamara dicht genoeg in de buurt gekomen om meneer Schelvis te kunnen verstaan.

'Dus donderdag weer terug, baas Apau! Op station Kwakoegron zie je donderdag, vóór de trein vertrekt, een man met powisi's. Je geeft hem de brief en je krijgt de vogels. Die breng je dan mee naar de stad. Ik haal je hier van het station af. Begrepen?'

De Indiaan zou pas donderdag de vogels ontvangen. Hij moest dus van dinsdag tot donderdag daar ergens onderdak zoeken. Het was nu zeven uur, maar van vertrekken was nog geen sprake. Niemand scheen enige haast te maken. De goederenwagen werd nog geladen en de passagiers stroomden nog steeds toe. Toen 't kwart over zeven was vroeg Tamara aan een stationsbeambte:

'Hoe laat vertrekt de trein, meneer?'

'Om zeven uur,' kwam prompt het antwoord.

'Maar het loopt al naar halfacht,' zei Tamara.

'Het maakt toch niets uit of we om vier uur of om vijf uur in Kabel zijn,' vond de man.

Meneer Schelvis was ondertussen vertrokken en baas Apau zat nu in een van de wagens op een hoekplaatsje. Tamara keek eens goed rond, maar ze zag geen enkele bekende. Tot Kwakoegron zou

ze niets zien, want daar pas zou de Indiaan de vogels in ontvangst nemen, en bovendien pas donderdag. Tamara was nog nooit met de trein mee geweest, dus ze was nog vol goede moed.

Haar vader en moeder hadden eerst heel wat bezwaren gemaakt, maar Tamara had hen, met de hulp van Caro, omgepraat tot ze tenslotte hun toestemming gaven. In Kwakoegron zou ze onmiddellijk naar de vriendin van haar moeder moeten gaan en vooral niet met vreemde mannen aanpappen. Vader en moeder Voorn wisten maar al te goed dat hun dochter een verstandig en vooral zelfstandig meisje was, dat niet in zeven sloten tegelijk zou lopen.

Om kwart over acht scheen er wat schot in te komen. De mensen begonnen zowaar in te stappen en het was ineens een geweldig geroezemoes op het perron. Allen schenen tegelijk te praten. Haastig kwamen nog een paar bosnegers aanhollen om de trein van zeven uur te halen! Dat was de eerste keer dat Tamara een bosneger haast had zien maken. Een groot verschil met de mensen in de stad. Die bosmensen weerspiegelden de rust van het oerwoud. Alles scheen nu klaar voor vertrek. Langzaam en zuchtend zette de lange goudtrein zich tenslotte in beweging. De goudtrein. Hij werd zo genoemd omdat hij via enkele nederzettingen naar de goudvelden reed, met als eindpunt Kabel, aan de Surinamerivier.

Dichte rookwolken stegen op uit de schoorsteen van de ouderwetse locomotief. Velen stonden op

het perron de vertrekkende trein na te wuiven tot ze om de hoek van de Waterkant verdwenen waren. Binnen enkele minuten zou het stationnetje daar weer eenzaam en verlaten liggen. De goudtrein was vertrokken, een hele gebeurtenis op dinsdagmorgen.

Tamara had een plaatsje gezocht in het rijtuig achter dat waarin Indiaan Apau zat.

De trein reed nu langs de Waterkant, terwijl de locomotief nu en dan doordringende gillen liet horen. Vlug ging het nog niet, zelfs stapvoets, en het leek Tamara dat ze weinig sneller gingen dan de ezelkarren in de Saramaccastraat! Het ging nu de brug van de Domineekreek over en even later stond de trein alweer stil op het station Beekhuizen. Op een ander spoor stond hier een trein te wachten, die nu door kon gaan naar het Vaillantsplein. Het was de vroege schooltrein, afgeladen met kinderen uit Republiek en omgeving. De bruine kindergezichten verdrongen zich voor de raampjes en er ging een algemeen gejuich op toen de schooltrein zich weer in beweging zette. Na een lang oponthoud op Beekhuizen, in een buitenwijk van Paramaribo, kwam er weer schot in. De locomotief had water ingenomen en alles leek nu gereed om de lange reis het bosland in naar Kabel, te beginnen. Met een grote bocht kwamen ze nu op Saaron. De gillen van de locomotief duidden erop dat de drukke Calcuttastraat werd overgestoken. Langzaam maar zeker kwam er een gangetje in de trein. Links hadden ze de weg naar

Republiek en uiteindelijk naar het vliegveld Zanderij. Talloos waren de ossewagens, ezelkarren en karren getrokken door paarden, alle afgeladen met grote zakken houtskool, welke die dag in de stad verkocht zouden worden. Het branden van houtskool was een belangrijke bron van, inkomsten in deze omgeving, en hier en daar zag Tamara grijze rookwolken uit de grond opstijgen. Daar waren de kuilen waarin de houtskool, met aarde toegedekt, zonder vlam gebrand werd. Met grote snelheid haalde een auto van de KLM de trein in. Die gaat naar Zanderij, dacht Tamara. O ja, er komt vandaag een vliegtuig uit Europa. Rechts zag Tamara na een tijdje het houten kerkje van Helena Christina. De eerstvolgende halte was Lelydorp.

Vele passagiers stapten hier uit om op de vlakbij gelegen vruchtenmarkt een en ander te kopen. Ook Tamara stapte uit en kocht een paar heerlijk uitziende manja's, die zouden straks wel smaken! Ook hier leek niemand haast te hebben. Tamara zag de treinbeambten rustig hier en daar een praatje maken. De machinist was van zijn locomotief geklommen en dronk in een winkeltje een flesje.

De meneer, die ook op het station in de stad al had gesproken, en ook was uitgestapt, stond ineens weer naast Tawara.

‘Gemoedelijke boel, hè?’ zei hij lachend. ‘Ik mag dat wel. Niemand heeft hier haast. Komen we er vandaag niet, dan komen we er morgen wel.’

‘Gaat dat in Holland anders, meneer?’ vroeg Tamara.

‘Nou! Daar wachten de treinen niet op je, hoor. Eén seconde te laat en je hebt de trein gemist, maar ... dan gaat er gauw genoeg wéér een. Deze trein gaat maar éénmaal in de week, dat is wat anders! Kom, we zullen de trein weer in moeten, want ze schijnen werkelijk te gaan vertrekken,’ zei de vreemde meneer. ‘Reis je ook naar Kabel, jongedame?’

‘Nee meneer, tot Kwakoegron,’ vertelde Tamara. ‘Gaat u naar Kabel?’

‘ja, en vandaar verder het bosland in met de korjaal. Ik ben gouvernementsarts.’

Tamara keek de meneer eens goed aan. ‘Naar welk dorp gaat u dan, meneer?’

‘O, naar verschillende dorpen. Ik maak elke maand deze reis. De zieken verwachten mij. Zo maak ik geregeld de ronde. Donderdag ga ik weer met deze trein terug. Het is met de medische verzorging in het bosland nog niet best gesteld, maar we doen wat we kunnen.’

‘O, ik mag hier niet in, dokter, dit is de eerste klas,’ zei Tamara toen ze bijna in de verkeerde wagon stapte. ‘Ik reis tweede klas.’

‘Nou, daar zit je misschien beter dan in de eerste, helemaal vooraan, jongedame,’ en de dokter toonde Tamara een brandgaatje in de mouw van zijn witte pak. ‘Vonken van de locomotief,’ legde hij uit.

‘Goede reis, dokter,’ zei Tamara en ze liep vlug

naar haar eigen plaats.

De trein sjokte weer verder, maar al spoedig werd het stationnetje Onverwacht bereikt en ook daar werd weer een tijdlang gestopt. De passagiers schenen er een speciaal genoegen in te hebben bij iedere stopplaats allemaal uit te stappen. Ook hier gebeurde dat weer. Toen de trein weer eenmaal vertrokken was, zag Tamara uit een winkeltje nog een paar Surinamers aan komen hollen, maar gemakkelijk haalden ze de langzaam op gang komende trein in en buiten adem vielen ze op de harde banken neer.

Volgende halte: Republiek. Aan de rechterkant zag Tamara het bedrijf van de Surinaamse waterleiding. Hier werd het water opgepompt en door buizen naar Paramaribo gevoerd. Waterleiding was in Paramaribo nog maar iets van de laatste tijd. Haar vader had haar vaak verteld van de dagen dat er nog geen waterleiding was en hoe soms, in de droge tijd, per trein water van de bovenrivieren moest worden aangevoerd. Hoe al de mensen toen putten hadden en in de regentijd het regenwater in vergaarbakken werd opgevangen. Nu en dan probeerde Tamara haar hoofd uit het raampje te steken, maar nadat ze een kooltje in haar oog had gekregen, probeerde ze dat niet meer. Stampend en hijgend ploeterde de locomotief voort. Er stonden hier geen huizen meer. Ze waren nu in het bosland gekomen, nog niet het werkelijke oerwoud, maar het begon er hier toch al op te lijken.

Als ze eenmaal het vliegveld Zanderij voorbij waren, zou het eigenlijke oerwoud pas goed beginnen. Op Zanderij werd niet gestopt. Kort na Zanderij begon de locomotief alweer af te remmen en even later stond de oerwoudboemel weer stil. Ze waren nu te Berlijn, ‘op’ Berlijn, zoals men hier zei. Een wijdse naam voor het kleine gehucht in het bos, waar vooral Javanen bleken te wonen. Die Javaanse huisjes verschilden toch duidelijk van de Surinaamse volkshuisjes. Een treinbeambte reikte de post uit en de trein kon weer verder. Er volgde nu een tijdlang niets dan bos, afgewisseld door stukken open zandgrond, waar alleen wat laag struikgewas groeide. Dat waren nu de savanna's. Weer begon de trein vaart te minderen. Zou weer een station volgen? Mis, de loco ging weer water innemen. Een pompinstallatie langs de spoorbaan pompte het water via een kreekje in een hoge vergaarbak, vanwaar het water via een dikke slang in de locomotiefketel werd gestort. Aan de andere kant van de baan lagen flinke stapels brandhout, waarvan een hele partij door de machinist werd ingeladen en verder ging het weer. Het begon nu heet te worden in de trein. De meeste passagiers zaten òf te slapen òf wat duf voor zich uit te staren. Tegen een boom langs de spoorbaan zag Tamara een miereneter klimmen, een mierafroitie, zoals die in Suriname heette.

Even verder zag ze een groepje huisjes liggen, keurig witgeschilderd. ‘Sectie O’ heette het hier. Toen Tamara uit het raampje keek, zag ze net hoe de

treinconducteur de post zomaar in de richting van de huisjes gooide, zonder te stoppen. Nu moest de volgende halte Kwakoegron zijn. Op een kilometerpaaltje langs de baan las Tamara zesenzestig kilometer. Had de trein in al die uren pas zesenzestig kilometer afgelegd? Kwakoegron was zo ongeveer honderd kilometer van de stad. Even voor Kwakoe, zoals het hier kortweg genoemd werd, gingen ze een brug over, waaronder een snel stromende brede kreek, de Parakreek.

De remmen knarsten en piepten dat het een lust was en puffend en stomend kwam de oude jumbo wederom tot stilstand. Ze waren eindelijk te Kwakoegron, de plaats waar de spoorweg tot vlak bij de Saramaccarivier komt. Reizigers voor de boven-Saramacca stappen hier uit en reizen per korjaal verder. Doorgaande reizigers worden hier allen ingeschreven als controlemaatregel op het reizigersverkeer naar het binnenland. Ook teruggaande vindt deze registratie plaats, en zo kan men nagaan wie in het bosland vertoeft. Stadwaartsgaande reizigers worden hier ook wel eens gefouilleerd of ze geen goud smokkelen uit de goudvelden.

Tamara sprong de trein uit, maar ze hield baas Apau goed in de gaten. De man stond wat vreemd om zich heen te kijken, maar hij stapte toen op een winkeltje af om voor zijn eigen onderdak te zorgen. Tamara liep een tijdje doelloos in het gehucht rond, maar baas Apau kwam niet meer te voorschijn. Toen begaf ze zich naar het huisje van

haar moeders vriendin. Ze werd er gastvrij ontvangen en natuurlijk mocht ze daar tot donderdag logeren.

'Voor 't eerst op Kwakoe?' vroeg de vrouw vriendelijk, terwijl ze in een pot op een rokend houtvuurtje stond te roeren.

'Ja, tante. Oef, wat een reis met die trein,' verzuchtte Tamara.

'Ja, meisje, en dan te weten dat dit lijntje indertijd ruim acht miljoen gulden gekost heeft! Het werd in het begin van deze eeuw aangelegd en de aanleg duurde liefst twaalf jaar.'

Natuurlijk moest Tamara alles over haar vader en moeder vertellen en natuurlijk wilden de vriendelijke mensen weten waarom Tamara zo helemaal alleen naar Kwakoe gekomen was.

'Och,' antwoordde ze ontwijkend, 'ik was hier nooit geweest en ik had nog nooit met de goudtrein gereisd.' Laat in de middag liep Tamara nog even het huisje uit. Ze moest uitvinden of baas Apau in het winkeltje onderdak had gevonden, want ze moest de Indiaan van nu af aan goed in de gaten houden.

Het was donderdagmorgen. De zon stond al hoog aan de hemel en het beloofde weer een warm dagje te worden. Tamara had de vorige dag doorgebracht met spelevaren op de Saramaccarivier in de korjaal van de mensen waar ze logeerde, maar deze morgen was ze al vroeg op het station, om een oogje in het zeil te houden. Langs de verschillen-

de bospaden waren al de hele morgen bosbewoners aangekomen. De meesten hadden hun bagage in een draagmand op de rug, anderen droegen die op het hoofd. Er waren balatableeders bij, dat zijn mensen die in het bos natuurrubber inzamelen door rubberbomen af te tappen, er waren arbeiders uit de goudvelden, porck-knockers, houtkappers, jagers en anderen. Er was hier geen perron, slechts een open zanderige vlakte, waarover een dubbelspoor liep, en dan nog een stationsgebouwtje. Overigens was de hele spoorbaan enkelspoor. Tamara had baas Apau al een paar keer het terrein zien rondlopen op zoek naar iemand met powisi's, zijn brief in de hand. Maar tot nu toe was niemand komen opdagen.

Naast een stapel balatavellen zat een grote kring bleeders, die het resultaat van hun maandenlang verblijf in het oerwoud in de stad gingen afleveren. Enkelen hadden een tokkelinstrument bij zich en speelden bekende Surinaamse liedjes, die dapper door de anderen werden meegezongen. Hoewel het nog vroeg was, deden de meesten zich al te goed aan bier, dat ze steeds weer in het winkeltje gingen halen, en daardoor kwamen ook de stemmen steeds meer los. In een verblijf naast het stationnetje waren enkelen hun hangmatten aan het oprollen. In afwachting van de komst van de trein die hen naar de stad zou brengen, hadden ze de nacht daar doorgebracht. In het bos slapen de mensen altijd in hangmatten.

Baas Apau bleef maar heen en weer lopen, en hij

scheen niet te weten wat hij nu moest doen. Nog steeds was er niemand te zien met powisi's, en de goudtrein kon nu elk ogenblik komen! Tamara stelde zich onopvallend op in de nabijheid van het loket waar de registratie van alle stadwaarts reizende mensen plaatshad. Ook baas Apau zou, vóór hij de trein inging, hier langs moeten. In de verte hoorde Tamara het bekende schelle gefluit van de locomotief al. De goudtrein was in aantocht, maar nog steeds geen powisi's.

Van grote afstand kondigde de machinist de komst van de trein al aan en het geraas van de wagens over de bochtige rails was nu duidelijk te horen. In de verte kon Tamara boven het oerwoud uit een donkere rookpluim zien opstijgen, dat moest de goudtrein zijn. Even later kwam de locomotief al rond de bocht ... en nog geen mens met de verwachte powisi's. Baas Apau liep een keer rond het stationnetje, om zich te overtuigen dat de man die hij moest ontmoeten zich niet achter het gebouwtje bevond. Intussen was de trein voorgereden en een groot aantal boslandreizigers stapte uit. Het was ineens een drukte van belang. Beambten liepen af en aan, de machinist ging weer het winkeltje binnen, men begon direct de balata in te laden, terwijl Indiaan Apau daar maar stond af te wachten of er nog iemand zou komen opdagen.

Plotseling zag Tamara een kleine Surinamer uit de trein stappen, die vlug naar de goederenwagon liep en daar twee grote manden uithaalde. Ja!

Daar waren de lang verwachte powisi's. Tamara kon ze duidelijk zien, vier grote zwarte vogels met knalgele snavels. Baas Apau had het ook gezien en hij liep onmiddellijk naar de man toe. Hij sprak hem aan en overhandigde de brief van meneer Schelvis. Vlug kwam Tamara dichterbij om vooral niets te missen.

'Een brief van baas Schelvis,' zei de Indiaan zacht.

'Brief...?' vroeg de ander en opende de envelop. Snel las hij de paar regels en keek daarna nadenkend naar zijn vier vogels. Zou hij ze aan die Indiaan overgeven? 'Ga je met deze trein terug?' vroeg de man argwanend.

'Ja, met deze trein,' antwoordde baas Apau.

'Goed. Hier zijn de powisi's. Het zijn er vier. Haal ze onder géén voorwaarde uit de mand en pas er heel goed op, baas,' zei de vreemdeling. 'Je moet er even mee langs het registratieloket, en zet ze dan maar weer in de goederenwagon.'

Baas Apau nam de twee manden over en wandelde ermee naar het loketje. Toen de ander zich verwijderde, merkte Tamara op dat hij een beetje mank liep. Hij trok met het rechterbeen, dat stijf leek te zijn.

Tamara liep nu achter baas Apau aan, terwijl de man die zo juist de vogels aan de Indiaan had overgegeven, op een afstand bleef staan toekijken. Toen baas Apau aan de beurt was, vroeg de beambte achter het loket: 'Paramaribo?'

'Paramaribo,' antwoordde de Indiaan.

‘Bagage?’ vroeg de ander weer. ‘Goed aan te geven?’

‘Alleen vier vogels in twee manden,’ en hij hield de manden een voor een boven het loket.

‘Wie volgt?’ riep de man achter het loket, en baas Apau liep weer met zijn vogels naar de gereedstaande trein. Alles scheen nu veel vlugger te gaan dan op de uitreis. Iedereen had zeker haast om in de stad te komen.

Baas Apau plaatste de twee manden in de goederenwagon en de vreemde man met het stijve been kwam weer naar hem toe. Tamara was te ver af om te kunnen horen wat hij tegen de Indiaan zei, maar alle twee lachten even. Kort daarop verdween de man achter het stationnetje. Tamara liep vlug de andere kant rond het gebouwtje en zag de man in de richting van de rivier lopen. Ook de vriendin van haar moeder was naar het station gekomen, en vlug liep Tamara naar haar toe. ‘Wie is die man daarginds, met dat stijve been?’ vroeg ze.

‘Die? Zijn naam weet ik niet, maar hij komt hier zo nu en dan. Hij werkt in de goudvelden, hogerop. Porck-knocker geloof ik, maar hij levert ook wel vogels aan de stad. Waarom?’

‘Niks ... zomaar. Ik dacht dat ik hem misschien kende,’ antwoordde Tamara vlug.

‘Nou, goede reis, kind, en de groeten aan pa en ma. Als je nog eens op Kwakoe komt, kun je weer bij ons terecht, hoor. Tan boeng! (het beste).’

De machinist liet een langgerekt fluitje horen

ten teken dat men moest instappen. Tamara stapte het rijtuig binnen waarin ook baas Apau zat. Later, op een van de tussenstations, zou ze weleens een kijkje nemen in die manden in de goederenwagen. Tot nu toe had ze aan Caro al heel weinig te rapporteren. Zoals verwacht, had baas Apau een paar powisi's ontvangen, en die bracht hij nu naar de stad. De Indiaan zou ze in de stad afgeven aan meneer Schelvis en ... waarvoor was zij dan helemaal mee geweest naar Kwakoegron? Helemaal voor niemendal.

Zodra de trein enkele uren later stilstond bij halte Berlijn, liep Tamara naar de goederenwagen, en ze bekeek de manden met de vogels eens goed. Nee, ze kon werkelijk niet begrijpen wat Anansie, Corrie, zo geheimzinnig aan die vogels vond. Doodgewone powisi's, net zoals alle andere. Zielig eigenlijk, over een paar dagen zouden ze wel hier of daar de braadpan ingaan.

Hoe is het mogelijk!

Op hetzelfde ogenblik dat Tamara op het Vaillantsplein in de trein naar Kwakoegron stapte, werd er op het bordes van het huis van meneer Donkers ‘klop, klop’ geroepen. Mevrouw Donkers, nog in haar badjas, kwam naar voren.

‘Goedemorgen! De politie?’ vroeg ze wat verbaasd.

‘Ja, mevrouw, ik ben de postcommandant van de politiepost op de plantage hiernaast. Is meneer thuis?’

‘Mijn man is al op kantoor, aan de overkant van de plantagelaan. Daar zult u hem wel vinden. Iets bijzonders?’

‘Nou, dat niet, mevrouw. Dag mevrouw Donkers,’ was alles wat hij antwoordde.

De politieman liep de laan over naar het kantoor. Meneer Donkers zag hem al aankomen. ‘Kom erin! De politie is hier altijd welkom!’ riep hij.

Binnengekomen nam de man zijn pet af en zei: ‘Meneer Donkers?’

‘Dat ben ik,’ klonk het opgewekt van achter het bureau. ‘En wat kan ik voor u doen?’

‘Ik ben commandant van de politiepost hiernaast,’ stelde de man zich voor. ‘Kan ik u even spreken, meneer?’

‘Ja, natuurlijk! Ga zitten. Rookt u, commandant?’

Toen beide mannen een sigaret hadden opgestoken, begon de politiebeambte: ‘Misschien heeft u al van uw dochter gehoord dat zij en een vriendin van haar, zekere Tamara Voorn, op de plantage Rustenburg iets gevonden hebben dat mogelijkerwijs goud zou kunnen zijn.’

‘Ja, inderdaad, daar heeft ze mij over verteld!’ riep meneer Donkers uit. ‘Maar het is toch zeker geen goud?’

‘Dáár kan ik u op dit ogenblik nog geen antwoord op geven. Wèl kan ik u meedelen dat wij momen-

teel iets in ons bezit hebben dat we graag eens aan de twee meisjes zouden laten zien, begrijpt u?.'

'Ja, ja. Dus u heeft dat steentje, of wat het dan ook mag zijn, teruggekregen?'

'O, dat heb ik niet gezegd, meneer,' antwoordde de beambte ontwijkend. 'Ik wilde de meisjes iets voorleggen ter identificatie.'

'Mijn dochter Caro is pas vanmiddag bij de hand, na schooltijd, maar ik hoor dat haar vriendin Tamara de stad uit is in verband met een heel andere kwestie, waar ze hun lange neus in hebben gestoken.'

'Wat voor zaak is dat, meneer Donkers?' vroeg de politieman.

'Och, niets bijzonders! Ze hebben een Indiaans kweekje ontmoet en dat kind schijnt het niet al te best te hebben bij haar pleegouders. Nu willen ze dat het arme wicht weer naar haar ouders in het bos teruggaat. U kent die gevallen met die kweekjes wel, nietwaar' zei meneer Donkers.

'Kweekjes? Oh nee, deze zaak gaat om eventueel gevonden goud. Kan uw dochter vanmiddag bij mij op de post komen?' vroeg de politieman.

'Natuurlijk. Ik zal haar onmiddellijk sturen als ze thuiskomt,' beloofde meneer Donkers.

'Ik dacht zo,' begon de ander weer, 'ik moet meneer Donkers éérst ervan op de hoogte stellen, dat er mogelijkerwijs goud op zijn plantage is gevonden. Mocht dat inderdaad goud wezen, dan zijn er twee mogelijkheden. Of iemand heeft het wegge-

gooid of verloren, òf er zit hier goud in de grond. Het tweede lijkt mij niet erg waarschijnlijk.'

'Nee, dat weet ik wel zeker,' antwoordde meneer Donkers breed lachend.

'Maar het vreemde is dat er nooit aangifte is gedaan bij de politie dat iemand een pepite verloren zou hebben,' zei de beambte.

'Een pepite? Is het dan inderdaad goud?' vroeg meneer Donkers, die zich nu voor het geval begon te interesseren.

'Nog niets van bekend, meneer Donkers. Ik liep wat op de tijd vooruit. Eérst moet uw dochter het dingetje identificeren en daarna zien we wel verder.'

Meneer Donkers keek lange tijd nadenkend voor zich uit en zei toen: 'Is er u iets van bekend dat er in deze omgeving óóit goud gevonden is? Ik bedoel ... goud uit de grond.'

'Mij niets van bekend, meneer. In deze kleigrond wordt immers geen goud gevonden. Plantages zijn haast allemaal polders, en daar vind je geen goud.'

'Dat dacht ik ook,' meende meneer Donkers. 'Ze hebben het naast het huis van baas Voorn, mijn voorman, gevonden, nietwaar?'

'Ja, dat hebben ze mij ook verteld,' antwoordde de politieman. 'Laatst ben ik eens gaan kijken, en ze waren toen al meermalen op die plaats aan het graven.'

'Aan het graven? Wie?' informeerde meneer Donkers.

‘De meisjes zelf! Maar er stond óók iemand op de loer, en dat was een berucht type.’

‘Die twee meisjes hebben veel te veel vrijheid,’ vond meneer Donkers. ‘Daar zal ik eens een stokje voor steken. Altijd hebben ze wat. Maar ... ze brengen het ook meestal tot een goed einde, dat moet ik er wel bij zeggen,’ voegde hij er vlug aan toe.

De beambte stond op. ‘Dan reken ik op de komst van uw dochter vanmiddag, meneer Donkers.’

‘Afgesproken,’ was het antwoord. ‘En ... als er hier goud wordt gevonden, dan ... maar dat zien we dan later wel,’ besloot meneer Donkers met een glimlach.

Toen de politieman vertrokken was, keek meneer Donkers hem nog een ogenblik na. Wat stelde dit alles nu in 's hemelsnaam weer voor?

De politieman liep regelrecht naar het huis van baas Voorn, maar die trof hij niet thuis.

‘Baas Voorn is op 't werk,’ verklaarde zijn vrouw. ‘Ik heb een boodschap voor hem. Vanmiddag moet hij op de politiepost komen. De jongejuffrouw Donkers heb ik ook al gewaarschuwd,’ zei de politiebeambte.

‘Dat goud?’ vroeg vrouw Voorn nieuwsgierig.

‘Moeten we maar afwachten,’ antwoordde de man geheimzinnig.

‘Me Gado. Goud op de plantage en ... naast ons huis. Me Gado.’

‘Dus ik verwacht baas Voorn vanmiddag bij me,’ zei de politieman nog eens.

‘Ik zal 't hem vertellen,’ antwoordde vrouw Voorn.

Caro kwam die middag op het gewone uur uit school maar ditmaal was haar vader nog thuis.

‘Dag vader! Nog niet naar kantoor?’ riep Caro.

‘Nee, ik moet je even hebben. Je moet direct na je eten naar die politiepost, waar je met Tamara bent geweest over dat steentje, weet je wel?’

‘Hebben ze 't terug?’ vroeg Caro hoopvol.

‘Daar weet ik niks van, maar schiet op, want ik heb beloofd dat ik je direct zou sturen,’ zei haar vader.

Caro's eten stond al op tafel en een goede eetlust had zij ook altijd. Wat zou die politiecommandant op zijn hart hebben? Jammer dat Tamara er nu net niet was, die had het ding eigenlijk gevonden! Tamara was nu bijna in Kwakoegron, overdacht zij. Zou ze al iets gemerkt hebben? Ursula bracht haar nog een sinaasappel voor toe, maar die stak ze in de zak van haar jurk. Daar had ze nu geen tijd voor. Een kwartier nadat ze thuisgekomen was, stond ze alweer op de plantagelaan en sloeg het pad in naar het huisje van baas Voorn. Ze moest baas Voorn even vertellen dat zij was opgeroepen! Het was intussen begonnen te regenen en een wandeling over de plantage was nu niet bepaald aanlokkelijk. En dan straks dat pad langs het winkeltje van Bahadoer, dat was soms één modderpoel.

Caro trof de voorman nog thuis.

‘Daar moet ik ook naar toe,’ vertelde hij haar, toen Caro het verhaal over het bezoek van de politie aan haar vader gedaan had. ‘De politie is ook bij mij geweest. Ik moet ook komen! Dan gaan we samen, juffrouw Caro.’

Hoe meer Caro erover nadacht, hoe zekerder ze ervan werd dat er nu iets ging gebeuren! De politie was haar komen halen en baas Voorn ook. Dan moest er toch iets gebeurd zijn in verband met die steen. Ze zette de kraag van haar regenjas op, terwijl baas Voorn een blad van een bananeboom kapte en dat als paraplu boven zijn hoofd hield. ‘Kom, juffrouw Caro, dan zullen we maar eens gaan horen wat de politie te zeggen heeft,’ zei hij. Voorzichtig liepen ze de koffietuinen door. Het pad was hier en daar erg smal en ze voelden er weinig voor, uit te glijden en in de modder terecht te komen, of in de sloot naast het pad. In de buurt van de winkel van Bahadoer trok Caro haar schoenen uit, want deze zogen zich bij elke stap in de modder vast en dan scheelde het soms weinig of ze stapte uit haar schoenen. De tropische regen kwam in stromen neer en baas Voorns paraplu bood maar weinig bescherming. Drijfnat kwamen ze tenslotte bij de politiepost aan, Caro met haar schoenen nog in haar hand. De politieman zat weer achter zijn tafeltje, net als vorige keer.

‘Wel, het spijt me dat ik dit weer heb uitgekozen voor uw bezoek, maar tja, het is nu eenmaal regentijd in Suriname,’ begon hij.

‘Heeft u die steen gevonden?’ vroeg Caro onmiddellijk.

‘Eh ... misschien,’ antwoordde de politieman, terwijl hij opstond, en naar een kast liep. Daaruit haalde hij een doosje, dat hij voor zich op tafel zette, waarna hij weer rustig ging zitten. ‘Kijk eens hier,’ begon hij. ‘Ik heb hier iets in dit doosje, dat ik u allebei wilde laten zien. Als u, juffrouw Caro, even buiten de deur op de gang wilt gaan staan, dan zal ik u dadelijk roepen. Baas Voorn moet even hier blijven...’

‘Ik?’ vroeg Caro verbaasd. ‘Maar wij...’

‘Ik roep u direct!’ viel de politieman haar in de rede. ‘Een ogenblikje maar.’

Caro opende de deur en liep het smalle gangetje in. De politieman deed nu het doosje open en toonde iets aan baas Voorn. ‘Kent u dit, baas Voorn? Heeft u dit steentje ooit eerder gezien, of niet?’

Baas Voorn nam het steentje tussen zijn vingers, bekeek het eens goed en keek toen de beambte weer aan. ‘Dit is het steentje dat mijn dochter naast ons huis heeft gevonden,’ antwoordde hij beslist. ‘Ik herken het direct, omdat...’

‘Goed. Dat is voldoende, baas Voorn,’ zei de politieman weer.

‘Héél zeker,’ zei baas Voorn nog eens met nadruk.

‘Uitstekend. Wilt u dan even in die hoek daar gaan staan, dan roep ik juffrouw Donkers binnen. Komt u er maar weer in!’ riep hij nu luid, en

het volgende ogenblik stapte Caro weer binnen. Nieuwsgierig keek ze van de politieman naar baas Voorn in de hoek. Wat was hier aan de hand?

De politiebeambte toonde nu het steentje aan Caro en zei: ‘Heeft u dit steentje ooit eerder gezien? Bekijkt u het maar goed. Er is geen haast.’

Nauwelijks had Caro het steentje in haar hand, of ze antwoordde al: ‘Dat is het.’

‘Wat?’ vroeg de beambte vriendelijk.

‘Dat is het goud ... dat ding, wat Tamara gevonden heeft. Waar heeft u het vandaan? Dat is wat die Lont in zijn zak heeft gestoken.’

‘Bent u daar zeker van?’ vroeg de politieman weer.

‘Pertinent,’ hield Caro vol.

‘Goed dan. Dat is alles wat ik u wilde vragen,’ zei de politieman. ‘Nu ben ik u een kleine verklaring schuldig. Dit klompje steen is inderdaad ... goud. Echt goud.’

‘Zie je nou wel!’ riep Caro opgewonden uit. ‘Ik zei het al, het is een pepite!’

‘Dan hebt u gelijk gehad,’ prees de commandant haar. ‘Maar dat maakt de zaak niet eenvoudiger, want ... hoe komt zo'n pepite nu naast uw huis in het zand te liggen, baas?’

Baas Voorn en Caro keken elkaar eens aan. Die vraag hadden ze zichzelf al talloze keren gesteld. Maar zouden ze daar ooit het antwoord op krijgen?

‘Vertelt u nu nog eens precies hoe alles in z'n werk is gegaan,’ begon de politieman weer.

‘Vertelt u het maar, juffrouw Caro. U was er bij,’ zei baas Voorn.

Caro deed nu weer het hele verhaal over het planten van de zaailingen, het bezoek aan het winkeltje en over Lont. ‘En hoe hebt u het steentje teruggekregen?’ besloot ze nieuwsgierig.

‘Vrij eenvoudig. Ik heb onze vriend Lont in de gaten gehouden,’ vertelde de postcommandant. ‘De eerste dagen hield hij zich wat gedekt, maar gisteren ging hij naar de stad en daar is hij bij een goudsmit binnenlopen. Van buiten kon ik zien dat hij iets op de toonbank legde. Op dat moment stapte ik binnen en nam, namens de politie, deze pepite in beslag. De goudsmid kon onmiddellijk vaststellen, dat het een pepite van hoge goudwaarde was. Nou ... de rest kunt u wel raden. Onze vriend Lont is in voorlopig arrest gesteld, omdat hij niet kon aantonen waar hij dat goud vandaan had.’

‘Prachtig gedaan!’ riep Caro bewonderend uit.

‘Dank u voor het compliment,’ antwoordde de politieman lachend. ‘Nu is in elk geval één diefstal opgehelderd, maar er blijven nog veel vraagtekens...’

‘Hoe kwam dat ding naast mijn huis te liggen?’ zei baas Voorn.

‘Dat is inderdaad de grote vraag,’ vervolgde de politieman. ‘Heeft u soms ook wel bezoek gehad, baas Voorn?

Ik bedoel bezoek van iemand van wie u zou kunnen verwachten dat hij goud bij zich heeft?

Iemand die in de goudvelden werkt, bijvoorbeeld?'

Baas Voorn dacht eens goed na. Wie was er zoal de laatste tijd bij hem geweest? Verschillende arbeiders van de plantage natuurlijk, maar die zouden toch geen pepites bij zich dragen ... dat waren allemaal arme mensen. En ... wie weet hoe lang dat 'steentje' daar al gelegen had.

'Nee, ik zou niemand weten,' antwoordde baas Voorn.

'Heeft u zelf ooit goud in huis gehad?' vroeg de politieman, hem strak aankijkend. 'Hoe lang geleden ook?'

Weer dacht baas Voorn even na en antwoordde: 'Nee ... eh ... dat wil zeggen ... geen pepite.' 'Wat dan wel?' ging de beambte verder, hem onderzoekend aankijkend.

'Mijn vrouw ... ik heb haar weleens een gouden kettinkje gegeven. Daar had ik heel lang voor gespaard en...'

'Maar nooit een pepite, nietwaar?' drong de politieman aan.

Baas Voorn schudde het hoofd. 'Nooit een pepite,' verklaarde hij positief.

'U kunt ook geen enkele verklaring geven, hoe deze pepite naast uw huis is komen te liggen?'

'Nee, ik zou het echt niet kunnen zeggen. Het is mij ook een raadsel,' luidde baas Voorns antwoord.

'Da's heel vreemd,' mompelde de politiebeambte. 'Een pepite, zo maar gevonden in het zand,'

en hij keek nu Caro strak aan.

‘En toch is het zo...’ begon Caro.

‘Maar ik zeg toch niet dat het niet zo is?’

Caro keek op haar beurt de politieman strak in de ogen. ‘Alles wat ik u kan vertellen, is dat Tamara het daar heeft gevonden. Ik was er zelf bij.’

‘U wist direct dat het goud was, heeft u zojuist verklaard. Waarom heeft u het dan niet onmiddellijk bij uw vader gebracht, of bij de politie aangegeven? Wat waren eigenlijk uw plannen met deze pepite?’

Caro keek even het raam uit. Het regende pijpestelen en de lucht was loodgrijs. ‘Ik dacht dat het goud was, maar zeker wist ik het natuurlijk niet! We wilden het aan baas Hannief laten zien, want die heeft er verstand van,’ verklaarde Caro.

‘En verder?’

‘Nou ... eh ... als die zei dat het werkelijk goud was, dan ... ja, dan zouden we het waarschijnlijk wel bij mijn vader hebben gebracht.’

‘Ja, dat zou inderdaad het beste geweest zijn,’ zei de politieman nadenkend. ‘U begrijpt dat deze pepite in beslag is genomen tot we de rechtmatige eigenaar hebben opgespoord. Enfin, dat is verder mijn zaak niet. Voorlopig moet ik het hierbij laten. U hoort er natuurlijk nog wel meer van.’

‘Kunnen we gaan?’ vroeg baas Voorn.

De politieman stak een sigaret op en antwoordde: ‘Het weer is niet erg aanlokkelijk! In de wachtkamer hiernaast kunt u natuurlijk zo lang blijven wachten als u wilt. Het ziet er overigens niet naar

uit dat het spoedig zal opklaren.'

'Ik blijf toch maar even schuilen,' zei Caro huiverend.

'Och, we zijn nu toch al kletsnat,' vond baas Voorn.

'Gaat u in de wachtkamer zitten, ik heb hier nog werk te doen. Ik zal de oppasser thee laten brengen! Warme thee.'

'Dag meneer,' zei Caro en ook baas Voorn groette de politieman.

Op dat moment stopte er een politiejeep voor het kantoortje en een inspecteur stapte uit.

'Wacht een ogenblik,' riep de postcommandant. 'Misschien ... zou u deze twee mensen met uw jeep even naar plantage Rustenburg kunnen brengen, inspecteur? Ik had ze hier laten komen in verband met die gevonden pepite, weet u wel? Hij is door beiden herkend. Zouden ze even thuisgebracht kunnen worden?'

De inspecteur keek op zijn horloge en zei: 'Natuurlijk kan dat,' en meteen liep hij weer naar buiten.

In snelle vaart ging het nu over de naburige plantage, de hoofdpoort uit en langs een grote omweg naar Rustenburg. De plantagepaden waren natuurlijk voor een auto onbegaanbaar.

'Beter dat we even naar uw vader gaan, juffrouw Caro,' vond baas Voorn. 'Die moet ik toch inlichten.'

Caro wees de politieman waar hij moest stoppen en enkele ogenblikken later zaten ze in het kan-

toor van meneer Donkers.

Baas Voorn deed nu het verhaal van hun bezoek aan de politiepost en hij besloot met: ‘Het was inderdaad goud, meneer Donkers.’

‘Hoe in 's hemelsnaam is dat mogelijk, Voorn. Kerel, je woont blijkbaar op een goudmijn,’ voegde hij er luid lachend aan toe. ‘Maar ... alle gekheid op 'n stokje, dat is toch wel vreemd, hè?’

‘Onbegrijpelijk,’ was alles wat baas Voorn verder te zeggen had.

‘De meisjes waren daar aan het planten, nietwaar?’ ging meneer Donkers voort. ‘Wat?’

‘Zaailingen. Groente,’ zei Caro.

‘Zomaar direct in de grond, of hebben jullie eerst de grond goed omgespit?’ wilde meneer Donkers weten.

‘Dat had baas Voorn al gedaan,’ vertelde Caro.

‘Het kan dus eerst onder de grond gezeten hebben,’ zei meneer Donkers peinzend.

Baas Voorn en Caro keken elkaar aan. Dat was weer een ander gezichtspunt, al bracht dit hen niet veel verder.

‘Alleen maar omgespit, baas Voorn?’ vroeg meneer Donkers.

‘Ja, niets anders. Ik heb daarna de grond nat gemaakt ... en ik heb er van te voren wat mest opgegooid, dat is alles.’

Meneer Donkers haalde de schouders op. ‘Enfin, laat de politie het verder maar uitzoeken. Waar is die pepite nu?’

‘In beslag genomen,’ zei Caro.

‘De enige oplossing is, lijkt mij, dat iemand het daar verloren heeft, en dat kan al héél lang geleden zijn. De hemel mag weten hoe lang al,’ zei meneer Donkers. ‘Daar zullen we wel nooit achterkomen. Maar ... als ze de eigenaar niet vinden en de pepite wordt aan plantage Rustenburg teruggegeven, dan is hij voor de eerlijk vinder, hoor, baas Voorn. Dat is dus Tamara, hè?’

Baas Voorn lachte even bij de gedachte dat zijn dochter zomaar een pepite van hoge goudwaarde zou krijgen.

‘Wanneer komt Tamara terug?’ vroeg meneer Donkers.

‘Donderdag, overmorgen, meneer,’ antwoordde baas Voorn. ‘Zij is naar Kwakoegron en komt donderdag met de goudtrein terug.’

‘Wat voert ze daar precies uit? Caro heeft mij wel iets verteld over dat kweekje, maar waarom moest Tamara daarvoor naar Kwakoegron?’

Caro vertelde nu wat het kweekje de avond tevoren had verteld.

Meneer Donkers dreigde even kwaad te worden. ‘Ik had je laatst al eens gezegd, Caro, dat je je met je eigen zaken moet bemoeien. Dat gedoe met dat kweekje is nu uit, begrepen? Wat daar gebeurt gaat jou en mij niets aan en je brengt je zelf alleen maar in moeilijkheden door je neus in andermans zaken te steken.’

‘Dan ga ik maar weer, meneer Donkers,’ zei baas Voorn. ‘Het is even droog, dus ik moet opschieten.’

's Avonds in bed lag Caro nog lang na te denken hoe het mogelijk was dat er naast baas Voorns huisje zomaar goud voor het oprapen lag!

Een goede ruil

‘En?’ vroeg Caro meteen, toen Tamara donderdagmiddag op de plantage terugkeerde. ‘Wat heb je gezien?’

‘Niks bijzonders ... ik ben eigenlijk voor niks naar Kwakoegron gegaan, want er is niks bijzonders gebeurd. Baas Apau kreeg daar van iemand vier powisi's in twee manden verpakt. Ik heb ze goed kunnen bekijken, maar er was niets bijzonders aan te zien, hoor.’

‘Wie gaf die vogels aan de Indiaan, Tamara?’

‘Een Surinamer, iemand van de goudvelden. Hij liep wat mank, zijn naam weet ik niet, maar wat doet dat er verder toe? Corrie heeft het mis, er is niets aan de hand met die vogels. Doodgewone powisi's waren het en er was niets geheimzinnigs aan. Er werd ook helemaal niet geheimzinnig gedaan.’

‘En waar zijn die vogels nu?’

‘Baas Schelvis is baas Apau aan het station komen afhalen en samen zijn ze in de auto, met die vogels, vertrokken. Ze zullen dus wel bij Schelvis in de hokken zitten.’

‘Is dat alles?’ vroeg Caro wat teleurgesteld.

‘O ja, die man op Kwakoegron zei dat Apau in

géén geval die vogels uit de manden mocht halen, dat vond ik wel vreemd, maar ik heb niets aan die vogels gezien. En ik heb heel goed gekeken, hoor.' 'Toch moet die man een reden hebben gehad om zo iets te zeggen. Corrie zei dat hij zo geheimzinnig met die vogels scharrelde in de hokken. Nooit mag ze kijken! Er moet toch iets zijn! Ik kan het niet helpen, Tamara, maar ik ben erg nieuwsgierig wat die beroerde Schelvis uitspookt.'

'Daar zul je niet makkelijk achterkomen,' meende Tamara.

'Nee, we zouden eigenlijk zijn tuin moeten insluipen en hem daar beloeren, maar dat lijkt me toch gevaarlijk. Hij zei indertijd immers dat er een hond kwam? Hij waarschuwde ons om weg te blijven, maar ... dat kan ook bangmakerij geweest zijn.'

'Die powisi van mij komt toch ook van hem en daar was toch ook niets bijzonders mee?' merkte Tamara op.

'Nee, dat niet maar ... hé, waarom kwam die Nelom, ik bedoel Rijger, die vogel terughalen? Hij zei toen iets over een vergissing, weet je nog wel? Ik begrijp niet wat, maar er moet toch wel iets met die vogels zijn...'

'Best mogelijk, maar ga jij maar op het achtererf van Schelvis op de loer liggen, Caro, ik bedank ervoor.'

'Nee, op de loer liggen zou ook niet veel helpen, want in het donker zou je niet veel zien. Maar ... weet je wat we zouden kunnen proberen? Die

vogels verwisselen.'

'Hoe? Wat verwisselen? De mijne bedoel je, met een van Schelvis?'

'Precies! Als we zo gauw mogelijk een van die vogels te pakken konden krijgen.'

'En dan?' vroeg Tamara verbaasd.

'En dan? Nou, dan kunnen we toch zelf zien wat er aan de hand is.'

'Maar dan heb je gewoon een andere powisi, dat is alles,' meende Tamara. 'Wat heb je daar nou aan?'

'Misschien niks, maar misschien ook wel. Dat weten we niet vooruit.'

'Ik vind het een pracht idee, maar je krijgt mij niet op het erf van Scheldvis om die vogels te verwisselen,' zei Tamara beslist.

'Jij hoeft ook niet te gaan. Ik zal het wel proberen,' antwoordde Caro. 'Durf je niet?'

'Durven, durven? Ik durf best, hoor ... maar Schelvis zou niet zo makkelijk zijn, als hij ons ontdekte.'

'Zien die vogels er anders uit dan de jouwe?' vroeg Caro.

'Precies eender,' was het antwoord.

'Dan moeten we oppassen niet gezien te worden. En als het lukt, merkt hij het nooit, als ze precies eender zijn.'

'Je zult er niks aan hebben, Caro, maar als je het wilt proberen, nou ... dan doe ik mee.'

'Wanneer denk je dat het de beste tijd zou zijn?' vroeg Caro.

‘Als ze aan 't eten zijn, zou ik zo zeggen, maar ik weet niet wanneer ze eten, maar dat kunnen we aan Corrie vragen.’

‘Wanneer kunnen we Corrie spreken? Zaterdagavond gaan baas Schelvis en zijn vrouw naar de bios, maar vóór die tijd moeten we een van die vogels hebben. Vanavond al.’

‘Nou nou, je hebt haast,’ vond Tamara. ‘Vanavond al?’

‘Ja, natuurlijk. Corrie zegt dat hij iets met die vogels uitvoert, dus dan moeten we een van die vogels te pakken krijgen vóór hij er wat mee uitvoert. Later verkoopt hij die vogels en jullie hebben er zo een.’

‘Ja ja,’ zei Tamara. ‘Dan moeten we er nu een te pakken zien te krijgen. Nou, dan gaan we de mijne halen en zullen we wel zien hoe we ze omruilen. Kom, Caro, vooruit dan maar weer.’

Ze liepen de plantage weer over naar baas Voorns huis, maar er was op dat moment niemand thuis. ‘Moeder is zeker eten naar baas Hendrik brengen en vader is misschien een boodschap gaan doen,’ verklaarde Tamara.

Ze stonden nu voor de powisikooi en Caro wilde het deurtje openen. ‘Ik heb nog wat geld over, van de reis, Caro. Hier is 't,’ zei Tamara en ze overhandigde Caro een paar dubbeltjes en kwartjes. ‘Pas op, daar valt er een. Een dubbeltje.’ Plotseling schoot de kop van de powisi door de tralies en de vogel pikte het glinsterende muntstukje op.

‘Verdorie, dat beest heeft het opgepikt!’ riep Tamara verschrikt.

‘Geeft niks. Het komt er ook wel weer uit,’ meende Caro. ‘Zo'n muntje verteert heus niet in een vogelmaag.’

‘Komt eruit? O ... ja, natuurlijk, nu begrijp ik wat je bedoelt,’ zei ze lachend. ‘Zo'n beest pikt alles op wat glinstert.’

‘Dan vind je vandaag of morgen een dubbeltje, en dan weet je van wie het is,’ zei Caro. ‘Over vinden gesproken, je vader en ik werden dinsdag bij de politie geroepen, en je raadt nooit waarvoor.’

‘Hebben ze dat ding terug?’ vroeg Tamara direct. ‘Ja, warempel ... en het ìs goud.’ Caro vertelde nu precies wat de politieman gezegd had. ‘Ik herkende het direct, maar 't is in beslag genomen. Vader zegt dat, als ze de eigenaar niet vinden en als het aan de plantage Rustenburg wordt teruggegeven, de eerlijke vinder het krijgt, en ... dat ben jij dus.’

‘Je moet maar boffen,’ riep Tamara uit.

‘Weet je waar ik ineens aan denk? Die powisi van jou, die zou toch geen gouden eieren leggen?’ zei Caro nadenkend.

‘Hoe kom je daar nou bij? Gouden eieren? Pepites bedoel je,’ verbeterde Tamara. ‘Als dat eens waar was. Ezeltje strek je, tafeltje dek je.’

‘Heeft de powisi in dat plantenbed gelopen, vóór we daar gingen planten, Tamara?’

‘Welnee, hij is de kooi nooit uit geweest. Dacht

je werkelijk dat die vogel een wondervogel was?' 'Nee, maar ... Nee, dan kan het niet. Waar laat je de vuile boel, als je het hok schoonmaakt?' wilde Caro weten.

'Gooi ik weg natuurlijk! Je wilt het toch niet bewaren?' vroeg Tamara grinnikend.

'En waar gooi je 't weg?'

'Op dat mesthoopje daar. Afval gooien we altijd daarop, dat gebruikt vader als mest.'

'En hij heeft wat mest in dat plantenbed gespit heeft je vader nog verteld. Dat weet ik zeker!' riep Caro ineens uit.

Verbaasd keek Tamara haar vriendin aan. Wat mankeerde zij nu ineens?

'Luister, Tamara. Verbeeld je dat die pepite uit die powisi is gekomen...'

Nu moest Tamara toch lachen. 'Uit die powisi nog wel. Dan heb ik een pepiteleggende vogel. Goeie boel, Caro,' spotte ze.

'Jij hebt het hok schoongemaakt en die pepite op de mesthoop gegooid. Je vader heeft daar wat mest afgeschept en zo is de pepite in het plantenbed gekomen.'

'Ha ha! Mooi verzonnen, Caro. Maar één ding, hoe kwam die pepite in die powisi? Wil je me dat ook even vertellen?'

'Tja, dat weet ik niet, maar het zou toch kunnen?'

'Misschien voert baas Schelvis zijn vogels goud in plaats van gewoon voer,' meende Tamara en zij begon weer luid te lachen. Dat was een

mooie grap. Die Tamara bakte ze soms bruin.

‘Vooruit Tamara,’ zei Caro plotseling. ‘Laten we gaan. Heb je iets om dat beest in te stoppen?’

‘Die mand daar is groot genoeg.’

Het deurtje werd nu opengemaakt en Tamara stopte de vogel in de mand. Het dier verzette zich hevig en pikte met zijn dikke snavel naar alle kanten. Maar uiteindelijk slaagde Tamara er toch in het dier erin te krijgen. ‘Je gaat naar je oude baas terug, beestje,’ zei ze grinnikend. ‘Goudmijntje.’ Het begon nu donker te worden, en ze haastten zich in de richting van de plantagelaan. ‘Zouden we het wel doen ... Caro?’ begon Tamara onderweg. ‘Als het misloopt, zijn we er gloeiend bij, weet je dat wel?’

‘Kan me niks schelen,’ antwoordde Caro overmoedig. ‘We moeten die vogels verwisselen. Ik heb een idee! Nu hebben we één pepite gevonden. Misschien vinden we er morgen nog meer!’

‘Ga je de powisi melken?’ vroeg Tamara, die weer begon te lachen.

‘Lach jij maar. Kom, opschieten, we mogen niet te laat komen.’

Na een fikse wandeling, waarbij de meisjes om beurten de zware mand op de schouders droegen, kwamen ze in de buurt van het huis van baas Schelvis.

‘Zouden ze aan tafel zitten?’ vroeg Tamara, toen ze in de verte licht in 't huis zagen branden.

Caro antwoordde niet, maar ze tuurde scherp in de richting van het huis. ‘Sssst!’ deed ze.

Voorzichtig naderden ze nu het huis van baas Schelvis, tot ze er tenslotte vlak bij waren.

‘Wacht hier even met die vogel, Tamara,’ fluisterde Caro, ‘dan zal ik eerst de poort proberen. Misschien is die nog open.’

Caro sloop op de poort toe, drukte ertegen ... maar hij ging niet open. Ze morrelde in het duister wat aan de grendel, maar de poort bleek aan de binnenkant gesloten te zijn. Teleurgesteld kwam ze bij Tamara terug. ‘Op slot! Hoe komen we nu op 't erf?’

‘Hoe? Langs de rivierkant. Dat veld over en we komen aan de rivier. Als we langs het water lopen, komen we bij het achtererf van baas Schelvis,’ zei Tamara fluisterend.

Het veld was bezaaid met struiken en greppels. In het donker vonden de meisjes met grote moeite hun weg naar de rivier. Maar na talloze keren vallen en opstaan, bereikten ze tenslotte toch het water. Baas Schelvis' achtererf grensde aan de rivier, maar ze wisten niet hoe het erf daar was afgezet. Dichterbij gekomen, bleek het met een doorn gescheiden te zijn van het veld, maar voor de meisjes was een doornhaag geen onoverkomelijke hindernis. Ofschoon het wel pijn deed, baanden ze zich voorzichtig en zo geruisloos mogelijk een weg door de haag. Ze moesten de vogel boven hun hoofd houden, en het dier was behoorlijk zwaar.

‘In het achterhuis brandt ook licht,’ fluisterde Tamara.

‘Als Corrie eens wist dat we hier waren,’ was Caro's antwoord.

Al gauw stonden ze nu op het achtererf van baas Schelvis, en ze luisterden aandachtig of ze niets verdachts hoorden. Zou baas Schelvis nu een hond hebben? Als die buiten was, zou hij hen vast verraden, als hij hen tenminste niet zou aanvallen!
‘Ik hoor niks,’ fluisterde Caro. ‘Jij?’

‘Nee niks, zullen we verder gaan? Die kant op, maar pas op dat je nergens tegenaan schopt in het donker. Stil, geen geluid.’

Op hun tenen en zo stil mogelijk slopen de twee meisjes het achtererf over in de richting van het huis.

‘Tok tok,’ klonk het ineens uit de mand op Caro's schouder. Ze schrok ervan. ‘Houd je koest,’ fluisterde ze. De vogel voelde zeker dat er soortgenoten in de buurt waren.

Omzichtig slopen ze nader en het was een geluk dat ze er al eens overdag hadden rondgeneusd, anders hadden ze de weg niet zo gemakkelijk gevonden. Spoedig stonden ze voor een van de hokken. Uit het achterhuis viel een mager lichtstraaltje op de hokken en de meisjes konden vaag de omtrekken van een paar powisi's onderscheiden. ‘Welke moeten we nemen? We moeten geen oude hebben. Een van de nieuwe,’ fluisterde Caro.

‘Hier,’ bromde Tamara. ‘In dit hok staan de manden nog, en de vogels zitten er nog in! Kom vlug met je vogel.’

Op dat moment ging de deur van het achterhuis

open, en in het lichtschijnsel zagen ze meneer en mevrouw Schelvis de trap afkomen.

‘Kom mee,’ fluisterde Tamara vlug. ‘Hier, naast dit hok.’

In een oogwenk hadden ze zich naast het hok verstopt. Vanaf de trap scheen nu 't licht van een zaklantaarn hun richting uit, maar het kon hen om de hoek van het hok net niet bereiken.

‘Ze komen deze kant uit. Zullen we 'm smeren?’ fluisterde Tamara gejaagd.

‘Blijf stil zitten. Doodstil,’ gebood Caro.

Het hart klopte de meisjes in de keel. Baas Schelvis en zijn vrouw kwamen steeds dichterbij. Ze moesten bij de nieuwe vogels zijn. Tjonge, dat werd spannend!

‘Ben erg benieuwd,’ hoorden ze baas Schelvis zeggen.

‘Ik ook, maar ... ik hoorde zoëven iets,’ zei de vrouw met een lichte trilling in haar stem.

‘Zeker een awarri (buidelrat),’ was het antwoord. ‘Die zitten er hier genoeg. Komen op het afval af.’

Ze stonden nu vlak voor het hok, nog geen twee passen van de schuilplaats van de meisjes. Baas Schelvis opende het hok en hij scheen met zijn lamp naar binnen. ‘Mooie vogels,’ bromde hij. ‘Dat heeft die Apau netjes gedaan. Als hij Anansie wil meenemen, zal ik hem eens wat vertellen. We hebben hem nu waar we hem hebben willen, vrouw.’

Zijn vrouw lachte geheimzinnig.

‘Nog niets,’ klonk uit het hok. ‘Ik laat ze voorlopig nog maar in de manden zitten.’

Baas Schelvis sloot 't hok weer achter zich en liet zijn zaklantaarn in de rondte schijnen. Plotseling klonk het weer ‘tok tok’ uit de mand achter Caro. ‘Goed hoor, we komen straks nog weleens kijken,’ antwoordde baas Schelvis grinnikend.

Hij en zijn vrouw liepen nu weer in de richting van het huis en beklommen de lange trap. Bovengekomen, liet hij nog even een lichtbundel langs de verschillende hokken gaan en daarna volgde hij zijn vrouw weer naar binnen ... Hij sloot de deur achter zich.

‘Pfff!’ fluisterde Caro. ‘Pfff, wat een schrik!’

Tamara kon geen woord uitbrengen, en ze kwam sidderend overeind. Ze staarde in de richting van de achterdeur.

‘Kom, opschieten, Tamara. Die vogel.’

‘Ja ... ik ... ssschrok mmme dddood tttoen die vvvogel tttok tttok dddeed!’ stamelde ze. ‘Hhhhhij ddacht dddat hhhet zzzijn eigen vvvogel wwwas,’ zei Caro lachend. Ze opende vlug het hok en pakte een van de manden. Het deksel was gemakkelijk los te maken en in een minimum van tijd had ze de vogels verwisseld. Die van Tamara in de mand van Schelvis, en één van de juist aangekomen vogels verdween in hun eigen mand. Ze plaatste de andere mand weer vlug in het hok, sloot het zorgvuldig, en geruisloos slopen de meisjes weer in de richting van de doornhaag.

‘Vlug de haag door en naar huis,’ fluisterde Ca-

ro opgewonden. ‘Fijn gelukt, hè?’

‘En wat is fijn gelukt?’ klonk eensklaps een zware stem vlak voor hen, juist op het moment dat ze de doornhaag weer door waren. ‘Halt!’ en de meisjes voelden zich allebei stevig bij hun schouder gegrepen. ‘Zo, zo, dametjes, nachtelijke strooptochten, hè?’

De meisjes probeerden zich los te rukken. Ze hadden geen idee wie hen daar ineens zo stevig te pakken had.

‘Kom mee!’ gebood de zware stem. ‘Naar het bureau.’

Het was dus de politie. Hoe wist die dat ze op het achtererf van Schelvis waren? De meisjes begrepen er niets van, maar de man die hen had gegrepen, liet hun geen tijd om na te denken.

‘Zie zo, nu weten we tenminste méér,’ zei hij grinnikend. ‘Praatjesmakers zijn jullie en dieven ook! Goud vinden jullie, hè? Zomaar op de grond. Probeer nu niet weer met dat verhaaltje aan te komen, dames! Jullie zullen nu wat beters moeten verzinnen!’

‘Ik kan alles verklaren!’ riep Caro.

‘Ja, natuurlijk, jongedame, maar doe dat maar op het bureau van politie! Daar zullen ze met belangstelling naar je verhaaltje luisteren. Ik niet! Vooruit, opschieten!’ Ruw duwde hij de meisjes voor zich uit. Bij de weg gekomen, floot hij een paar keer hard op zijn politiefluitje en niet lang daarna verscheen een tweede man op een fiets. Het was een donkere nacht en de meisjes konden de man-

nen nauwelijks onderscheiden, maar één ding begrepen ze wel: ze waren in handen van de politie gevallen, en dan was het beter niet te ontvluchten, dat zou weinig helpen. De man wist blijkbaar precies wie ze waren.

'Ik heb ze allebei gesnapt,' zei de man, die hen nog bij de schouder had. 'Neem jij er eentje voor je rekening? En ... wat zit er in die mand, dametje?' vroeg hij aan Caro, die nog steeds de mand met de powisi droeg.

'Een vogel,' antwoordde Caro. 'Ik kan alles uitleggen, meneer!'

'Later, later! Bewaar je verhalen maar voor later. Goede mop was dat met die Lont! De dieven bestolen,' lachte een van de politiemannen.

'We zijn helemaal geen dieven, we wilden...' begon Caro weer, maar de politieman viel haar in de rede. 'Hou je mond maar verder.'

Ze werden naar de politiepost gebracht, waar Caro en baas Voorn nog maar een paar dagen geleden geweest waren. Nu lagen de papieren heel anders! Na een lange wandeling kwamen ze doodvermoeid op de post aan, waar ze de commandant weer aantroffen.

'Zo, jongedames. Blij u weer te zien! Weer goud gevonden? Of is er weer goud gestolen?'

De agent vertelde nu hoe hij de meisjes vanaf het hek van de plantage Rustenburg was gevolgd en wat hij verder had gezien. 'En hier heeft u ze allebei, commandant,' besloot hij.

'Mooi werk, uitstekend, Sankar,' prees de com-

mandant. ‘Nu hebben we er al drie: Lont, juffrouw Caro Donkers en Tamara Voorn! We doen goede zaken.’

‘Wij zijn onschuldig,’ zei Tamara woedend.

‘Maar natuurlijk zijn jullie onschuldig. Jullie zijn zeker achterom op het erf van meneer Schelvis gekomen omdat de poort gesloten was. Je had zeker eerst toestemming aan meneer Schelvis gevraagd? Tja, die is werkelijk goed, onschuldig.’

‘Wilt u mijn vader opbellen?’ vroeg Caro.

‘Maakt u zich niet ongerust, jongedame. Uw vader zal u er niet uithalen! Maar ... ik zal 'm even bellen!’

De commandant nam de telefoon op en even later sprak hij met meneer Donkers: ‘Ja, meneer Donkers. Uw dochter is opgebracht. We hebben haar hier met haar vriendin Tamara Voorn. Ze zullen de nacht bij ons moeten doorbrengen in de arrestantenkamer. Morgen stuur ik hen door naar het hoofdbureau en dan zullen ze daar wel verder zien. Daar wordt hen een verhoor afgenomen. Wat zegt u?’ Even luisterde hij naar wat meneer Donkers te zeggen had, maar toen ging hij verder: ‘Ja, door een haag gekropen. Achter bij Schelvis. Ik moet ze werkelijk allebei vasthouden meneer Donkers. Het spijt me. Gaat u morgen maar naar het hoofdbureau in de stad, daar kunt u proberen de zaak verder te regelen. Wat zegt u...? Ja zeker, hier is ze!’

Hij gaf de hoorn aan Caro en zei: ‘Hier, uw vader wil met u spreken.’

‘Hier met Caro, vader! Ze hebben ons gepakt!’ ‘Wat voerden jullie in 's hemelsnaam nu weer uit?’

‘Dat kan ik niet zo een twee drie vertellen, vader, maar we deden het om...’

‘Eigen schuld! Blijven jullie maar eens een nachtje in de arrestantenkamer logeren. Zal jullie geen kwaad doen! Ik kom morgen wel naar het hoofdbureau. Welterusten! En ... tot morgen, Caro. Ik zal Tamara's vader direct laten waarschuwen!’ Meneer Donkers had de telefoon al kwaad op de haak gelegd. ‘Vader zal jouw vader waarschuwen,’ zei ze tegen Tamara.

‘We hebben hier een heel gezellige kamer voor jullie, dames,’ zei de commandant met een knipoogje naar een van de agenten die de meisjes gebracht hadden. ‘Jullie hebben daar alle tijd eens goed over jullie zonden na te denken. Hier, deze kant uit.’

Ze werden een donker vertrek binnengeduwd en de deur werd onmiddellijk achter hen gesloten. ‘Tot morgen, dames,’ hoorden ze de commandant nog brommen.

‘Nou, daar zitten we,’ zuchtte Tamara.

‘De powisi staat nog op kantoor!’ riep Caro ineens en ze begon uit alle macht op de deur te bonzen.

Spoedig hoorden ze buiten voetstappen en de commandant riep: ‘Hebben de dames nog wensen? Schone lakens misschien?’

‘Die vogel, meneer. Mag die hier binnen staan?’

‘Die powisi? Mij goed, nog een arrestant erbij.’ Hij verwijderde zich, maar even later ging de deur weer open en de mand met de vogel werd binnengezet.

‘Wacht maar,’ zei Caro.

Twee vliegen in een klap

Om precies negen uur de volgende morgen stopte een politiejeep voor het hoofdbureau van politie. Een inspecteur sprong eruit, gevolgd door een agent, Caro en Tamara. Tamara droeg de mand met de powisi. De vele agenten in de hal van het bureau keken het groepje lachend na. Die meisjes hadden zeker een powisi gestolen! Die tegenwoordige jeugd toch ... Ze werden een kamer binnengeleid waar een andere inspecteur van politie achter een groot bureau zat.

‘Gaan jullie daar maar staan!’ gebood hij kortaf. De meisjes stonden nu naast elkaar voor het bureau en keken de inspecteur recht in de ogen.

‘Zo, zo,’ begon hij. ‘Ik hoor dat jullie gisteravond zijn gesnapt, toen jullie uit de tuin van meneer Schelvis kwamen. Nu willen jullie zeker wel vertellen wat jullie daar uitvoerden?’

De meisjes keken elkaar aan en Tamara gaf Caro een por.

‘Vertel jij het maar,’ bromde ze.

‘Ja, meneer, ik kan u alles uitleggen,’ begon Caro aarzelend.

‘Denk erom, de waarheid, jongedame. Alleen de waarheid kan je helpen! Denk daar goed om,’ waarschuwde de inspecteur streng.

‘Ja, meneer,’ antwoordde Caro ernstig. ‘Ik lieg nooit! Een tijdje geleden heeft de vader van mijn vriendin een powisi gekocht van die meneer Schelvis.’

‘Die daar?’ vroeg de inspecteur op de vogel in de mand wijzend.

‘Nee, meneer, een andere. Toen hij die vogel pas enkele uren had, kwam een zekere Rijger het beest terughalen. Ik zal u straks vertellen waarom! De vader van mijn vriendin, baas Voorn, wilde hem natuurlijk niet teruggeven en toen het donker was, kwam die zelfde man terug om hem te stelen. We hebben hem toen weggejaagd.’

‘En ... was u daarbij?’ vroeg de inspecteur ernstig.

‘Ja, meneer. Mijn vriendin, Tamara, ook.’ Caro dacht een ogenblik na.

‘Ga verder,’ zei de inspecteur. ‘Ik luister!’

‘Een paar dagen later waren wij aan het planten naast baas Voorns huis, en toen vond Tamara ineens een pepite.’

‘Ja, daar heb ik van gehoord,’ zei de politieman weer. ‘Ga verder!’

‘We wisten natuurlijk niet of het klompje echt goud was en we wilden naar baas Hannief op onze plantage gaan, om het hem te vragen. In de winkel van Bahadoer werd het ding ons ontstolen. Later heeft de politie de pepite in beslag genomen,

en toen bleek het inderdaad goud te zijn. We begrepen niet hoe dat goud daar was gekomen.'

'Juist, ja. We hebben eerst de man die het jullie ontstolen had, laten volgen en nu hebben we jullie eens laten volgen, zoals jullie hebben gemerkt!' vertelde de inspecteur.

'Ja, meneer,' antwoordde Caro. 'Meneer Schelvis heeft een Indiaans kweekje in huis, en zij vertelde ons dat meneer Schelvis altijd zo geheimzinnig doet met zijn powisi's, die hij geregeld uit het bos ontvangt.'

'Geheimzinnig? Hoe dat?' vroeg de inspecteur. 'We wisten natuurlijk niet wat hij uitvoerde, maar we dachten dat het niet veel goeds was, want het kweekje kreeg weleens een pak rammel als ze te dicht in de buurt kwam, wanneer meneer Schelvis met de vogels bezig was. We hadden medelijden met het meisje en we wilden proberen het arme kind naar haar dorp in het bos terug te krijgen.' 'Het wordt aardig ingewikkeld,' merkte de inspecteur op. 'Denk erom, jongedame, de waarheid, hoor!'

'Natuurlijk,' antwoordde Caro, niet uit het veld geslagen. 'Ik heb toen aan de schoolmeester in de buurt van haar dorp geschreven, en die meester bracht haar vader, Indiaan Apau, naar de stad.' 'Heeft die Indiaan ook iets met deze zaak te maken?' vroeg de inspecteur weer.

'Ja, meneer. Eigenlijk wel. Toen baas Apau bij meneer Schelvis kwam om over zijn dochter te spreken, was meneer Schelvis zeker bang dat hij

haar mee terug zou nemen. Hij wilde het kweekje graag houden, omdat ze zo'n goedkoop dienstmeisje is.'

'Bepaal je tot je verhaal, jongedame. Dat heeft er niets mee te maken!' beet de inspecteur haar toe. 'Dat vermoed je maar.'

'Ja, meneer. Maar dat vermoed ik toch wel héél sterk! Kijk, ziet u, hij heeft baas Apau naar Kwakoegron gestuurd met de goudtrein van dinsdag om vier nieuwe powisi's te halen. Als Apau dat deed, was hij óók schuldig, en dan kon hij zijn dochter niet terughalen. Meneer Schelvis zou hem dan vertellen wat hij had gedaan. We hebben gisteravond zelf meneer Schelvis horen zeggen: "We hebben hem waar we hem hebben willen".'

'Ik begrijp niet helemaal wat je bedoelt,' onderbrak de inspecteur haar. 'Wàt had hij dan gedaan? Hij mag toch wel powisi's halen?'

'Goud smokkelen,' zei Caro luid.

'Goud smokkelen? Hoe kom je dáár zo bij?'

'Kijkt u eens, meneer. Tamara en ik hebben heel lang nagedacht over de vraag, hoe dat goud daar kwam. Toen kwamen we op het idee, dat het misschien wel uit de powisi van Schelvis was gekomen.'

'Wat zeg je nou, uit die vogel?' vroeg de politieman ongelovig.

'Powisi's pikken alles op wat schittert. En ... daarom kwam die Rijger de vogel terughalen. Ze ontdekten zeker later, toen mijn vader de vogel al gekocht had, dat er nog een pepite in de vogel

moest zitten! Dat moet de reden zijn geweest, want ze waren natuurlijk doodsbang dat wij die pepite zouden vinden. Weet u wat er waarschijnlijk gebeurd is? Tamara's vader heeft mest genomen van een mesthoop waarop Tamara vuil uit het hok had gegooid. En die mest heeft hij op het plantenbed uitgestrooid. Zó is die pepite daar gekomen.'

'Tjonge, jonge, wat een prachtverhaal, maar je had het toch over goudsmokkel? Hoe zit dat dan precies?' vroeg de inspecteur een beetje wrevelig. 'Toen we hoorden dat baas Apau naar Kwakoegron ging, is Tamara meegereisd. Zij heeft daar gezien dat een man die een stijf been had de vier powisi's aan baas Apau overgaf. Ik weet niet de naam van de man, maar hij werkt in de goudvelden en op Kwakoegron kennen ze hem wel.'

'Dat kunnen we gemakkelijk nagaan, als het nodig is,' zei de inspecteur. 'Ga verder.'

'Nou, toen Tamara terugkwam van Kwakoegron, dat was gistermiddag, kwamen we eigenlijk pas op 't idee dat de pepite misschien wel uit de powisi gekomen kon zijn. We besloten toen te proberen ongemerkt Tamara's powisi voor een van meneer Schelvis om te ruilen, en dan zouden we wel zien wat er ging gebeuren!'

'Is dat die verruilde powisi?' vroeg de inspecteur, op de vogel doelend.

'Ja, meneer. Dat is 'm.'

'Dus nu wil je dat we allemaal gaan zitten wachten tot die vogel een kwakje in zijn mand de-

poneert, en dat we dan daarin naar goud gaan zoeken?' vroeg de politieman, die moeite had zijn lachen te houden.

'Helemaal niet nodig, meneer,' antwoordde Caro vlug. Ze haalde haar zakdoek te voorschijn, en het volgende ogenblik gooide ze vier glinsterende pepites op het bureau van de inspecteur. 'De powisi was vannacht bij ons in de cel, en dàt vonden we vanmorgen in zijn mand.'

'Hemelse goedheid!' liet de inspecteur zich ontvallen. 'Goud!'

'Juist, meneer. Die meneer Schelvis is een goudsmokkelaar, in plaats van vogelhandelaar. In het bos laat zijn helper de vogels een paar pepites oppikken en die smokkelen ze dan in de maag van die vogel door de controle op Kwakoegron. Ik denk dat u een goede vangst heeft als u die Schelvis, Rijger en die vent op Kwakoegron laat arresteren,' zei Caro opgewekt.

'Rijger ook?'

'Ja, Rijger ook. Tamara heeft Rijger nog op het station in de stad gezien. Hij zou blijkbaar de vogels gaan halen, maar meneer Schelvis stuurde hem terug, omdat baas Apau het deze keer doen zou.'

Er werd aan de deur geklopt en een agent stapte binnen. 'Buiten staan een zekere meneer Donkers en een zekere baas Voorn, inspecteur. Ze vragen naar hun dochters.'

'O ... eh ... laat de heren maar binnen,' antwoordde de inspecteur.

Even later stapte meneer Donkers, gevolgd door Tamara's vader, binnen.

‘Gaat u zitten, heren,’ zei de inspecteur opspringend, en hij gaf beiden een stoel. ‘U komt net op tijd.’

‘Net op tijd om mijn dochter naar de gevangenis te zien brengen?’ zei meneer Donkers, met een knipoogje naar baas Voorn.

‘Niets daarvan, meneer Donkers. Uw dochter en haar vriendin hebben zich ontpopt als geslepen detectives. Het heeft er alle schijn van dat ze een goudsmokkel aan het licht hebben gebracht. De laatste tijd werd er veel goud uit de bovenlanden naar de stad gesmokkeld, dat is ons wel bekend, maar we waren er tot nu toe nog niet in geslaagd de daders te pakken. Nu hebben wij ze, dank zij deze twee meisjes.’

‘Kan ik ze meenemen?’ vroeg meneer Donkers.

‘Zeker, zeker, meneer Donkers. Maar ik wil niet nalaten de jeugdige detectives nu alvast te bedanken en hulde te brengen voor hun voortvarendheid. Natuurlijk horen zij er nog meer van.’

‘Nog één ding, inspecteur,’ zei Caro, voor ze de deur uitgingen. ‘Wilt u ervoor zorgen, dat die baas Apau zijn dochter mee terugneemt naar Donderskamp? Ze kan toch geen kweekje zijn bij een goudsmokkelaar. Daar kan ze nóóit veel goeds leren.’

‘Ik zal er onmiddellijk werk van maken, dat beloof ik,’ zei de politieman lachend. ‘De jongedames hebben dubbel goed werk gedaan. Twee

vliegen in één klap.'

Even voor ze het kantoor verlieten, draaide Tamara zich nog om. 'En die pepites? Krijgen we...' 'Die pepites zijn in beslag genomen. Smokkelwaar. Het spijt me voor jullie ... maar zoals ik al zei: jullie zullen er heus nog wel meer van horen. Zulke daden blijven niet onbeloond,' beloofde de inspecteur nog.

Die avond meerde er nog laat een boot aan de steiger van plantage Rustenburg. Meester Kaspels, Indiaan Apau en zijn dochter Corrie zochten langs het donkere pad hun weg naar het huis van meneer Donkers.

'Klop klop!' riep de meester luid.

Caro kwam naar buiten. 'Hé, meester. U nog zo laat, en ... baas Apau en Corrie! Kom erin, allemaal!'

'We komen maar heel even, juffrouw,' zei de meester.

'Dit is meester Kaspels van Cornelis Kondré, en dat is Corrie, die Anansie weet u wel, met haar vader,' stelde Caro het kleine gezelschap aan haar vader voor. 'Ze heet niet Nellie, zoals meneer Schelvis u vertelde, maar Corrie. Schelvis wist het zelf niet eens.'

'Tamara,' riep meneer Donkers. 'Bezoek voor je.'

Tamara, die met Caro en de overige Donkers- en Voornfamilie de hele geschiedenis nog eens aan het bespreken was, kwam er nu ook bij. 'Hé, Cor-

rie!' riep ze verbaasd uit. 'Ga je naar huis?'

'We hebben van de politie de hele zaak vernomen,' vertelde meneer Kaspels. 'Meneer Schelvis is vanmiddag gearresteerd en Corrie gaat nu met haar vader mee terug naar het bos! Baas Apau weet het niet zo goed te zeggen, maar hij is u allen héél erg dankbaar, en ... Corrie niet het minste! Nietwaar, Corrie?'

Verlegen stapte baas Apau naar voren en gaf allen een hand.

'Niet meer weglopen, hoor, Corrie,' plaagde Caro.

Het meisje lachte wat bedeesd, maar het geluk straalde van haar smalle gezichtje. 'Nóóit meer,' antwoordde ze zacht. 'Ik wou u nog bedanken.' Schuchter keek ze Caro en Tamara aan.

'Je hoeft ons niet te bedanken, hoor,' zei Tamara grinnikend, 'bedank de powisi maar...'

'We moeten nu vertrekken,' zei meester Kaspels. 'We hebben nog een lange reis voor de boeg.'

Toen ze de trap van het bordes af waren, keek Corrie nog een keer om, en weer lachte ze. Toen verdween het gezelschap in de duisternis.